ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ГРАДА ЗРЕЊАНИНА

УРЕЂАЈНА ОСНОВА
НАСЕЉЕНОГ МЕСТА ТАРАШ

ЗРЕЊАНИН, 2025.

Гундулићева 8
23000 Зрењанин

факс 023/564-311
тел. 023/566-120

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ГРАДА ЗРЕЊАНИНА

УРЕЂАЈНА ОСНОВА
НАСЕЉЕНОГ МЕСТА ТАРАШ

Усвојен на седници Скупштине града Зрењанина:

дана: _____

одлуком бр: _____

"Јавно предузеће за урбанизам"
Зрењанин

Горан Фијат
в. д. директор

Скупштина града Зрењанина

Чедомир Јањић
председник

ЗРЕЊАНИН, 2025.

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ГРАДА ЗРЕЊАНИНА

УРЕЂАЈНА ОСНОВА
НАСЕЉЕНОГ МЕСТА ТАРАШ

Градска управа

Ђурђина Грбић
начелник Одељења за урбанизам

"Јавно предузеће за урбанизам" Зрењанин

Бранка Бајовић, дипл.пр.планер
одговорни планер

ЗРЕЊАНИН, 2025.

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ГРАДА ЗРЕЊАНИНА

УРЕЂАЈНА ОСНОВА
НАСЕЉЕНОГ МЕСТА ТАРАШ

одговорни планер:

Бранка Бајовић, дипл.пр.планер

стручни тим:
Драгана Метикош, мас.инж.арх.
Владимир Солдо, дипл.инж.саобр.
Ненад Максић, дипл.инж.арх
Слободан Давидовић, инж.геодез.
Оливера Опала, грађ.техн.

ЗРЕЊАНИН, 2025.

С А Д Р Ж А Ј

ОПШТА ДОКУМЕНТАЦИЈА

- РЕГИСТРАЦИЈА ФИРМЕ
- ЛИЦЕНЦА ОДГОВОРНОГ ПЛАНЕРА
- ИЗЈАВА ОДГОВОРНОГ УРБАНИСТЕ
- ОДЛУКА О ИЗРАДИ ПЛАНА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ГРАДА ЗРЕЊАНИНА

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

ОПШТИ ДЕО

1 УВОД 15

2 ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА 16

2.1 Извод из планова вишег реда....16

3 ОПИС ОБУХВАТА ПЛАНА 26

3.1 Граница плана 26

4 ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА....28

4.1 Начин коришћења простора 32

5 ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА 36

5.1 Подела на карактеристичне целине....36

5.2 Планирана намена површина и објеката и компатибилне намене....36

5.3 Општа правила уређења простора....40

5.3.1 Регулација и нивелација површина јавне намене....40

5.3.2 Урбанистички и други услови за уређење и изградњу објеката јавне намене 40

5.3.3 Урбанистички и други услови за уређење и изградњу мрежа саобраћајне и друге инфраструктуре....44

5.3.3.1 Саобраћајна инфраструктура 44

5.3.3.2 Водоснабдевање 447

5.3.3.3 Одвођење фекалних отпадних вода....48

5.3.3.4 Одвођење атмосферских отпадних вода 49

5.3.3.5 Електроенергетска инфраструктура 50

5.3.3.6 Електронске комуникације....54

5.3.3.7 Термоенергетска инфраструктура 58

5.3.4 Степен комуналне опремљености грађевинског земљишта по зонама који је потребан за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе....67

5.3.5 Услови и мере заштите природних и културних добара, животне средине и живота и здравља људи, заштита од елементарних непогода, хаварија, пожара и потреса....67

5.3.5.1 Мере заштите природних добара 67

5.3.5.2 Мере заштите културних добара 70

5.3.5.3 Мере заштите животне средине и живота и здравља људи 72

5.3.5.4 Мере заштита од елементарних непогода, хаварија, пожара и потреса...74
5.3.6 Посебни услови којима се површине и објекти јавне намене чине приступачним особама са инвалидитетом у складу са стандардима приступачности.....75
5.3.7 Правила уређења зелених површина.....75
5.3.7.1 Јавне зелене површине.....76
5.3.7.2 Зелене површине за остале намене.....77
5.3.8 Мере енергетске ефикасности изградње.....78
5.3.9 Правила парцелације, препарцелације и исправке граница суседних парцела.....80
5.3.10 Ограничена изградња унутар инфраструктурних коридора.....79
6 МЕРЕ СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА.....83
6.1 Израда плана детаљне регулације и урбанистичких пројеката.....83
6.2 Планска документа који престају да важе.....83
7 ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА.....83
7.1 Правила грађења у зони централних функција и зони становања.....83
7.2 Правила грађења за зоне рада и пословања.....91
7.3 Правила грађења за површине верских објеката.....92
7.4 Правила грађења за површине утилитарног зеленила.....92
7.5 Правила грађења за површине спорта и рекреације.....93
7.6 Инжењерско-геолошки услови за изградњу објеката.....94
7.7 Посебни услови.....95
8 ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ.....97
9 ОБЈАШЊЕЊЕ ПОЈМОВА.....98

ГРАФИЧКИ ДЕО

1. Извод из Просторног плана подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе;
2. Извод из ППППН заштићених природних добара „Окањ бара“ и „Русанда“;
3. Извод из Просторног плана града Зрењанина;
4. Грађевинско подручје и планирано ширење грађевинског подручја;
5. Основна планирана намена простора са зонама за које важе иста правила грађења;
6. Правци и коридори за јавне саобраћајне површине;
7. Правци и коридориза за комуналну и другу инфраструктуру;
8. Зоне заштите природе, културних добара и инфраструктурних коридора.

ДОКУМЕНТАЦИЈА

- УСЛОВИ ИМАЛАЦА ЈАВНИХ ОВЛАШЋЕЊА

ОПШТА ДОКУМЕНТАЦИЈА

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

ОПШТИ ДЕО

1 УВОД

Изради измена и допуна Просторног плана града Зрењанина приступило се на основу Одлуке о изменама и допунама Просторног плана града Зрењанина („Сл. лист града Зрењанина“ бр. 16/24). Измене и допуне Просторног плана града Зрењанина односе се на грађевинско подручје насеља Тараш за које ће се израдити Уређајна основа насељеног места Тараш.

За израду измена и допуна Просторног плана града Зрењанина - Уређајне основе насељеног места Тараш, донета је Одлука о неприступању изради стратешке процене утицаја Просторног плана на животну средину бр. 001760349 2024 09178 004 029 000 001 од 27.05.2024 која је заједно са Одлуком о измена и допуна Просторног плана града Зрењанина објављена у „Сл. лист града Зрењанина“ бр. 16/24.

Носилац израде плана је Градска управа града Зрењанина - Одељење за урбанизам, а израда плана уступљена је "ЈП за урбанизам" Зрењанин.

Уређајном основом насељеног места Тараш дефинисаће се границе просторног обухвата, подела подручја на просторне целине у односу на њихову намену, приказ грађевинског подручја, приказ површина јавне намене, регулација, правила уређења и грађења по наменама и друге услови коришћења, уређења и заштите простора и објеката.

Циљ доношења предметног Плана је да се:
- унапреди просторна организација, градитељско наслеђе и омогући развијање насеља;
- дестимулише непланско и нерационално коришћење земљишта;
- омогући уређење неизграђених површина;
- интегришу просторне структуре различитих намена у циљу рационализације коришћења простора и побољшања квалитета живота;
- обезбеде довољне површине зеленила у циљу хуманизације простора и стварању повољне микроклиме за живот и рад људи;
- утврде критеријуми и нивои опремљености земљишта за одређене намене, као и други релевантни параметри;
- обезбеде површине за развој, комуналну опремљеност, функционалну повезаност и комплементарност са другим функцијама;
- валоризује архитектонско и урбано наслеђе и ревитализују напуштене и недовољно коришћене површине;
- ревитализују и унапреде јавне површине;
- заштити и унапреди животна средина;
- дефинишу правила уређења и грађења за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе.

За израду измена и допуна Просторног плана града Зрењанина - Уређајне основе насељеног места Тараш прибављени су услови ималаца јавних овлашћења.

2 ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

Правни основ за израду измена и допуна Просторног плана града Зрењанина - Уређајне основе насељеног места Тараш је:

- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - Одлука УС РС, 24/11, 121/12, 42/13, 50/13 - Одлука УС РС, 54/13 – Решење УС, 98/13 - Одлука УС РС, 132/14, 145/14, 83/2018, 31/2019, 37/2019 - др. закон, 9/2020, 52/2021 и 62/23),
- Правилник о садржини, начину и поступку израде планских докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС“ бр. 32/19),
- Одлука о изради измена и допуна Просторног плана града Зрењанина - уређајне основе насељеног места Тараш („Сл. лист града Зрењанина“ бр. 16/24), као и закони и прописи који посредно или непосредно регулишу предметне области или су од значаја за планска решења.

Услови и смернице за израду измена и допуна Просторног плана града Зрењанина - уређајне основе насељеног места Тараш дати су:

- Регионалним просторним планом Аутономне Покрајине Војводине („Службени лист АПВ“, број 22/11);
- Просторним планом града Зрењанина („Службени лист града Зрењанина“ бр. 11/11 и 32/15);
- ППППН заштићених природних добара „Окањ бара“ и „Русанда“ („Сл. лист АПВ“, бр. 23/18);
- Просторним планом подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе („Службени лист АПВ“, број 14/2015).

2.1 Извод из планова вишег реда

Извод из Регионалног просторног плана Аутономне Покрајине Војводине
(„Службени лист АПВ“, број 22/11)

Регионални просторни план Аутономне Покрајине Војводине израђен је за територију Аутономне Покрајине Војводине и дефинисао је организацију, уређење, коришћење и заштиту простора.
Концепција просторног развоја АП Војводине је усмерена ка већој развојној равнотежи у оквиру административно-територијалне организације АП Војводине. Кључну улогу требало би да имају динамични и снажни урбани центри у функционалној вези са својим окружењем, кроз јачање полицентричног урбаног система. Носиоци просторног, тј. интегрисаног и одрживог економског, социјалног и еколошког развоја биће макрорегионални центар Нови Сад са урбаним центрима: Суботица, Сомбор, Сремска Митровица, Кикинда, Зрењанин, Панчево и Вршац. Наведени градови – кључни генератори просторног развоја АП Војводине, са својим капацитетима и потенцијалима остаће окосница економског и социјалног развоја АП Војводине, уз нужну предпоставку функционалног повезивања са урбано-руралном структуром у окружењу.
Јасно дефинисање надлежности, права и обавеза града (Нови Сад, Сомбор, Суботица, Панчево, Зрењанин, Сремска Митровица) уз урбана насеља Кикинду и Вршац, као генератора успешнијег регионалног развоја довешће до стварања

"урбаних жаришта", као и "урбаних осовина" (изградњом адекватне путне мреже регионалног значаја (ауто-пут Е-75, државни путеви I реда бр. 21 и 24). Реинтеграцијом Србије и Војводине у међународне токове, градови Војводине, тј, њихова фунцкионална урбана подручја, укључују се у актуелну међународну сарадњу, као предуслов успешног развоја и супротстављања деградацији.
Зрењанин спада у функционално урбано подручје у чијем саставу су: Житиште, Жабаљ, Сечањ, Нова Црња и Нови Бечеј, са 201 398 становника и центар је од националног значаја.
Град Зрењанин припада групи одрживих градова и користи своја богаства и ресурсе на којима његов развој почива и од којих зависи, на начин који не угрожава расположивост ресурса и њихово дугорочно коришћење.
Зрењанин ће утврдити стандарде одрживости примерене свом локалном нивоу, а убраја се у градове као инкубатор знања и иновација.
У Зрењанину ће се развијати јавне службе у области образовања, здравствене заштите, социјалне заштите, културе и физичке културе, неопходне за центар од националног значаја
Привреда ће се у АП Војвоини заснивање се на конкурентности заснованој на знању, иновацијама и предузетништву и новој улоги државе са неопходном мером између развојне, стабилизационе и социјалне улоге.
Зрењанин је град са планираним радним зонама и формираном слободном зоном.
Основно полазиште при утврђивању стратешких и оперативних мера и инструмената за регионални развој јесте развој политике планирања и координације свих нивоа власти, као и хармонизација и уклањање недостатака, односно, јачање институционалног оквира за спровођење регионалне политике.
Кључна улога покрајинске структуре је да кондинуирано пружа подршку развоју дугорочне међуопштинске сарадње и обезбеди планско, буџетско финансирање развојних пројеката и програма.

Извод из ПППППН заштићених природних добара „Окањ бара“ и „Русанда“
(„Сл. лист АПВ“, бр. 23/18)

СРП „Окањ бара“ је заштићен на основу Уредбе о проглашењу Специјалног резервата природе „Окањ бара“ („Службени гласник РС“, број 39/13). Проглашен је за заштићено подручје од изузетног значаја, односно I категорије. Обухвата подручје Окањ баре, баре Црвенке, Чикош баре, делове атара насеља Тараш, Кумане, Меленци и Елемир са постојећим депресијама уз леву обалу реке Тисе. СРП „Окањ бара“ се налази на територији Града Зрењанина и општине Нови Бечеј и обухвата делове подручја катастарских општина Српски Елемир, Тараш, Меленци и Кумане. На подручју СРП „Окањ бара“ утврђују се режими заштите I, II и III степена, као и заштитна зона. Заштитна зона је на територији Града Зрењанин, катастарске општине Меленци, Тараш и Српски Елемир и општине Нови Бечеј, катастарска општина Кумане и Нови Бечеј.
Из описа границе СРП „Окањ бара“ према ПППППН заштићених природних добара „Окањ бара“ и „Русанда“ изузете су парцеле које су у режиму III степену заштите: 707/2, 707/3, 707/4, 707/5, 707/6, 707/7, 707/8, 707/9, 707/10, 707/11, 707/12, 707/13,707/114, 707/15, 707/16, 707/17, 707/18, 707/19, 707/20, 707/21, 707/22, 707/23, 707/24,707/25, 707/26, 707/27, 707/28 и 707/29 у КО Тараш, које су део грађевинскогподручја насеља Тараш.

Просторни план подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе („Службени лист АПВ“, број 14/2015)

Потиску развојну осовину чини река Тиса и потиска насеља, општински центри и саобраћајна инфраструктура са мостовима који спајају Банат са Бачком чинећи тако спој банатских (Нови Кнежевац, Чока, Кикинда, Нови Бечеј и Зрењанин) и бачких општина (Кањижа, Сента, Ада, Бечеј, Србобран, Жабаљ и Тител).
На простору града Зрењанина Просторним планом су обухваћене катастарске општине: Тараш 1, Тараш, Словачки Арадац, Српски Арадац, Мужља, Српски Елемир, Елемир, Книћанин, Бело Блато, Лукино Село, Меленци-део, Перлез и Стајићево.

Одрживи развој мултифункционалног еколошког коридора Тисе захтева усклађеност планираних активности са потребама очувања природе и квалитета животне средине. На подручју обухвата Просторног плана утврђен је висок степен разноврсности, не само станишта, него и степена деградације просторних целина значајних за очување биолошке разноврсности. Посебна намена Просторног плана дефинисана је у следећим целинама:
- Еколошки коридор Тисе са заштитним зонама и
- Станишта ван еколошког коридора Тисе.

У оквиру целине еколошког коридора са заштитним зонама дефинишу се следеће подцелине:
- Еколошки коридор Тисе и
- Заштитне зоне еколошког коридора до 50 m, 200 m и 500 m.

Просторним планом је дефинисана граница еколошког коридора Тисе са заштитном зоном који представљају посебну намену и дате су мере за њихову заштиту. Еколошки коридор Тисе обухвата небрањени део плавног подручја, одбрамбене насипе као специфичне комплексе травних станишта, станишта у природном или блиско природном стању брањеног дела плавног подручја, као и два заштићена подручја (ПП "Камараш" и ПП "Стара Тиса код Бисерног острва").
Проценом стања, просторне и функционалне повезаности, као и степена угрожености утврђених, издвојених и потенцијалних елемената еколошке мреже на предметном простору, овим Просторним планом се дају услови, мере и правила којима ће се остварити одређени ниво заштите на пољопривредном, шумском, водном и грађевинском земљишту.

Извод из Просторног плана града Зрењанина
(„Службени лист града Зрењанина“ бр. 11/11 и 32/15).

Становништво
У току усаглашавања пројекција демографског развоја са пројекцијама економског развоја до 2020, опредељена је варијанта растућег фертилитета са позитивним миграционим салдом. Удео градског у укупном становништву се континуирано повећавао. Степен урбанизације у 2002. је био 60,41% а прогноза за 2020. је да ће остати на нивоу из 2002.

Пројекција укупног становништва града Зрењанина и насељеног места Тараш, види се из табеле:

Насељена места	Попис 2002.	Пројекција 2009.	Пројекција 2013.	Пројекција 2020.
Тараш	1.140	1.083	1.100	1.132
ЗРЕЊАНИН	132.051	125.391	127.409	131.102

Мрежа насеља

Територију града Зрењанина чини градско насеље Зрењанин и 21 насељено место као и једно стамбено насеље уз пољопривредно добро (Златица).

Прстенаста мрежа насеља је формирана према значају и врсти насеља, према удаљености у односу на градски центар и као мрежа насеља настала уз доминантне путна правце.

Мрежу насеља чине:

- Град Зрењанин-градско насеље, као центар;
- први прстен чине насељена места у непосредној близини градског насеља: Елемир, Арадац, Лукино Село, Ечка, Лукићево, Лазарево, Клек, Јанков Мост и Михајлово;
- други прстен чине насељена места у непосредној близини првог прстена насељених места : Меленци, Тараш, Бело Блато, Перлез, Стајићево, Ботош и Банатски Деспотовац;
- трећи прстен чине насељена места у непосредној близини другог прстена насељених места: Книћанин, Чента, Фаркаждин, Орловат и Томашевац.

Организација јавних служби

Карактеристика за све сегменте јавних служби је децентрализација постојеће мреже. У организацији јавних служби потребно је унапредити рад јавних служби, побољшати инфрастуктурну опремљеност, саобраћајну инфраструктуру, информатичку доступност, развијеност територијалне мобилне службе за потребе благовременог пружања услуга.

У области основног образовања, неопходно је изградити објекат за физичко образовање у насељима у којима недостаје (Бело Блато, Книћанин, Лукићево, Михајлово, Ечка, Арадац, Стајићево и Тараш), као и опремити их потребним, одговарајућим, спортским реквизитима.

Спроводити примарну здравствену заштиту обезбеђењем одговарајућег особља, извршити потребне адаптације и санације и опремити објекте савременом медицинском опремом;

Организација комуналних служби

Третман комуналног и осталог отпада

Одлагање комуналног отпада решаваће се у складу са Стратегијом управљања отпадом у Републици Србији.

До изградње регионалне депоније, отпад ће се одвозити на постојећу градску депонију и на њој се налази локација за инертни отпад.

Збрињавање напуштених животиња и уклањање животињских лешева

Уклањање анималног отпада ће се вршити у оквиру постојеће кафилерије у градском насељу Зрењанин. Животињски лешеви ће се сакупљати у покретним и непокретним хладњачама и тако односити у кафилерије.

Гробља

Сахрањивање умрлих обавља се на локацијама постојећих гробља, унутар граница грађевинског подручја насеља.

Пројекција и просторни развој и дистрибуција привредних делатности

Зрењанин је до 1990. био један од развијенијих привредних, односно индустријских центара у Србији, а већ 2000. се убрајао у подручје са највећом девастацијом индустрије.

Привредни развој ће се заснивати на повећању продуктивности и много већем расту производње размењивих сектора. Неопходна је технолошка ревитализација и развој конкурентне производње са потпуном интеграцијом најсавременијих технолошких решења за минимизацију загађења и заштиту животне средине.

Опредељење је да се активирају локалитети на улазно-излазним правцима уз државне путеве у радним зонама омогућити лоцирање различитих привредних делатности.

У зонама са претежном наменом становања у грађевинским подручјима насеља могуће је лоцирати: трговину, угоститељство, занатство, мање производне погоне који не загађују животну средину.

Туризам

Значајна привредна делатност у будућности биће развој туризма. Развојем туризма треба обезбедити усклађивање туристичких капацитета са пратећим, комплементарним садржајима и избалансиран развој различитих видова туризма (бањско-здравствени, транзитни, културно-манифестациони, градски/пословни, излетнички, спортско-рекреативни, ловни и риболовни) са инфраструктурним, економским, амбијенталним и еколошким капацитетима и стандардима.

Пољопривреда

Пољопривредна производња је основ за развој агроиндустрије која чини окосницу привреде. Интензивнији раст агрокомплекса захтева брже структурне промене, већи принос и ефикаснију вертикалну организацију између пољопривредних произвођача и прерадних капацитета (откуп, промет, дугорочна сарадња, и др).

Просторни развој саобраћаја и инфраструктурних система

Саобраћајна инфраструктура

друмски саобраћај

У циљу стварања целовите путне мреже која ће задовољити потребе ужег и ширег подручја Града, односно бољу повезаност Града са мрежом државних путева, бољу повезаност насељених места и повезаност насељених места са изграђеним и планираним садржајима ван граница грађевинских подруча насељених места, планира се изградња следећих општинских путева:

- Зрењанин-Лукићево-Ботош
- Арадац-Елемир;
- Јанков Мост-Клек-Лазарево;
- Ечка-Лукино Село;
- Михајлово-државни пут првог реда бр. М24;

- Лазарево-Лукићево (са мостом на каналу ДТД);
- Книћанин-Чента;
- Книћанин-Перлез;
- Зрењанин (Мужља)-Тиса (Комоњ);
- Орловат-Ботош (прекоТомашевца);
- општински пут од државног пута првог реда бр. М24.1 до државног пута другог реда бр. Р110 (кроз атар Ченте и Фаркаждина).
- општински пут од обилазног пута око Зрењанина до "Банатске магистрале" (Марјанов Брод);
- Јанков Мост-Јанков Мост атар;
- Томашевац-Томашевац атар;
- Златица-Златица атар;
- Тараш-Тараш 1 (са мостом на Тиси);
- Банатски Деспотовац-Банатски Деспотовац атар;
- Општински пут ка регионалној депонији (од продужетка обилазног пута око Зрењанина).

Хидротехничка и водна инфраструктура

Водоснабдевање и објекти јавног водовода

У складу са Водопривредном основом Србије („Сл. гласник РС“, бр. 11/02) планира се реализације регионалних система водоснабдевања.

Територија града Зрењанина припада Новосадском регионалном систему за снабдевање водом насеља. Новосадски регионални систем се ослања на изворишта подземних вода. Постоји потреба каснијег повезивања овог система са Сремским и Бачким регионалним системом. Повезивање Новосадског система са Бачким регионалним системом вршиће се преко Темерина и Србобрана, као и Бачког Петровца и Бача. С обзиром на капацитете изворишта у Сремском регионалном систему постоји могућност снабдевања других значајних потрошача, ван овог система, између осталог и Зрењанина, преко Старе Пазове и Сурдука. Такође у перспективи постоји могућност слања воде из Јужнобанатског регионалног система даље за север у правцу Зрењанина и Сечња.

У грађевинским подручјима насељених места и ван њих планира се доградње и реконструкције постојеће дистрибуционе мреже, изградње водоторњева, уређење или тотално измештање и формирање нових изворишта у појединим насељеним местима, изградње магистралних и транспортних цевовода.

Одвођење употребљених отпадних вода и објекти јавне канализације

У свим насељеним местима града Зрењанина, осим насељеног места Зрењанин, планира се реализација система за одвођење употребљених отпадних вода тј. јавне фекалне канализације, што подразумева и изградњу адекватних постројења за пречишћавање отпадних вода на локацијама предвиђеним за ту делатност или у појасу зеленила у грађевинском подручју насеља или у атару - за свако насеље или појединачно или груписањем којим се једним ППОВ пречишћавају отпадне воде из више насељених места, повезаних магистралним колекторима уз рад црпних станица.

Одвођење атмосферских вода

У насељеним местима потребно је прво извршити ревитализацију постојеће каналске мреже, а затим према потреби и њену реконструкцију и изградњу нових деоница канала за одводњавање.

Приликом димензионисања атмосферске канализације узети у обзир могућност формирања локалних ретензија за прикупљање атмосферских вода као и црпних станица за њихово препумпавање.

Мелиорација (одводњавање, наводњавање)

Због проблема који се често јављају са сувишним водама, неопходно је улагати у радове на системима за одводњавање, првенствено на њиховом одржавању, реконструкцији и изградњи. На најугроженијим деловима потребно је изградити хоризонталну цевну дренажу са пратећим допунским мелиоративним мерама. Системи за одводњавње би требали бити комплексно коришћени у циљу наводњавања.

Заштита од поплава

Заштита од поплава од спољашњих и унутрашњих вода и од леда, спроводиће се према Закону о водама и Оперативном плану одбране од поплава.

За заштиту од поплава предузимаће се хидро-грађевинске и неинвестиционе мере. Највећи део подручја града Зрењанина и даље ће бити штићен одбрамбеним насипима уз планско коришћење постојећих ретензија и каналске мреже Хидросистема ДТД.

Енергетска инфраструктура

Електроенергетска инфраструктура

Нисконапонска мрежа је већим делом ваздушна постављена на бетонске и челично решеткасте стубове, а мањим делом кабловска и налази се у свакој улици у насељеним местима. Дистрибутивне ТС покривају потребе потрошача. Нове дистрибутивне ТС са припадајућим ВН и НН водовима се планирају пре свега за садржаје на грађевинском земљишту и за побољшање напонских прилика за већ постојеће потрошаче, као и на пољопривредном земљишту за потребе напајања водоснабдевања заливних система и изградњу постојећих и нових садржаја.

Термоенергетска инфраструктура

У планском периоду планира се гасификација (изградња доводних гасовода средњег притиска, мерно регулационих станица, регулационих станица и дистрибутивних гасовода) следећих насељених места: Тараш, Лукино Село, Орловат, Томашевац, Бело Блато, Книћанин, Перлез, Чента и Фаркаждин.

Обновљиви извори енергије

На простору града Зрењанина као обновљиви извори енергије могу се користити: сунчева енергија, енергија ветра, хидроенергија, геотермална енергија, биомаса и биогас.

Концепција развоја појединих ОИЕ заснива се на већем коришћењу, дефинисању повољних локација, стимулацији коришћења извора на локалном нивоу који би

допринели знатној уштеди средстава и остваривању вишеструких еколошких предности.
На територији града Зрењанина постоје потенцијали за коришћење свих наведених извора обновљиве енергије и њихово коришћење у производњи енергије (електричне или топлотне). За сваки појединачни објекат за коришћење ОИЕ потребно је извршити претходне радове којима треба обухватити све аспекте градње и коришћења.

Електронске комуникације

Фиксна телефонија
У градском насељу Зрењанин главна телефонска централа је ка нижим равнима (насељеним местима) повезана оптичким, коаксијалним и симетричним кабловима и планирају се нове трасе оптичких каблова. Ови каблови су положени поред државних и општинских путева на дубини од 1,2m. Ка удаљеним равнима су успостављене РР везе.
У насељеним местима су у свим улицама положени телефонски каблови. У ужем центру насеља, у насељима вишепородичног становања, дуж главних саобраћајница, у радним зонама се телефонски каблови полажу подземно са једне, или са обе стране улице.
У периферним деловима градског насеља и на подручју сеоских насеља се дозвољава ваздушна ТТ мрежа. У сеоским насељима је телефонска централа лоцирана у објекту поште .

Мобилна телефонија
Базне станице мобилне телефоније су постављене на слободним површинама или на одговарајућим објектима како на јавној површини, тако и на грађевинском земљишту на грађевинској парцели породичног становања, у радним зонама у оквиру објекта или комплекса. Сва три оператера у Зрењанину планирају постављање нових базних станица ради покривања целе територије квалитетним сигналом.

Кабловско дистрибутивни системи
Траса КДС-а се у већини случајева поклапа са трасом каблова фиксне телефоније и полаже се на исти начин као каблови мреже фиксне телефоније. За антене КДС-а важе исти услови као за базне станице мобилне телефоније.

Радио дифузни системи
Простор обухвата плана је у целости покривен радиодифузним системом путем радио релејних репетитора и емисионих станица. У току је изградња микроталасних система за дистрибуцију радио и телевизијских програма, као и могућност пружања других сервиса, путем кабловског дистрибутивног система, како у градском насељу, тако и у насељеним местима
На пољопривредном земљишту на ободу насеља или у радним зонама могућа је изградња самостојећих појединачних стубова и постављање телекомуникационих уређаја за потребе телекомуникација и радиодифузије.

Заштита животне средине, предела, природних и културних добара

Заштита животне средине

Заштита квалитета ваздуха - израда катастра загађивача целе територије града Зрењанин; спречавање емисија штетних гасова из индустрије; гасификација насељених места, интензивно пошумљавање и озелењавање.

Заштита од комуналне буке - свести ниво буке на вредности дефинисане важећим Правилником, Уредбом и Одлуком о буци; број мерних места за вршење мониторинга повећавати, реконструисати јавно и заштитно зеленило као значајне амортизере комуналне буке, реконструисати саобраћајнице и санирати ударне рупе, реализацијом обилазнице изместити теретни саобраћај, санирати буку насталу радом индустријских постројења, ефикасно и континуирано спроводити инспекцијски надзор;

Заштита површинских вода - потребно је заштити водотокове и канал ДТД од даљег загађивања и спровести њихову ревитализацију, реконструкцију обала и обалоутврда; њихово одрживо коришћење утврдити изградњом Постројења за пречишћавање отпадних вода (подразумева се заједничко пречишћавање градских и индустријских отпадних вода), примарним пречишћавањем тј. предтретманима у самим индустријским постројењима (ремонтом или изградњом нових уређаја), као и развијањем и реконструкцијом канализационе мреже на целој територији града Зрењанина; неопходно је допунити катастар концентрисаних загађивача повшинских вода подацима који се односе на расуте загађиваче (фарме, бензинске пумпе..).

Подизање квалитета воде за пиће - хигијенски исправну воду за пиће у довољним количинама у будућности треба обезбедити пречишћавањем подземне воде изградњом система за њен третман, фазном реконструкцијом постојеће и развојем нове дитрибутивне мреже и припремом за водоснабдевање захватањем површинских вода.

Управљање отпадним материјама - град Зрењанин је носилац активности изградње регионалне депоније, неопходно је израдити катастар отпадних материја града Зрењанин; започети са реконструкцијом депонијског простора и његовом регионализацијом. Континуирано треба уклањати дивље депоније са трајном санацијом простора.

Спречавање зооноза - побољшање градске зоохигијене треба сагледати кроз: формирање базе података о власницима паса, спровођење редовне вакцинације паса и мачака и обележавањем паса тетовирањем, стерилизацију паса и мачака луталица ради контроле њихове бројности, удомљавање паса луталица за које постоји интересовање, увођење акције сузбијања крпеља; изградња прихватиишта за псе и мачке луталице које би задовољавало све услове дефинисане законом;

Повећати ниво пошумљености - побољшање квалитета јавног и заштитног зеленила кроз увећање и уређење површина под јавним зеленилом подизањем нових парковских површина и одржавањем већ постојећих. Израдити катастар слободних површина за садњу новог садног материјала и анализу земљишта за садњу;

реализовати пројекат ветрозаштитних појасева; подразумева се и реконструкција блоковског, линеарног, фабричког, стамбеног и зеленила у кругу здравствених установа, уређење гробаља и спомен паркова;

Спречавање загађивања земљишта - вршити пошумљавање и озелењавање, извршити уклањање и санацију дивљих депонија, испитивати подземне воде у околини депонијског простора, спровести набавку контејнера за одлагање амбалаже од пестицида, употребљавати еколошке препарате у комуналној хигијени за спровођење прскања комараца, сузбијања амброзије и сузбијања крпеља, спречавање индустријског загађења земљишта.

Заштита предела

Планским решењем ће се омогућити очување и унапређење карактеристичне структуре и слике руралних предела и креирањем позитивног архитектонског индетитета насеља. Основни циљ заштите, уређења и развоја предела су разноврсни, високо квалитетни и адекватно коришћени предели и физички уређена, за живот и боравак пријатна рурална и урбана насеља, развијеног идентитета заснованог на поштовању и афирмацији природних и културних вредности.

Заштита, уређење и унапређење природних и културних добара

Заштита природних предела- од природних предела на територији града Зрењанина налазе се заштићена природна добра, станишта заштићених и строго заштићених врста од међународног и националног значаја и еколошки коридори.
Природно добро у поступку заштите на територији града је Специјални резерват природе „Окањ бара“. Обухвата комплекс ливадско - степске вегетације, слатина и заслањених бара различитог салинитета које представљају приоритетни тип заштите у панонском биогеографском региону. Значај подручја Окањ баре је вишеструк, један је од ретких очуваних панонских типова предела чији су слатински, ливадско - степски, мочварни и водени екосистеми од значаја за очување укупне биолошке разноврсности региона Баната, Војводине, Србије и Европе. На овом подручју очуване су специфичне слатинске заједнице које се јављају на влажним песковима и исушеним слабо заслањеним барама и депресијама. У оквиру слатина која обухватају ливадско-степску вегетацију континенталних слатина, јављају се потопљене јако слане ливаде и ливадско-степска вегетација слабо заслањених земљишта.
Заштита културнух добара- заштита је регулисана Законом о културним добрима и условима и мерама техничке заштите територијално надлежног Завода за заштиту споменика културе. Примарне делатности у оквиру ове области су: очување примењених материјала, конструктивног и функционалног склопа, изворног изгледа. Заштита археолошких налазишта се односи првенствено на обезбеђење од будућих грађевинских захвата и земљаних радова.

3 ОПИС ОБУХВАТА ПЛАНА

3.1 Граница плана

Граница грађевинског подручја насељеног места Тараш (у даљем тексту: граница) цела се налази у КО Тараш и полази са југоисточне стране од граничне преломне тачке бр.1 која се налази на левој – јужној страни пута Зрењанин – Тараш на тромеђи катастарских парцела број 702/1 (грађевинска парцела) 673 (улица Пролетерска) и 2308 (насип – пут Зрењанин – Тараш).

Од граничне преломне тачке број 1 граница иде у правцу југ - југозапад, граничном линијом између парцеле кат. бр.702/1 (грађевинска парцела) и парцела кат.бр. 2308, 2313/1, 2316/1 до преломне тачке број 2. У овој тачки граница се ломи под углом од око 256° и иде у правцу запада, граничном линијом између кат. парцела бр.702/1, 702/9, 702/3 и 2317/2, делом између парцела кат. бр. 702/3 и 701, тачније до тромеђе парц. кат. бр. 702/3, 702/4 и 701, у овој тачки граница се поново ломи под углом од око 175° у правцу запада у дужини од око 94 м северном страном парцеле кат. бр.701, пратећи парцеле кат. бр.702/4, 702/5, 702/6, и 5376, тачније до томеђе парц. кат. бр. 700/1, 5376 и 673 (улица Пролетерска) где се граница ломи под углом од око 111° у правцу југозапада до тромеђе парцела кат. бр.700/1, 700/2 и 673 (улица Пролетерска), потом се ломи у правцу југозапада до тромеђе парцела кат. бр.700/1, 700/2 и 699/3 и даље иде кривудавом линијом у правцу запада јужном граничном линијом катастарских парцела број 699/3, 697, 696, 694/3, 694/2, 694/1, 693, 690, 673 (улица Пролетерска), 2622/5, 2622/4, 2622/3, 2622/2, пресеца парцелу кат. бр. 2622/1, те долази до тромеђе парцела кат. бр. 2626, 2622/1 и 673 (улица Пролетерска), где даље наставља у истом правцу, кривудаво, северном граничним линијама катастарске парцеле број 2626 пратећи парцеле 689, 688, 680, 679, 677, 675/5, 675/4, 675/3, 675/2, 675/1 до тромеђе парцела кат. бр.704, 675/1 и 2626 где даље наставља у правцу запада до граничне преломне тачке број 3 тачније до граничне међе парцела кат. бр. 2625/4 и 2626. У граничној преломној тачки број 3 граница наставља у правцу југа до тромеђе парцела кат. бр. 2625/1, 2625/4 и 2626, наставља у истом правцу до тромеђе парцела кат. бр. 2625/1, 2625/4 и 5367 где опет у истом правцу од 180° пресеца парцелу 5367 и долази до парцеле 2625/2. Ту се преломна тачка ломи у правцу запада и прати граничну линију парцела 5367 и 2625/2 до њиховог међног камена у дужини од 109,50m тачније до граничне преломне тачке број 4. У преломној граничној тачки број 4 се граница протеже у правцу северо-запада пресецајући парцелу 5367 до међног камена катастарцких парцела 5367 и 2628/1, где пресеца у истом правцу парцелу 2628/1 и 2711 према граничној тачки број 5 тачније до четворомеђе кат. парцела бр. 673, 2713/1, 2712 и 2711 све у КО Тараш. У граничној тачки број 5 граница се даље протеже у правцу запада пратећи северни део парцеле 2712 која се граничи са кат. парцелама број 2713/1, 2713/2, 2713/3, 2713/4, 2713/5, 2713/13, 2713/7, 2713/8, 2713/9, 2713/10, 2713/14, 2713/11, 2713/12, 2714/1, 2714/2, 2714/3, 2714/4, 2714/5, 2714/6, 2714/7, 2714/8, 2714/9, 2714/10, 2715/1, 2715/14, 2715/3, 2715/4, 2715/5, 2715/6, 2715/16, 2715/9, 2715/10, 2715/11, 2715/15 до саме тромеђе кат. парцела бр. 2712, 2715/15 и 2715/12, где се ломи у правцу југоистока до четворомеђе кат. парцела бр. 2715/12, 2369, 2710 и 2712, где се поново ломи али у правцу југозапада према граничној тачки број 6 тачније до тромеђе кат. парцела бр. 2715/12, 2369 и 2368 све у КО Тараш. У граничној тачки број 6 од тромеђе кат. парцела бр. 2715/12, 2369 и 2368 граница се протеже у правцу северозапада граничном линијом кат. парцела бр. 2715/12 и 2368 обе у КО Тараш до тромеђе кат. парцела бр. 2715/12, 2741 и 2368, где у истом правцу наставља до

тромеђе кат. парцела бр. 2715/12, 2741 и 673 (улица Пролетерска) и даље према граничној тачки број 7 која се налази на тромеђи кат. парцела бр. 2741, 673 и 670 (обе су улица Пролетерска). Од граничне тачке број 7 тачније од тромеђе кат. парцела бр. 2741, 673 и 670 граница се протеже према северозападу пратећи кат. парцела бр. 2741 (парцела долме) и парцела катастарски број 396, 392/1 и 391 (улица Маршала Тита), где у истом правцу пресеца делом парцелу долме кат. парцела бр. 2741 која делом се протеже према поменутој улици и у истом правцу долази до тромеђе кат. парцела бр. 2741, 391 и 390/2. Од поменте тромеђе граница наставља у правцу северозапада пратећи кат. парцела бр. 2741 (парцелу долме) и парцеле 390/2 према граничној тачки број 8 која се налази на тромеђи кат. парцела бр. 2741 (парцела долме) 390/2 и 2764/4 све у КО Тараш. У граничној тачки број 8 тачније од тромеђе кат. парцела бр. 2741 (парцела долме) 390/2 и 2764/4 граница наставља у правцу североистока према четворомеђи кат. парцела бр. 390/2, 390/1, 2764/3 и 2764/4 све у КО Тараш и даље до тромеђе кат. парцела бр. 390/1, 388 и 2764/3 где се поново ломи али у правцу северозапада према граничној тачки број 9 која се налази на тромеђи кат. парцела бр. 388, 2764 и 2764/3 све у КО Тараш. У граничној тачки број 9 граница грађевинског реона се протеже у правцу североистока пратећи северну граничну линију парцела кат. бр. 388, 386, 385/2, 385/1, 384, 382, 381, 378 и 377 тј. до тромеђе парцела кат. бр. 364 (пут), 377 и 2771/1 где граница наставља према граничној тачки број 10 до тромеђе парцела кат. бр. 364 (пут), 2771/1 и 2772 (пут). Граница даље наставља у правцу североистока пратећи леву страну пута парцеле кат. бр. 364 (пут) која се граничи са парцелама бр. 2772 (пут), 2774/2, 2775, 2776, 2777, 2778, 2779, 2780, 2781/1, 2781/2 и 2782 до тромеђе парцела кат. бр. 364 (пут), 357 (улица Маршала Тита) и 2782 све у КО Тараш и даље наставља у истом правцу према граничној тачки број 11 до тромеђе парцела кат. бр. 357 (улица Маршала Тита), 361 (пут) и 2782 све у КО Тараш. Од граничне тачке број 11 тачније од тромеђе парцела кат. бр. 357 (улица Маршала Тита), 261 (пут) и 2782 гарница се протеже према северу до тромеђе парцела кат. бр. 261, 2784 (обе су пут) и 2782, где у истом правцу настављају до тромеђе парцела кат. бр. 261, 2784 (обе су пут) и 2901 све у КО Тараш. У поменутој тромеђи граница наставља према истоку до тромеђе 261 (пут), 2901 и 2903 КО Тараш где мења правац према северу и то изломљеном граничном линијом пратећи парцеле кат. бр. 2901, 2908/2 и 2903, 2909 и 2907, 2920/2 и 2921, долази до парцеле кат. бр. 2925 (сеоски пут) пресеца га и долази до граничној тачки број 12 тачније до тромеђе кат.парцеле бр. 2952, 2953 и 2925 (сеоски пут), наставља даље у правцу севера граничном линијом кат. парцела бр. 2953 са кат. парцелама бр. 2952 и 2951 и долази до тромеђе кат. парцела број 2953, 2951 и 3030, даље пресеца према северу кат. парцеле бр. 3030 према граничној тачки број 13 која се налази на међном камену кат. парцеле бр. 3030 и 3031/1. У граничној тачки број 13 граница се ломи у правцу истока кривудавом граничном линијом, пратећи северним делом парцелу парцеле бр. 3030 и јужним делом парцелу бр. 3031/1 све до тромеђе кат. парцела број 3030, 3031/1 и 238/1 у КО Тараш, где се поново ломи у правцу североистока према граничној тачки број 14 до тромеђе кат. парцела број 3037, 3031/1 и 238/1 у КО Тараш. У граничној тачки број 14 граница се ломи у правцу истока кривудавом граничном линијом, пратећи северним делом парцелу бр. 238/1 и јужним делом парцеле бр. 3037, 3036, 3035, 3034, 3033/3, 3033/2, 3033/1, 3032, 711 и 710 све до граничне тачке број 15 тачније тромеђе парцела бр. 707/39, 710 и 238/1 у КО Тараш. У граничној тачки број 15 граница се ломи у правцу севера граничном линијом парцела бр. 707/39 и 710 у КО Тараш у дужини од 70,00m према граничној линији број 16. У граничној тачки број

16 граница се ломи у правцу истока, где пресеца парцелу бр. 707/39 у КО Тараш према граничној тачки број 17 тачније северној страни кат. парцели бр. 707/2 у КО Тараш, где наставља у правцу истока пратећи парцеле бр. 707/2, 707/3, 707/4, 707/5, 707/6, 707/7, 707/8, 707/9, 707/10, 707/11, 707/12, 707/13, 707/14, 707/15, 707/16, 707/17, 707/18, 707/19, 707/20, 707/21, 707/22, 707/23, 707/24, 707/25, 707/26, 707/27, 707/28 и 707/29 све према граничној тачки број 18 која се налази на северној али десном међном камену парцеле број 707/29 у КО Тараш.

У преломној граничној тачки број 18 граница се ломи под углом од око 272° и иде у правцу југа граничном линијом између парцела кат. бр.707/29 и 707/39, пресеца парцелу кат. бр. 707/39, где даље наставља граничном линијом између парцеле кат. бр.707/39 са кат. парцелама бр. 707/30, 707/31, 707/32, 707/33 до граничне тачке број 19, тачније до јужног камена парцела кат. бр.707/39 и 707/33. У преломној граничној тачки број 19 иде у правцу североистока преко парцеле кат. бр.707/39 у дужини од 235,00m до преломне граничне тачке број 20, где се прелона гранична тачка број 20 граница се ломи у правцу југоистока под углом од око 95° и дужином од 126,00m управно на границу парцела кат. бр.707/39 и 703 (пут Тараш – Меленци) КО Тараш тачније до преломне граничне тачке број 21. У преломној граничној тачки број 21 граница се ломи у првцу југозапада у дужини од 175,00m пратећи граничну линију парцела парцела кат. бр.707/39 и 703 (пут Тараш – Меленци) КО Тараш до саме тромеђе парцела кат. бр.707/39, 703 (пут Тараш – Меленци) и 704 (гробље) КО Тараш, где наставља у истом правцу до тромеђе парцела кат. бр.707/38, 703 (пут Тараш – Меленци) и 704 (гробље) КО Тараш, где гранична линија наставља у истом правцу у дужини од 52,00m пратећи граничну линију парцела кат. бр.707/38 и 703 (пут Тараш – Меленци) КО Тараш до граничне тачке број 22, где се поново гранична линија ломи у правцу југа пресеца парцелу пута Тараш – Меленци кат. бр. 703 КО Тараш и мали део парцеле кат. бр. 2307/1 КО Тараш, где долази до међе на најсевернијем парцела кат. бр. 2307/1 и 2307/2 КО Тараш. Од поменуте Међе гранична линија наставља у благом луку према југу, граничном линијом између парцела кат. бр. 2307/1 (пашњак) и 2307/2, 2307/3, 2307/4, 2307/5, 2307/6, 2307/7, 2307/8, 2307/9 и 2307/10 све до међног камена парцела кат. бр. 2307/10 и 2307/1 (пашњак), ту се ломи за око 226^{0} где прати границу катастарских парцела бр. 2307/1 (пашњак) и 536/1 (парцела улица Пролетреска и Бориса Кидрича) долази до четворомеђе 2307/1, 536/1, 673 и 2308 КО Тараш, где наставља у истом правцу и долази до почетне граничне преломне тачке број 1, тачније до тромеђе катастарских парцела број 702/1, 673 и 2308 КО Тараш.

Укупна површина грђевинског подручија насељеног места Тараш износи 130,85 ha.

4 ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

Историјски развој насељеног места

На основу писаних докумената по времену настанка, Тараш је једно од најстаријих насеља на територији града Зрењанина.
Под именом Торхуш спомиње се још у списима непознатог писара краља Беле из 1202. а од 1332. до 1337 налази се у списку насеља која су плаћали папски десетак.
У документима између 1422. и 1439. помиње се породица Тароши, чији је један члан био угледан великаш на краљевском двору.

На географској карти грофа Мерција 1723. до 1725. регистровано је као нестало место и ненастањено у Бечкеречком округу.
Нови настанак Тараша као насељеног места започет је 1752. када се на овој локацији почело вршити насељавање граничара са расформираних граница на обали Тисе и Мориша.
Формирање велико – кикиндског Српског диштринта, Тарашсе припаја се 1774. српском диштриту.
Године 1876. Тараш је припојен Торонталској жупанији.
Православна црква је сграђена 1815. Тараш је 1910. био велико село, под именом Тисатарош са 312 кућа и са 2107 становника углавном српске националности.
Након првог светског рата, Тараш је припојен Југославији у оквиру југословенског дела Баната, као и сва друга места у оквиру града Зрењанина.

Географски положај

Тараш се налази на западном подручју града Зрењанина, на левој обали реке Тисе. Са околним простором повезан је општинским путем бр. 22-2 који се пружа од државног пута I Б реда бр.13, преко Елемира до Тараша.
Насељено место Тараш је општинским путем бр. 22-3 преко Елемира повезан са Зрењанином.
Како се део атара налази са друге стране Тисе, за потребе пољопривреде постављена је скела на Тиси.

Геолошке и геоморфолошке карактеристике

Насељено место Тараш развило се на левој обали реке Тисе. Просечна кота насеља је 78,00 m. Непосредна околина насеља има изражен микрорељеф, јужно од насеља до одбрамбеног насипа, налази се алувијална зараван на просечној коти 75,50 m.
Источно и североисточно од насеља налазе се благе удолине са котама 74,20 – 75,00 m. Ови делови атара често су изложени негативном дејству атмосферских и подземних вода, која се на нижим котама задржава током целе године.

Сеизмичке карактеристике

Подручје насељеног места Тараш припада зони 8 MCS ^{0}скале.

Климатске карактеристике

На подручју обухвата плана, влада умерено-континентална клима са великим годишњим колебањима температуре ваздуха, топла лета, хладне зиме и промењиве пролећне и јесење температуре ваздуха.
Средња годишња температура ваздуха износи око 10,8 ^{0}C, најнижа просечна вредност средњих месечних температура јавља се у јануару –6,1 ^{0}C, а најтоплији месец је јули просечне температуре 21.1^{0}C. За вегетациони период сума температуре износи 108, 9^0 C.
Средња вредност облачности годишње износи 55% , а у вегетационом периоду 53%.
Суме осунчавања су максималне у месецу августу, а минималне у децембру.

Просечна годишња величина падавина износи 565 mm. Падавине имају неравномеран распоред по месецима. Највеће количине падавина бележе се почетком лета, а најмање средином јесени и почетком пролећа. Месечни максимум падавина износи 78 mm и регистрован је у јуну месецу, а месечни минимум 32 mm забележен у месецу јануару.
Средња годишња релативна влажност ваздуха износи 74 %, а у вегетационом периоду 69%. Отицај у просеку износиоко 80 mm годишње или 12 % од укупних падавина.
Тишине се ретко јављају , у просеку $81^{0}/_{00}$ што је најмања честина у Војводини. Просечна брзина ветра у Зрењанину износи 2,98 m/s. Ветрови дувају из различитих праваца, доминирајући је југоисточни ветар-кошава и просечно дува 4,58 m/s. Други ветра по честини је северозападни. Ветар са најмањом учесталости је источни ветар.

Хидролошке и хидрогеолошке карактеристике

По географском положају Тараш се налази у непосредној близини великих панонских река: Дунава, Тисе, Тамиша и Бегеја, у близини мањих језера, бара, мртваја и канала.
Територија КО Тараш располаже обиљем подземних вода на чији ниво утиче река Тиса.

Педолошке карактеристике

На подручју КО Тараш срећемо следеће типове земљишта:
Карбонатни чернозем простире се у северном делу атара. Овај тип земљишта представља изразиту педолошку творевину насталу у сувим и топлим степско-континенталним условима и њима својственој вегетацији. Настао је на лесним платоима еолског порекла. По механичком саставу је претежно иловача или лака иловача. Одличне је ситнозрнасте, ситногрудвасте, а у сувом стању и мрвичасте структуре. Врло добре порозности, пропустљивости и доброг држања воде.
Ритска црница бескарбонатна, овај тип земљишта се налази у северозападном делу атара, од пумпе дуж канала који долази до самог насеља. Настао је под утицајем високог нивоа подземних вода, који јако осцилира, а повремено се вода јавља и на површини.
Алувијално песковито земљиште, налази се у поплавном делу „Ајлаша“, настао таложењем честица песка и глине након изливања реке Тисе.
У брањеном делу „Ајлаша“ срећемо алувијално земљиште на ритској црници настало дуготрајним плављењем реке и таложењем честица песка, ближе обали и честица глине на већој удаљености од реке.

Становништво

Према попису од 2022. у насељеном месту Тараш живи 814 становника. У односу на попис из 2011. број становника се смањио за 195.
Анализа кретања укупног броја становника, за период 2002-2022. указала је на тренд пада укупног броја становника.

Табела 1. кретање броја становника

	2002.	2011.	2022.
Тараш	1140	1009	814
град Зрењанин	132.051	122714	105722

Промене у старосној структури становништва су у непосредној зависности од кретања наталитета, морталитета и миграција. Једна од посебних карактеристика становништва у протеклом раздобљу био је изразито брз демографски процес старења, који је резултирао из ниске стопе наталитета.

Табела бр.2 кретање броја становника по карактеристичним контигентима

Старосна група	2011.				2022.			
	Тараш		град Зрењанин		Тараш		град Зрењанин	
	Број	%	број	%	број	%	број	%
0-4	37	3,7	5624	4,1	39	4,8	4702	4,5
5-9	49	4,9	5965	4,5	55	6,8	4915	4,7
10-14	66	6,5	5856	10,5	36	4,4	5199	4,9
15-19	63	6,2	6976	6,8	33	4,1	5317	5,0
20-59	548	54,3	68717	57,4	405	49,8	53120	50,2
60и више	246	24,4	30224	16,5	246	30,1	32469	30,7
УКУПНО:	1009	100	123362	100	814	100	105722	100

Просечна старост становнка у граду Зрењанину по попису 2022. износи 44,78, а за насељено место Тараш износи 44,06.

Табела 3. кретање броја домаћинстава 2002-2022.

	2002.	2011.	2022.
Тараш	389	364	306
град Зрењанин	46375	44470	41964

Табела 4. Домаћинстава по броју чланова у 2022.

	укупно 2022	са 1 чланом	2	3	4	5	6 и више	просечан број становн. по домаћ.
град Зрењанин	41964	12418	12117	7696	5744	2490	1499	2,50
градско насеље	27358	10201	9857	6288	4626	1695	850	2,43
Тараш	306	88	91	42	36	32	17	2,65

Према попису из 2022. укупан број домаћинстава у насељеном месту Тараш је износио 306. У односу на попис из 2011. број домаћинстава је смањен за 58.
Просечна величина домаћинства 2011. је износила 2,77, а по попису 2022. је износила 2,65, тако да је дошло до смањења просечне величине домаћинстава, као последица процеса раслојавања породице.
Основне карактеристике становништва насељеног места Тараш, огледа се у врло неповољним трендовима, као што су депопулација као последица негативног природног прираштаја и негативним миграционим токовима (највећим делом миграција становништва у регионалне урбане центре и иностранство).

4.1 НАЧИН КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА

Зона породичног становања

У насељеном месту Тараш преовладава намена породичног становања са пратећим објектима јавне намене у центру насеља.
Зона становања заузима највећи део грађевинског подручја насеља. Улице су плански настале и образују ортогоналну шему. Грађевинске парцеле су углавном правилног облика. Куће су ушорене и преовладава тип „ Панонска кућа“, претежне спратности П до П+1.
Простране баште и воћњаци несељеног места чине основну масу зеленила овог насеља.

Зона рада и пословања

У северном делу насеља предходним планским документом планиране су зоне рада и пословања које су не изграђене.

Постојеће стање објеката јавне намене

Предшколско васпитање обухвата око 20 деце, одвија се у приземном објекту, наменски грађеном 1977. Објекат је изграђен у школском комплексу. Грађен је од тврдог материјала, а опремљен је водоводном мрежом, електроинсталацијама и канализацијом до септичке јаме.
Основно образовање се одвија у оквиру школе „Светозар Марковић – Тоза“ у Елемиру, радна јединица Тараш. Школски објекат је изграђен 1968. на комплексу површине 2576m^2. Рад у школи се одвија у 8 одељења, са 80 ученика.
Здравствена заштита се одвија у објекту изграђеном 1952. а адаптиран је у здравствену станицу 1962. на комплексу површине од 1120m². Спратност објекта је П, и опремљен исталацијама струје, воде и канализације. Становници Тараша немају свакодневну здравствену заштиту. Обезбеђена је здравствена заштита становника два дана у недељи.
Од ***објеката културе*** постоји библиотека која се налази у школском објекту.
У објекту задружног дома налазио се биоскоп, али тренутно објекат не користе становници насељеног места Тараш, с обзиром да нису решени имовинско правни односи.

Месна канцеларија се налази у централној зони насеља, на комплексу величине 1140m$^{2.}$. Грађен је 1956. и опремљен је инсталацијама воде, струје и канализације.
У објекту се налази и канцеларија месне заједнице, сала за састанке и пошта.
Српска православна црква „Св. Георгија“ налази се у центру насеља и Одлуком Владе Републике Србије проглашена је за споменик културе (Сл. гласник РС, бр. 5/2000).

Површине за јавне намене и инфраструктура

Површине за јавне намене

У источном делу насељу налази се гробље и по капацитету не задовољава потребе становника.

ЈКП „Чистоћа и зеленило“ из Зрењанина је надлежна, како за послове у вези одржавања и гробља и сахрањивања, тако и за одношење смећа. Смеће се односи једном недељно на зрењанинску депонију.

Парковске површине се налазе у центру насеља. Парковске површине се налазе и у дворишту куће у којој се родио народни херој Тоза Марковић, која је проглашена за споменик културе.

Посебну комуналну површину представља водозахват у северном делу насеља и обухвата површину од 1,64ha.

Инфраструктура

Саобраћај

У насељеном месту Тараш заступљен је само друмски саобраћај.
Постојећом мрежом улица и путева омогућено је опслуживање читаве територије насеља, како кретање возила, тако и пешака и бициклиста.

Хидротехничка и водна инфраструктура

Водоснабдевање
Насељено место је у потпуности опремљено водоводном мрежом која се водом снабдева са локалног изворишта.

Одвођење употребљених отпадних вода
У насељеном месту Тараш не постоји систем за одвођење употребљених отпадних вода. Употребљене отпадне воде се одводе у септичке јаме појединачно од сваког корисника.

Одвођење атмосферских отпадних вода
Атмосферске отпадне воде одводе се мрежом отворених уличних канала до коначног реципијента. Поједини канали су запуштени и нису одржавани и не функционишу као систем, већ углавном служе да се вода у њима акумулира.

Електроенергетска инфраструктура

Довод електричне енергије до Тараша врши се далеководом 20 kV из ТС-35/10/20 kV „Меленци“ или из ТС-110/20 kV „Зрењанин- 3“.
Јавно осветљење је изграђено у целом насељу. Светиљке су већином на стубовима дистрибутивне мреже и само мањим делом на засебним канделабрима у центру насеља. Све светиљке би требало што пре заменити за енергетски ефикасне светиљке са натријумовим или ЛЕД изворима светла.

Електронске комуникације

Развој електронског комуникационог система на подручју обухвата плана се реализује у складу са генералним плановима електронске комуникационе мреже надлежних предузећа. Применом савременог дигиталног комутационог система је постигнуто повећење капацитета мреже, повећање поузданости и увођење савремених електронских комуникационих услуга.
Цело подручје је покривено сигналом мобилне телефоније.

Термоенергетика

На подручју обухваћеном планом не постоје изграђени термоенергетски објекти и инфраструктура.
Корисници простора своје термоенегретске потребе задовољавају индивидуалним коришћењем фосилних горива, електричне енергије или био масе.

Обновљиви извори енергије (ОИЕ)

На подручју обухваћеном планом, осим случајева индивидуалног коришћења био масе или других остатака из пољопривредне производње, нема значајнијег коришћења расположивих обновљивих извора енергије.

ОЦЕНА СТАЊА

Насељено место Тараш је на око 18 km од Зрењанина и на око 40 km од Новог Сада. Становници Тараша се углавном баве пољопривредом, а посебно су познати по производњи купуса и кромпира. Део пољопривредног земљишта у власништву становника Тараша, налази се на бачкој страни, са друге стране реке Тисе, тако да становници користе скелу да би дошли до својих њива. Тараш нема развијену индустрију, тако да је далеко од свих загађивача, а то је допринело да се у Тарашу формира колонија рода, једна од највећих у Србији. Све више туриста долази у Тараш да обиће колонију рода, а посебно другог викенда јуна, када се у гнездима могу видети нови нараштај.

Извор: ја волим Зрењанин

ПЛАНСКИ ДЕО

5 ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

5.1 Подела на карактеристичне целине

Грађевинско подручје насељеног места Тараш представља једну просторну целину.
Унутар просторне целине дефинисане су намене:

- Зона становања,
- Зона централних функција,
- Зона рада и пословања,
- Утилитарно зеленило,
- Зона спорта и рекреације,
- Јавно зеленило,
- Јавне површине (улице, тргови, скверови)
- Гробље,
- Водозахват.

5.2 Планирана намена површина и објеката и компатибилне намене

Анализом простора обухваћеног планом установљено је да просторна структура одређена, а у даљем развоју треба омогућити стварање нових квалитетних простора.
Концепција развоја утврђена је на основу анализе постојећег стања, важеће планске документације, услова ималаца јавних овлашћења, као и других законских и подзаконских аката од значаја за просторна решења на територији обухвата плана.
Концепција развоја полази од начела комбинованог развоја јавних функција и становања са једне и пословања са друге стране.
Спровођењем овог плана вршиће се праћење стања животне средине и спровођења мера надзора, управљања и заштите простора, као и мере заштите културно - историјског наслеђа.

Површине јавне намене

Јавне површине
Јавне површине обухватају улице, тргове, паркове, паркиралишта и др.
Парковске површине се налазе у центру насеља. Парковске површине се налазе и у дворишту куће у којој се родио народни херој Тоза Марковић, која је проглашена за споменик културе.
У циљу уређења јавних површина потребно је постављање урбаног мобилијара, ликовних и других елемената (платои, зелени засади, скулптуре, фонтане и сл).

Површине јавне намене за јавне објекте
Објекти јавне намене су објекти у јавној својини намењени за јавно коришћење: објекти образовања, здравства, културе, спорта и рекреације, комунални објекти и објекти осталих делатности (управе, социјалне заштите и сл).
Постојећи објекта јавне намене се задржавају уз могућност реконструкције, доградње, адаптације и изградње до дозвољених урбанистичких параметара, као и због постизања услова енергетске ефикасности објеката и прилагођавања објеката за особе са посебним потребама.

Спорт и рекреација
Постојећи фудбалски терен са свлачионицама, својим капацитетом задовољава потребе становништва.
Објекте спорта и рекреације могуће је градити и у оквиру других намена, у складу са правилима грађења за преовлађујућу намену.
Отворени спортски терени, игралишта, трим стазе и спортски мобилијар могу се реализовати и постављати у оквиру површина јавне намене, у складу са важећим градским одлукама.

Јавно зеленило
Постојеће површине за јавно зеленило се задржавају. С обзиром на степен изграђености, не постоје просторне могућности за планирање нових површине за јавно зеленио, осим озелењавања слободних јавних површина.
Парковске површине се налазе у центру насеља. Парковске површине се налазе и у дворишту куће у којој се родио Тоза Марковић, која је проглашена за споменик културе.

Комунална инфраструктура
У источном делу насељу налази се гробље. Задржава се постојећа намена и планира се проширење постојећег гробља.
ЈКП „Чистоћа и зеленило“ из Зрењанина је надлежна, како за послове у вези одржавања и гробља и сахрањивања, тако и за одношење смећа. Смеће се односи једном недељно на зрењанинску депонију.
Посебну комуналну површину представља водозахват у северном делу насеља и обухвата површину од 1,64ha.

<u>Површине за остале намене</u>

Становање
Једини облик становања је породично становање. Планом се задржава основна концепција диспозиције становања.
Унапређење и санирање нежељених и започетих процеса зона становања обухвата:
- комплетирање постојећих стамбених зона изградњом објеката на слободним парцелама;
- боље функционисање стамбених зона увођењем пратећих намена (пословање, трговина, угоститељство, занатство и сл).

<u>Породично становање</u>
Породични стамбени објекти су објекти са максимално три стамбене јединице. Поред ове основне намене, могу се градити и објекти који су компатибилни садржају становања или чине његову пратећу функцију.

<u>Социјално становање</u>
Објекти социјалног становања могу се градити на површинама породичног становања. За изградњу ових објеката примењују се правила грађења за изградњу породичних стамбених објеката. Објекти социјалног становања који се граде у зони породичног становања могу имати већи број стамбених јединица.

Површине за рад и пословање

Зона рада и пословања, планирана је у северном делу насељеног места.

У намени рада и пословања дозвољена је изградња објеката: пољопривреде, производног занатства и услуга, трговине, угоститељства, комуналних садржаја, сервиса, станице за точење горива и сл.

Опште смернице за повшине за рад и пословање:

- примењивати оптималне видове енергетике (гасификација и обновљиви извори енергије);
- оплемењавати слободне површине у пословним комплексима озелењавањем, спортским теренима и сл;
- за све површине које се налазе у близини намене становања, при експлоатацији или приликом планирања, пројектовања и избора технологије, обавезно је осигурати прописане мере заштите околине.

Утилитарно зеленило

Утилитарно зеленило је најзаступљенија у северозападном делу насеља и чине је: воћњаци, виногради, баште и др. Могућа је изградња објеката у функцији пољопривредне производње.

Верски објекти

Српска православна црква „Св. Георгија“ налази се у центру насеља и Одлуком Владе Републике Србије проглашена је за споменик културе (Сл. гласник РС, бр. 5/2000). Постојећи верски објекат се задржава.

Реконструкција, доградња и изградња других објеката на парцели, врши се у складу са условима заштите културних добара и правилима грађења за верске објекте.

Компатибилне намене

Правилима уређења и грађења утврђене су компатибилне намене објеката који се могу градити у појединачним зонама под условима утврђеним планом:

- Поред основне намене могуће је градити објекте који су компатибилних садржаја или чине пратећу функцију, који могу бити у склопу објекта или на истој парцели као посебан објекат;
- Промена и прецизно дефинисање основне претежне намене земљишта дозвољена је када је планом предвиђена било која од компатибилних намена;
- Компатибилне намене у оквиру зоне могу бити и 100 % заступљене на појединачној грађевинској парцели.

компатибилна намена / **основна намена**	површине за објекте јавне намене	комуналне површине и објекти	спорт и рекреација	јавно зеленило	породично становање	верски објекти	рад и пословање	утилитарно зеленило
површине за објекте јавне намене		+	+	+				
комуналне површине и објекти								
спорт и рекреација				+				
јавно зеленило			+					
породично становање	+					+		
верски објекти								
рад и пословање		+						
утилитарно зеленило								

Биланс површина

Р.БР.	ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ У ГРАЂЕВИНСКОМ ПОДРУЧЈУ	ПОВРШИНА ПОСТОЈЕЋЕ (ha)	%	ПОВРШИНА ПЛАНИРАНО (ha)	%
површине за јавне намене					
1.	површине за јавне објекте	1.18	0.34	1.25	0.35
2.	комуналне површине	6.1	1.75	9.3	2.63
3.	спорт и рекреација	1.57	0.45	1.57	0.45
4.	јавно зеленило	4	1.15	1.68	0.47
5.	заштитно зеленило	19.5	5.6	-	-
6.	саобраћајне површине	57.75	16.6	63.87	18,1
површине за остале намене					
7.	породично становање	193	55.46	180.93	51.26
8.	рад и пословање	23	6.61	30	8.49
9.	верски објекти	1.4	0.40	1.4	0.40
10.	утилитарно зеленило	40.5	11.64	60	17
11.	спорт и рекреација	0	0	3	0.85
	УКУПНО	348	100	353	100

Р.БР.	ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ У ГРАЂЕВИНСКОМ ПОДРУЧЈУ	ПОВРШИНА ПОСТОЈЕЋЕ (ha)	%	ПОВРШИНА ПЛАНИРАНО (ha)	%
1.	површине за јавне намене	90.1	25.89	77.6	21.98
2.	површине за остале намене	257.9	74.11	275.4	78.02
	УКУПНО	348	100	353	100

5.3 Општа правила уређења простора

5.3.1 Регулација и нивелација површина јавне намене

Регулациона линија јесте линија која раздваја површину одређене јавне намене од површина предвиђених за друге јавне и остале намене.
Растојање између регулационих линија утврђено је у зависности од функције и ранга саобраћајних површина, односно инфраструктуре. План у највећој мери преузима регулационе елементе постојећих површина јавне намене.

На простору обухвата плана нова урбанистичка регулација планира се на кат. парцелама бр. 399 и 400 и деловима кат. парцела број: 397, 398, 464, 665, 666, 2715/6, 707/39, 2307/1, 2307/10 КО Тараш.

У случају неусаглашености наведених бројева парцела од којих се формирају планиране површине за јавне намене меродаван је графички прилог.

Нивелација
Одвођење воде предвидети слободним падом према зеленим површинама и у складу са постојећом и планираном атмосферском канализацијом.
Приликом планирања терена, коте ускладити са котама терена суседних парцела, тако да одвођење атмосферских вода буде у сопствену парцелу, тј. не смеју се подизањем висинских кота сопствене парцеле угрозити суседне парцеле. Предвидети све потребне падове тако да се објекти заштите од штетних атмосферских утицаја.

5.3.2 Урбанистички и други услови за уређење и изградњу објеката јавне намене

Објекти јавне намене су објекти намењени за јавно коришћење и могу бити објекти јавне намене у јавној својини и остали објекти јавне намене који могу бити у свим облицима својине.
Уређење и изградња површина и објеката јавне намене могућа је на основу услова за уређење и изградњу објеката јавне намене;
Изградња нових објеката јавне намене у другим компатибилним наменама могућа је на основу услова за уређење и изградњу објеката јавне намене уз израду урбанистичког пројекта.

Објекти јавне намене су:
- објекти образовања;
- објекти здравства;
- објекти за спорт и рекреацију;
- комунални објекти;
- објекти осталих делатности (објекти локалне самоуправе, културе, домови за старе, поште и други објекти).

Услови за уређење и изградњу објеката јавне намене
- Минимална површина парцеле је 500 m^2, минимална ширина парцеле је 15 m.

- Спратност главних објеката је до П+1+Пк. Спратност помоћних и пратећих објеката је П. Могућа је изградња високог приземља, сутерена, подрума и повучене спратне етаже.
- По врсти објекти могу бити слободностојећи - објекти који слободно стоје у простору тј. удаљени су од бочних граница парцела у складу са утврђеним правилима:
  а) Комунални објекти и објекти спорта и рекреације морају бити удаљени min. 3,5 m од граница грађевинске парцеле;
  б) Остали објекти морају бити удаљени min. 1 m бочне границе парцеле, односно min. 2,5 m од наспрамне бочне границе парцеле, а објекти који се граде у прекинутом низу удаљеност од бочне парцеле је мин. 3 m . Објекти који се граде у дну парцеле могу се градити на min. 1 m од граница грађевинске парцеле. Објекти се могу градити на растојањима мањим од граница суседних парцела, уколико су постојећи објекти који се уклањају изграђени на растојањима мањим од прописаних.
- Најмања међусобна удаљеност објеката на парцели је 3,5 m. Уколико се објекти граде уз једну бочну границу парцеле, могу се градити у низу или на удаљењу мањем од 3,5 m.
- За грађевинске елементе објекта примењују се правила за изградњу пословних објеката у зони породичног становања.
- Парцеле се ограђују транспарентном или зиданом оградом висине до 2 m.
- Колски прилаз парцели је ширине min. 3,5 m. Ширина саобраћајних површина унутар парцеле је min. 3,5 m, ширина тротоара је min. 1,2 m.
- Паркирање се може организовати у оквиру парцеле и на јавној површини испред парцеле. За одређивање броја паркинг места придржавати се услова за уређење и изградњу објеката јавне намене, односно важећих правилника, зависно од намене објеката.
- Реконструкција, доградња, адаптација, санација и замена постојећих објеката, могућа је на основу услова за уређење и изградњу објеката јавне намене и услова ималаца јавних овлашћења.
- Доградња постојећих објеката и изградња помоћних и пратећих објеката могућа је без израде урбанистичког пројекта.
- За уређење и изградњу објеката јавне намене неопходно је придржавати се Правилника о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама ("Службени гласник РС" бр. 22/15), Правилника о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређене платое за ватрогасна возила у близини објекта повећаног ризика од пожара ("Службени лист СРЈ" бр. 8/95), стандарда SRPS U.S4.2020 и свих других важећих закона, правилника, норматива и стамдарда.

Објекти образовања

Предшколске установе

Предшколско васпитање одвија се у приземном објекту, изграђеном у школском комплексу.

Локација за објекат предшколске установе треба да обезбеди довољну величину локације како би се на њему изградио одговарајући објекат и пратећи садржаји у слободном простору за предшколске установе на засебној локацији минимално:

25m^2 по детету, а изузетно у зонама већих густина са индексом изграђености већим од 2,5, величина локације може бити минимално 15m^2 по детету.

Локација за предшколску установу обухвата:
- земљиште под објектом,
- двориште са игралиштем и травнатим површинама и стазама за пешаке,
- доставне површине и путеве за интервентна возила
- паркиралиште.

БРГП (бруто развијена грађевинска површина објекта је минимум 6,5m^2 по детету.
За предшколске установе у складу са Правилником о ближим условима за оснивање, почетак рада и обављање делатности предшколске установе (Службени гласник Републике Србије бр. 1/19, 16/2022 и 6/2023) величина дворишта мора бити најмање 8 m^2 по детету. Комлекси предшколских установа се ограђују, а висина ограде је минимум 1,50m.
Приликом планирања објеката предшколских установа, обезбедити услове:
- индекс заузетости парцеле максимално 30%;
- спратност објекта максимално П+1;
- зелене површине минимално 40% површине дворишта.

Планирањем комплекса предшколске установе уважити чињеницу да ће одређени број деце овог узраста бити смештен у приватним установама, који се могу отварати и у приватним кућама, али морају бити реализованим у складу са стандардима и нормативима за објекте ове намене и у складу са правилима из овог плана.
Приликом изградње и доградње објеката за предшколску установу поштовати прописе и нормативе из ове области.
Доградња и реконструкција постојећег објекта је могућа у складу са правилима грађења и нормативима за предшколске објекте, а у складу са важећим правилницима за ову област.
На неизграђеном простору планирати терене за физичке активности, дечија игралишта, помоћне реквизите и сл.
Зелене површине осим декоративне функције брижљиво одабраних садних врста, имају и заштитну функцију.
Уколико се у уквиру комплекса налази или поставља дечије игралште, мора бити опремљено у складу са Правилником о безбедности дечијих игралишта, површине, најмање 3 m^2 по детету.

Основно образовање
Основно образовање се одвија у оквиру школе „Светозар Марковић – Тоза“ у Елемиру, радна јединица Тараш.
Довољна величина локације како би се на њој изградио одговарајући објекат пратећи садржаји у слободном простору је 25m^2 по ученику, а изузетно у зонама већих густина са индексом изграђености већим од 2,5, величина локације може бити минимално 18m^2 по ученику.

Локација за основну школу обухвата:
- земљиште под објектом,
- школско двориште са прилазним и зеленим површинама,
- вежбалиште,

- доставне површине,
- паркиралиште.

За школске установе у складу са Правилником о ближим условима за оснивање, почетак рада и обављање делатности основне школе (Службени гласник Републике Србије бр. 5/2019 и 16/2020) величина дворишта са вежбалиштем и приступним стазама износи најмање 5 m^2 по ученику, а уколико се у непосредној близини школе налазе спортски терени или јавне зелене површине може износити 4 m^2 по ученику.
Комлекси школских објеката се ограђују, а препорука је да висина ограде буде минимум 1,80m.
БРГП (бруто развијена грађевинска површина објекта) је минимум 7,8 – 8,6 m^2 по ученику.
Услови за изградњу објеката основног образовања су:

- узраст деце 6,5 -15 година - 100%;
- минимално 30% површине грађевинске парцеле треба да заузме зеленило;
- индекс заузетости парцеле макс. 30%;
- спратност објекта макс. П+2.

Зелене површине треба да су довољно удаљење од просторија за учење, због могућег осенчења. Зелене површине уредити као парк. Приликом избора биљака водити рачуна о алергеним врстама.
Приликом изградње и доградње објеката из домена образовања поштовати прописе и нормативе из области образовања и Правилник о ближим условима за оснивање, почетак рада и обављање делатности основне школе (Службени гласник РС – Просветни гласник, бр. 5/2019 и 16/2020).
Реконструкција, санација и адаптација постојећег објекта је могућа у складу са прописима и нормативима из области образовања, а у складу са важећим правилницима за ову област.

Здравствена станица (амбуланта) и апотека

Услови за изградњу објеката здравствене заштите су:

- индекс заузетости парцеле макс. 50%;
- спратност објекта макс. П+1+Пк;
- једно паркинг место на 70m^2 корисног простора;
- минимално 30% површине грађевинске парцеле треба да заузме зеленило.

Могућа је доградња, реконструкција, санација и адаптација постојећег објекта.

Објекти за спорт и рекреацију

Поред постојећих спортских објеката-терена за спорт, може се вршити изградња, доградња и реконструкција објеката за спорт и рекреацију, отворених и затворених, уређених простора, погодних за различите врсте спортских активности, са уређеним санитарним просторијама, потребним пратећим просторијама и сл, а примењују се правила уређења и грађења за зону и намену простора у којој се налази планирани спортски објекат.
Потребно је редовно одржавање, као и енергетска санација објекта, према условима и мерама енергетске ефикасности изградње, прописане овим Планом.
У оквиру објеката спорта и рекреације дозвољено је коришћење дела објекта за трговинске и угоститељске садржаје, уколико ти садржаји не ремете основну функцију објекта, уз поштовање свих прописаних услова.

Спортски терени могу бити покривени или непокривени. Ако су непокривеног или наткривеног типа, њихова површина се не рачуна у максимални индекс заузетости парцеле.
За реализацију објекта за спорт и рекареацију и потребних паркинг места неопходна је израда урбанистичког пројекта, према следећим норамтивима:

- једно паркинг место на 4 гледаоца,
- за комерцијалне, трговинске и угоститељске садржаје -1 паркинг место на 70 m^2 корисног простора,
- 10% места за паркирање обезбедити за лица са инвалидитетом.

Ближи услови за наведене објекте прописани су Законом о спорту (Сл.гласник РС 10/2016) и Правилником о ближим условима за обављање спортских активности и спортских делатности ("Службени гласник РС", бр. 42/2017).

Комунални објекти

Гробље
У источном делу насеља налази се гробље. Задржава се постојећа намена и планира се проширење постојећег гробља, тако да је планирана површина гробља 3,53 ha.
Могућа је изградња капеле и других пратећих и помоћних објеката потребних за функционисање гробља, изградња стаза, постављање урбаног мобилијара, чесми и сл.
Све слободне површине озеленити. Уредити простор за постављање контејнера за одлагање отпада. Испред комплекса уредити простор за паркирање возила и бицикала.

Објекти осталих делатности
Објекти осталих делатности су објекти локалне самоуправе, културе, домови за старе, поште и други објекти).
Услови за изградњу објеката осталих делатности су:

- индекс заузетости парцеле максимално 60 %;
- 1 паркинг место на 150 m^2 корисног простора;
- минимално 20 % површине грађевинске парцеле треба да заузме зеленило.

5.3.3 Урбанистички и други услови за уређење и изградњу мрежа саобраћајне и друге инфраструктуре

Саобраћајна и друга инфраструктура граде се на јавним површинама. Новопланиране јавне површине и улице, потребно је опремити саобраћајном и комуналном инфраструктуром.

5.3.3.1 Саобраћајна инфраструктура

Урбанистички и други услови за уређење и изградњу мрежа саобраћајне и друге инфраструктуре

Основна концепција развоја инфраструктуре друмског саобраћаја заснива се на задржавању већ дефинисаних улучних коридора, као и утврђивања нових са свим захтеваним елементима попречног профила.

Новопланиране јавне површине и улице, потребно је опремити саобраћајном и комуналном инфраструктуром.
Категоризација уличне мреже на територији насељеног места Тараш извршена је у складу са Уредбом о категоризацији јавних путева ("Службени гласник Републике Србије" бр. 38/19) на:
- примарне улице II реда,
- секундарне улице,
- терцијарне улице.
-

Примарне улице II реда су Улица маршала Тита и део Улице Бориса Кидрча до Улице маршала Тита које су уједно и део коридора општинског пута бр. 22-2 (општински пут који се пружа од државног пута IБ реда бр. 13 преко Елемира до и кроз Тараш) и део Улице Бориса Кидрча до Улице маршала Тита.

Секундарне улице су део Улице Бориса Кидрича, Улица Иве Лоле Рибара и Пролетерска улица.

Све остале ненабројане улице су терцијарне улице.

Примарна улица II реда

Елементи попречног профила примарних улицс II реда, су:
- 1+1 саобраћајна трака минималне ширине 2,75 m по траци,
- обострани или једнострани попречни пад коловоза минимално 2%,
- обострани ивичњаци,
- обострани зелени заштитни појас минималне ширине 1 m,
- обострани тротоари минималне ширине 1,2 m,
- одводњавање затвореном или отвореном кишном канализацијом,
- осовинско оптерећење од минимално 11,5 t.

Попречни профил може садржати и једностране или двостране бициклистичке стазе као и аутобуска стајалишта, које градити у складу са условима управљача општинских путева и улица на територији града Зрењанина.

Секундарне улице

Елементи попречног профила секундарних улица су:
- 1+1 саобраћајна трака минималне ширине 2,5 m по траци, у изузетним случајевима код ових улица уколико су у једносмерном режиму, може се дозволити ширина коловоза од минимално 3,5 m,
- обострани или једнострани попречни пад коловоза минимално 2%,
- обострани ивичњаци,
- обострани зелени заштитни појас минималне ширине 1 m,
- обострани тротоари минималне ширине 1,2 m,
- одводњавање затвореном или отвореном кишном канализацијом,
- осовинско оптерећење од минимално 6 t.

Терцијарне улице

Елементи попречног профила терцијарних улица су:
- 1+1 саобраћајна трака минималне ширине 2,5 m по траци, у изузетним случајевима код ових улица уколико су у једносмерном режиму, може се дозволити ширина коловоза од минимално 3,5 m,
- обострани или једнострани попречни пад коловоза минимално 2%,
- обострани ивичњаци,
- обострани зелени заштитни појас ширине у функцији просторних могућности,
- обострани тротоари минималне ширине 1,2 m,
- одводњавање отвореном или затвореном ишном канализацијом,
- осовинско оптерећење од минимално 6 t.

У оквиру попречних профила свих улица могу се градити и мреже јавних комуналних инфраструктура у складу са условима управљача општинских путева и улица на територији града Зрењанина.
Саставни део попречних профила свих улица су и **саобраћајни прикључци прилазних путева**.

Саобраћајни прикључци прилазних путева

Саобраћајне прикључке прилазних путева на коловозе свих улица градити у складу са условима управљача општинских путева и улица на територији града Зрењанина, а што подразумева:
- ширина саобраћајних прикључака од 3,5 до 6 m, (изузетно ширина саобраћајног прикључка прилазног пута на јавни пут може бити мања од 3,5 m, али не мања од 2,4 m уз услове и сагласност управљача) и дужином прилазног пута од минимално 10 m рачунајући од ивице коловоза, и са тврдом подлогом или са истим коловозним застором као улица на на коју се прикључује, а све у складу са чланом 43 Законом о путевима,
- минимални радију прикључења одређивати у функцији меродавног возила,
- градити их управно у односу на коловоз на који се прикључују,
- осовинско оптерећење од 6 до 11,5 t,
- одводњавање остварити потребним падовима до постојеће или планиране уличне кишне канализације,
- укрштања са постојећом инфраструктуром решити у складу са условима ималаца јавних овлашћења,
- градити их тако да немају штетне последице за несметано и безбедно одвијање саобраћаја,
- тротоар испред парцеле на јавној површини, по завршетку изградње саобраћајног прикључка, вратити у првобитан положај тако да се кота нивелете и материјали ускладе са постојећим тротоарима и са Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама („Службени гласник Републике Србија“, бр. 22/2015),
- за изградњу сваког новог саобраћајног прикључка прибавити услове надлежног предузећа за управљање општинским путевима и улицама на територији град Зрењанина.

Сви постојећи саобраћајни прикључци изграђени у складу са раније важећим законским и подзаконским актим се задржавају.

Некатегорисани путеви

Некатегорисани путеви у обухвату плана се задржавају и за исте се примењује Одлука о некатегорисаним путевима на територији града Зрењанина.

Услови за паралелно вођење и укрштање мрежа јавне комуналне инфраструтуре са уличном мрежом

Паралелно вођење и укрштање мрежа јавне комуналне инфрастуктре вршити на следећу начин:
- заштитна зона коловоза износи 1,5 m од ивице коловоза за постојеће коловозе, а од 1 до 2 m од ивице коловоза за новопланиране коловозе,
- укрштања предвидети под правим углом, тј, управно у односу на коловозе улица,
- обавезно подбушивање тако да горња кота цеви буде на минимално 1,35 m од коте коловозне конструкције, односно на минимално 1 m испод канала отворене кишне канализације,
- за сваки појединачан случај укрштања и паралелног вођења прибавити услове управљача општинских путева и улица на територији града Зрењанина.

Приликом изградње, реконструкције и одржавања који чине мрежу друмског саобраћаја,а дефинисаних чланом 4 Закона о путевима, неопходно је поштовати и:
- Закон о планирању и изградњи;
- Закон о путевима;
- Правилник о техничким стандардима приступачности;
- Закон о безбедности саобраћаја на путевима,
- услове надлежних предузећа, као и

све друге законе, правилнике, стандарде који регулишу предметну област.

5.3.3.2 Водоснабдевање

Снабдевање водом за пиће и санитарно-хигијенске потребе остварује се из локалног изворишта у северном делу насељеног места у чијем саставу су два бунара. Потребне количине и изравнавање неравномерности при вршној потрошњи воде, као и потребан притисак у мрежи може се обезбедити изградњом резервоара на оптималној локацији у насељу.
Један од приоритета у планском периоду је доследније очување и унапређење изворишта подземне воде оптималним коришћењем, а по потреби и ревитализација постојећег бунара и изградња нових, а све то уз примену мера за обезбеђивање зона санитарне заштите ради обезбеђивања потребног квалитета.
Планиране радове на изградњи и одржавању постојећих објеката у оквиру водозахвата, за снабдевање објеката водом за санитарне, противпожарне или индустријске потребе, (водозахватне грађевине, објекте ППВ, резервоаре - водоторњеве и пумпне станице) реализовати у складу са техничким прописима за пројектовање, извођење, пријем и одржавање ових врста објеката и повезати цевима одговарајућег капацитета и квалитета.
Прикључке на јавну водоводну мрежу за потенцијалне кориснике за потребе снабдевања водом могуће је реализовати тек после испуњавања услова за

прикључење и сагласности надлежног комуналног предузећа. Такође, у случају потребе снабдевања водом за технолошке потребе и потребе хидрантске мреже преко аутономних изворишта неопходно је прибавити све услове и сагласности надлежних институција.
Потребе за водом појединих делова система водоснабдевања, могућност реализације на терену, стање постојеће мреже, старост исте и статистика кварова, определиће избор улица у којима ће се изградити нова и делимично или потпуно реконструисати постојећа водоводна мрежа.
Уколико се јаве захтеви за повећаном потрошњом технолошке воде, могуће је исту остварити преко реализације аутономних изворишта – бунара у самом насељу, у зависности од корисничких потреба.
У случају опремања инфраструктуром појединих локалитета ради привођења намени, било да се ради о стамбеним или зонама других намена, могуће је укрштање цевовода водоводне мреже са постојећим и планираним инфраструктурним објектима.
Водоводне цеви трасирати правцима на довољном хоризонталном растојању од осталих подземних инфраструктурних водова, а приликом укрштања са другим инсталација водити рачуна о прописаном вертикалном растојању.
На траси хидрантске водоводне мреже ће се предвидети постављање довољног броја противпожарних хидраната чији ће тачан број, врсту и распоред у крајњој варијанти одредиће се приликом израде техничке документације у зависности од потребе корисника.
Укрштање објеката пута и главних праваца инсталација при било каквим грађевинском радовима на водоводној мрежи решити подбушивањем или увлачењем одговарајуће заштитне цеви по условима надлежних институција или постављањем заштитне цеви у фази формирања доњег строја пута.
Приликом реализације тј. изградње водоводне мреже, цевовода и објеката, треба се придржавати техничких прописа за пројектовање, грађење, пријем и одржавање мреже.
По завршеним радовима на монтажи и испитивању мреже треба извршити геодетско снимање изграђене водоводне мреже, а добијене податке унети у катастарске планове подземних инсталација, а све асфалтиране, бетонске и зелене површине вратити у првобитно стање.

5.3.3.3 Одвођење фекалних отпадних вода

У насељеном месту Тараш не постоји нити је у току изградња канализационе мреже за одвођење отпадних вода.
Главне трасе фекалне канализације трасирати кроз зелене површине и испод објеката саобраћајница, на довољној удаљености од постојећих објеката у зависности од дубине темељења истих и касније могућности несметаног одржавања канализационе мреже. Приликом пројектовања канализације отпадних вода потребно је анализирати тенденције у кретању броја становника, извршити процену специфичне потрошње и коефицијенте неравномерности исте, као и статистику потрошње водеу претходном периоду и на бази тих показатеља и планираних губитака у мрежи, усвојити оптимални систем канализације.
Узимајући у обзир конфигурацију терена и уобичајени ниво подземних вода, треба очекивати да је оптимални систем комбинација гравитационе канализације, дубина не већих од 4m и канализације ниског притиска, која би омогућила формирање

оптималног броја црпних станица и минималне трошкове при изградњи и експлоатацији.
Дубине укопавања цевовода, при томе, као и трасе треба прилагодити теренским условима уз препоручене подужне падове код гравитационе канализације (3‰ за пречнике DN 200 mm, а 2,5‰ за DN 250 mm), да би се остварио најмањи могући број ЦС, а код канализације ниског притиска усвајати дубине укопавања од мин. 0,8 – 1,2 m, уз прописане услове које треба да испуњавју отпадне воде сваког потенцијалног корисника, уз минималне пречнике прикључака од 160 mm на гравитационој и 63 mm на делу мреже канализације ниског притиска. Трасе пројектоване канализационе мреже прилагодити условима већ постојеће комуналне инфраструктуре, како би се обезбедила прописана одстојања при укрштању и паралекном вођењу са истом.
У насељеном месту индустријски загађивачи морају изградити уређаје за претходно третирање технолошких вода како би се њихов квалитет испунио прописану санитарно-техничке услове за испуштање у јавну канализацију у складу са Уредбом о граничним вредостима емисије загађујућих материја у воде.
Положај објеката у систему фекалне канализације при изградњи (изради техничке документације и грађењу) или евентуалној планираној доградњи, је условљен геолошким, хидрауличким и економским параметрима и задовољава прописана хоризонтална и вертикална растојања од других инфраструктурних објеката.
Приликом изградње фекалне канализације, пречници цевовода као и подужни падови, изведени су у складу са хидрауличким условима и тако да се омогући несметано одржавање мреже.
Реализацији прикључака на јавну канализациону мрежу од стране потенцијалних корисника за потребе одвођења отпадних вода могуће је реализовати тек после испуњавања услова за прикључење и сагласности надлежног комуналног предузећа.

5.3.3.4 Одвођење атмосферских отпадних вода

Одвођење атмосферских вода у Тарашу одвија се отвореном уличном каналском мрежом. Атмосферске воде насеља као и већег дела атара се даље одводњавају преко мелирационог канала 8, катастарска парцела број 5367 КО Тараш, који припада хидромелирационом систему за одводњавање Бабатово и подсистему Тараш, чији је реципијент река Тиса.
Подсистем Тараш је површине око 290 ha. У оквиру подсистема налази се црпна станица на електро погон, капацитета 0,3 m^3/s, која сувишну воду подсистема евакуише у канал који одводи воде са целог система у реку Тиса (km 44+560 л.о. насипа).
У мелирационе канале се могу упуштати атмосферске воде под условом да не дође до преливања воде на околни терен и да се не нарушава пројектовани водни режим мелиорационих канала за одводњавање.
У зависности од потреба, могуће је вршити санацију, реконструкцију и доградњу система за одводњавање (атмосферска канализација, дренажа и отворени канали), а при томе је неопходно урадити претходне радове: студије, идејне и главне пројекте канализационе мреже за подручја која нису обухваћена садашњом прорачунском шемом за димензионисање и на основу њих вршити изградњу, реконструкцију и доградњу потребних објеката за одвођење атмосферских вода.
Могуће је извршити зацевљење отворених канала за одводњавање. Изградња јавне атмосферске канализације треба да претходи изградњи коловоза, а ако постоје

просторне могућности атмосферску канализацију градити ван коловоза, у зеленој површини.
Приликом димензионисања атмосферске канализације уз велике пословне и индустријске комплексе узети у обзир могућност формирања локалних ретензија за прикупљање атмосферских вода. Сви радови на пројектовању и изградњи система за одвођење и пречишћавање зауљених атмосферских вода морају се извести у складу са Законском регулативом и уз сагласност надлежних органа.
Коришћење грађевинских парцела за изградњу објеката и инфраструктуре спроводити тако да се не нарушава могућност одржавања и функционисања водних објеката и да се обезбеди слободан протицајни профил, стабилност дна и косина одводних канала, несметан пролаз возила и механизације у зонама водних објеката.
Приликом пројектовања и изградње атмосферске канализације придржавати се прописаних хоризонталних и вертикалних растојања од других комуналних инсталација (минимална дубина укопавања канализације је 0.80 m од коте терена, минимална дубина укопавања друге инфраструктуре приликом укрштања са отвореним каналима мора бити 1m од пројектованог дна канала. Укрштање друге инфраструктуре са каналом могуће је под углом од 90°.
Пре упуштања у реципијент, извршити пречишћавање атмосферских вода до потребног нивоа који је прописан важећим прописима обавезно са зауљених и запрљаних површина. На местима улива у мелиорационе канале техничком документацијом предвидети уливне грађевине које својим димензијама неће нарушавати стабилност косина и неће залазити у профил канала. У оквиру грађевина предвидети изградњу таложника са решеткама за отклањање нечисоћа. Одвод атмосферских вода се не може прикључивати на мрежу фекалне канализације и обрнуто.
У циљу заштите од поплава од високих нивоа подземних вода и од вишка атмосферских вода, потребно је редовно одржавати канале и пропусте дуж канала за одводњавање.
У предметне канале дозвољено је испуштати само условно чисте атмосферске воде или пречишћене отпадне воде до нивоа II класе вода, а у зони ширине минимум 5.00 m’ мерено од врха косине канала не могу се градити објекти, садити дрвеће, постављати ограде, како би се омогућио пролаз радне механизације по радно – инспекционој стази за редовно одржавање канала.
Извођење радова на реконструкцији, санацији, инвестиционом, редовном одржавању и евернтуалној доградњи отворене каналске мреже вршити у складу са техничком и другом документацијом на основу водних услова и сагласности надлежних институција, а у складу са техничким прописима за пројектовање, извођење и одржавање ове врсте и класе објекта.

5.3.3.5 Електроенергетска инфраструктура

Постојеће стање

Насељено место Тараш се напаја из ТС 110/20/20kV „Зрењанин 3“ путем далековода 20 kV, средњенапонске снаге (20 kV) мреже и нисконапонске (0,4 kV) мреже. Постоји резервирање конзума насеља из ТС 35/20/10 kV „Меленци“.
20 kV и 0,4 kV дистрибутивна мрежа је грађена као надземна на стубовима (са голим проводницима или СКС-ом) или као подземна (кабловским водовима). 0,4 kV мрежа се напаја преко ТС 20/0,4 kV.

На постојећим објектима ДСЕЕ у обухвату плана се врше радови на одржавању, адаптацији и реконструкцији у циљу очувања поузданог и сигурног напајања конзумног подручја.

Планирани развој

Електродистрибутивна мрежа ће се развијати према потреби развоја конзума на подручју уз благовремено и планско опремање мреже.

У циљу резервисања испада кабловских водова 10 , као и при редовним годишњим ремонтима ТС 110/20 kVповезиваће се конзуми суседних ТС 110//x kV, тако да се планира што већој мери изградња кабловских водова.

Напајање нових купаца електричном енергијом је могуће само са објеката у власништву ЕДС. У зависности од потребне снаге реализоваће се напајање са постојеће нисконапонске мреже или СН мреже за напајање са већом снагом.

Нови објекти се не могу налазити у зони (испод и/или) у близини надземне електроенергетске мреже. Морају се испунити услови (растојања и сигурносне висине) који су дефинисани Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова назívног напона од 1 kV до 400 kV (Сл. лист СФРЈ 65/88 и Сл. гласник 18/92) или се део трасе постојеће мреже (НН мрежа на дрвеним стубовима) може заменити/извести подземним кабловским водом адекватног типа и потребним бројем кабловских прикључних кутија (КПК).

Прикључење нових објеката на нисконапонску мрежу врши се кабловски, преко типских ормарића.

Прикључци објеката који захтевају коришћење сопствене трафостанице 20/04 kV граде се подземном кабловском мрежом на средњем напону уз обезбеђење простора за трафостаницу типа монтажно-бетонске или за одговарајуће грађевинско разводно постројење (у које се смешта искључиво средњенапонско постројење 20 kV и постројење 20 kV постају власништво оператора Електродистрибуције Србије доо Београд) и са обезбеђењем права пролаза у корист оператора на средњем напону у склопу средњенапонског постројења.

Прикључци снаге 43,47kW са везивањем у напојној дистрибутивној трафостаници (20/0,4 kV) се граде искључиво као кабловски подземни уз коришћење слободностојећих ормана мерног места изведених у полиестерском кућишту постављених на армирано-бетонском постољу са кабловском прикључном кутијом у истом и са постављањем ормана мерног места на регулационој линији корисника.

Прикључци типске снаге 43,47kW са прикључењем са нисконаспонске мреже (трајни и привремени) уз проверу задовољења напонских прилика, се граде искључиво као кабловски подземни уз коришћење слободностојећих ормана мерног места изведених у полиестерском кућишту постављених на армирано – бетонском постољу са постављањем ормана мерног места на регулационој линији парцеле корисника.

У случају потребе измештања постојећих електродистрибутивних објеката сва измештања извршити трасом кроз јавну површину уз остављање коридора и резервних цеви тамо где је то потребно. Потребно је планирати измештање одређених деоница тих објеката и то или подземно - каблирањем или надземно реконструкцијом зависно од пројектног решења. Укрштање и паралелно вођење се врши према одговарајућем пројекту, за чију израду је надлежна искључиво Електродистрибуција Србије доо, Београд.

Трошкове евентуалних измештања електродистрибутивних објеката сноси инвеститор. Потребно је да се, након израде пројекта конкретног објекта,

инвеститор истога обрати Електродистрибуција Србије доо, Београд са захтевом за уговарање израде инвестиционо-техничке документације.

Напајање нових објеката могуће је искључиво кабловски, без обзира на напонски ниво. Мерна места свих купаца морају бити приступачна са јавне површине. Нова мерна места на ниском напону се реализују као типска мерна места у пластичним орманима ПОММ-1 (за једно бројило снаге 43,75 kW), ПОММ-2, ПОММ-4, ПОММ-6 на припадајућим типским бетонским темељима САБП-300, САБП-600, САБП600, САБП-800 респективно уз уградњу потребног броја кабловских прикључних кутија (КПК) типа ЕВ-1П и ЕВ-2П на типским темељима.

Потребна електроенергетска инфраструктура на ниском напону реализоваће се као кабловска мрежа РРОО-А 4 х 150mm^2 са потребним бројем КПК (EV-1P и EV-2P), а према периферији је могућа изградња надземне нисконапонске мреже кабловима типа СКС ХРОО/О-А потребног пресека на бетонским стубовима.

Мерна места на СН за потенцијалне купце са већим захтевима за снагу, могу се реализовати у оквиру новог разводног постројења са мерним местима (РП), које мора бити приступачно са јавне површине. Трафостаница таквих купаца се може налазити на најпогоднијем месту у оквиру парцеле, према захтевима технологије и делатности - што ближе тежишту потрошње. Кабловски водови средњег напона од РП до ТС купца представља део електроенергетске инсталације купца.

Мерна места на ниском напону се реализују у складу са Законом, тако да се по правилу постављају на регулациону линију, а изузетно на јавну површину.

Услове, начин и место прикључења на ДСЕЕ дефинише надлежни оператор дистрибутивног система у складу са плановима развоја ДСЕЕ, законским и другим прописима. Напајање електричном енергијом нових купаца је могуће само са објеката у власништву ОДС. У зависности од захтеване снаге могуће је реализовати напајање са постојеће нисконапонске мреже или СН мреже уколико је потребно напајање са већом снагом. У обухвату плана, у складу са потребама будућих и постојећих корисника ДСЕЕ, предвидети изградњу објеката ДСЕЕ средњенапонских водова, расклопних постројења, трафостаница 20/0,4kV и нисконапонских водова. Прикључење корисника на ДСЕЕ се планира на средњенапонском нивоу (20kV) и на нисконапонском нивоу (0,4kV) у зависности од захтеване снаге и потреба корисника.

Услови за потребе напајања будућих објеката се дају посредством надлежног органа кроз поступак обједињене процедуре као Услови за пројектовање и прикључење, у зависности захтеване максималне снаге, положаја објеката. Прикључење објеката за производњу електричне енергије из обновљивих извора се реализује у посебном поступку у складу са Законом о енергетици и Законом о планирању и изградњи.

У случају да приликом изградње нових објеката или озакоњења постојећих објеката исти буду на недозвољеном растојању од постојеће електродистрибутивне мреже, обавезно је измештање електродистрибутивне мреже. У случају да приликом дефинисања нових регулационих линија постојећи електродистрибутивни објекти више не буду на јавним површинама, обавезно је измештање истих на јавну површину.

Правила за изградњу надземне и подземне електроенергетске мреже

- Подземни водови се полажу у тротоару на дубини од 1,0 m, на растојању од минимално 0,5 m од регулационе линије, у зеленој површини или путном земљишту на дубини од 0,8 m, или у профилу саобраћајнице на дубини од 1,0 m.

- Подземни водови који се не полажу у регулационом појасу улице полажу се на најмањој удаљености 0,5 m од подземних делова објекта, на дубини од 0,8 – 1,0 m.
- При укрштању са колском саобраћајницом кабел мора бити постављен у заштитну цев а угао укрштања треба да буде око 90º.
- Стубови нисконапонске мреже до 1 kV постављају се на 0,3 m од ивице коловоза у зеленој површини или у тротоару, с тим да не ометају улазе у дворишта и не угрожавају безбедност објеката и људи.
- Минимална удаљеност електричног стуба од земљишног појаса пута при укрштању треба да буде од 10 – 40 m у зависности од категорије пута, односно према условима надлежног предузећа за путеве.
- Минимална удаљеност електричног стуба од пловних река и канала при укрштању и паралелном вођењу треба да буде 14 m, односно по условима надлежног предузећа.
- Ако се у истом рову полажу и водови других инсталација, морају се задовољити минимална прописана растојања заштите.
- При паралелном вођењу енергетских и телекомуникационих каблова најмање растојање мора бити 0,5 m за каблове напона до 10 kV, односно 1,0 m за каблове напона преко 10 kV. Угао укрштања треба да буде 90º.
- Паралелно полагање електроенергетских каблова и цеви водовода и канализације дозвољено је у хоризонталној равни при чему хоризонтално растојање мора бити веће од 0,5 m.
- Није дозвољено полагање електроенергетског кабла изнад цеви водовода или испод цеви канализације.
- При укрштању електроенергетских каблова са гасоводом вертикално растојање мора бити веће од 0,3 m, а при приближавању и паралелном вођењу хоризонтално растојање мора бити min. 0,5 m.
- Паралелно вођење и укрштање електроенергетске инфреструктуре са саобраћајном, хидротехничком, енергетском и телекомуникационом инфраструктуром и водним објектима мора бити у складу са условима надлежних предузећа

Правила грађења за трафо станице

- Трафо станице градити као зидане, монтажно-бетонске (МБТС), стубне (СТС) или полуукопане за рад на 20 kV напонски ниво.
- За све трафо станице које се задржавају дозвољава се њихово проширење и реконструкција.
- Површина за изградњу зидане или МБТС зависи од типа трафо станице. Минимална удаљеност од других објеката треба да буде 3 m.
- СТС се може градити у линији постојећег надземног вода или ван њега на парцели власника најмање 3 m од стамбених и других објеката.
- Када је уградња трансформаторске станице планирана у склопу стамбене зграде минимална дистанца стамбених јединица од трансформаторске станице у хоризонталном и у вертикалном плану износи 2,5 m.
- Нове трафо станице које ће се градити због повећања потрошње морају се брижљиво планирати због осетљивости зоне.

Правила грађења за јавно осветљење

Постављене светиљке са натријумовим извором светла је неопходно редовно одржавати.

- Светиљке јавног осветљења се постављају на стубове нисконапонске (или мешовите) мреже или у случају засебне мреже на челичне стубове;
- Мрежа јавног осветљења ће се каблирати у деловима насеља где је електроенергетска мрежа каблирана, а у деловима насеља где је електроенергетска мрежа ваздушна, светиљке за јавно осветљење ће се постављати по стубовима електроенергетске мреже. Мрежу јавног осветљења дуж главних саобраћајница треба реконструисати, а у делу насеља са централним садржајем, поставити расветна тела на украсне канделабре;
- Ново постављене (или замењене) светиљке морају да буду у складу са прописима CIE за адекватну област (осветљење саобраћајница, пешачких зона, паркова);
- Сви стубови засебне мреже морају имати антикорозивну заштиту као и заштиту од опасног напона додира (уземљење);
- У случају осветљења саобраћајница или пешачких стаза, стубови јавног осветљења имају предност у односу на зеленило што значи да дрворед мора да буде удаљен најмање 3m од осе стубова јавног осветљења;
- За потребе напајања јавне расвете у непосредној близини постојећих или будућих трафостаница могуће је на јавној површини лоцирати разводни орман јавног осветлења (РОЈО) и припадајући орман мерног места тип ПОММ-1 на типском темељу, или планирати проширење постојеће расвете.

5.3.3.6 Електронске комуникације

Постојеће стање

Телекомуникациона мрежа коју поседује Телеком Србија а.д. на подручју насељеног места Тараш је:

1. Базне станице мобилне телефоније
2. Спојни пут фиксне и мобилне телефоније
3. Комутациони центри фиксне телефоније
4. Приступне телекомуникационе мреже
5. Мрежа ПЕ цеви - Кабловска ТТ канализација

СББ у насељеном месту Тараш не поседује изграђене инфраструктурне објекте.

На углу Улица маршала Тита и Жарка Зрењанина налази се базна станица мобилне телефоније Србије ЗР28. Ова базна станица покрива подручје квалитетним сигналом.

Спојни пут је оптички кабл који повезује Тараш са транспортном мрежом Телекома Србије. Постојећи оптички кабл пролази подземно преко специјалног резервата природе „Окањ бара“.

Планира се проширење капацитета постојећег правца оптичких каблова ради задовољења све већих телекомуникационих потреба.

На простору обухвата плана постоји један комутациони центар фиксне телефоније типа мулти-сервисног приступног чвора. Налази се у центру насеља на јавној површини испред маршала Тита бр. 57. То је улични који је повезан оптичким каблом са телекомуникационом мрежом Телекома.

Приступна телекомуникациона мрежа повезује кориснике са комутационим центром и омогућава приступ широком спектру телекомуникационих услуга. Осим основног сервиса телефонирања у фиксној мрежи преко приступне мреже се остварује приступ брзом интернету путем ДСЛ уређаја као и ИП телевизији.
Постојећа бакарна приступна мрежа се састоји од подземног примарног дела и подземног секундарног дела, а изведена је тако да омогућава брзо и једноставно прикључење нових корисника.
У насељу Тараш постоји кабловска канализација у виду резервних ПЕ цеви ∅ 40mm које су положене уз бакарне каблове на главним правцима.

Планирани развој
Дугорочним планом развоја у насељеном месту Тараш се планира изградња потпуно нове мреже оптичких каблова по ГПОН технологији. Ова мрежа би била повезана на постојећи централни ОЛТ уређај у Елемиру преко оптичког кабла дуж саобраћајнице „ Бабатово“ или планиране соабраћајнице која би повезивала ова два насеља.
ГПОН мрежа у самом насељу Тараш би су у главном и дистрибутивном делу гранала дуж постојећих траса кроз постојеће ПЕ цеви, а у разводном делу мрежа би била ваздушна. Највећим делом до корисника би се користили стубови електродистрибуције у складу са одговарајућим уговорима или би се градила нова подземна или ваздушна разводна мрежа у складу са условима имаоца јавних овлашћења.

Општи услови и принципи уређења за телекомуникационе мреже (ТТ) фиксне телефоније
- Трасе постојећих телекомуникационих каблова се задржавају ако су у појасу тротоара или у зеленој површини и ако не угрожавају локацију других планираних објеката.
- ТТ мрежу градити подземно.
- Нови истурени комутациони степени ће се градити као слободностојећи ормани на јавној површини на бетонском темељу.
- Јавне телефонске говорнице могу се постављати на местима где постоји могућност полагања прикључног кабла и где је фреквенција људи велика: на прилазима и у јавним објектима (школе, спортски објекти, објекти културе и сл), на трговима, тротоарима, парковима и другим просторима где њихове локације не ометају пешачки и други саобраћај, не затварају улазе, прилазе и сл.
- Прикључке објеката градити на основу услова прибављених од власника инфраструктурне мреже.
- Дубина полагања ТТ каблова треба да буде најмање 0,80 m.
- Ако постоје постојеће трасе, нове телекомуникационе каблове полагати у исте;
- ТТ мрежу полагати у уличним зеленим површинама (удаљеност од високог растиња мин. 1,5 m) поред саобраћајница на растојању најмање 1,0 m од саобраћајница или поред пешачких стаза.
- Уколико није могуће другачије, каблови се могу полагати и испод тротоара, али у том случају обавезно у кабловској канализацији.
- Све заштитне цеви и шахте у којима се полажу водови извести благовремено при изградњи саобраћајница и тротоара, да се накнадно не би прекопавало.

- Међусобно растојање окана кабловске канализације је до максимално 150 m;
- При укрштању са саобраћајницама, каблови морају бити постављени у заштитне цеви, а угао укрштања да буде 90º.
- У оправданим случајевима је телефонске каблове могуће полагати и у "Микроровове".
- Телекомуникациона подземна мрежа се може градити и са обе стране улице.
- Ако се у истом рову полажу и водови других инсталација морају се задовољити минимална прописана растојања заштите.
- При паралелном вођењу са електроенергетским кабловима најмање растојање мора бити 0,5 0m за каблове напона до 10 kV и 1,0 m за каблове преко 10kV.
- При укрштању са гасоводом, водоводом и канализацијом, вертикално растојање мора бити веће од 0,30 m, а при приближавању и паралелном вођењу 0,50 m.
- Да би се свим потенцијалним корисницима омогућили "trip play" сервиси, базирани на IP технологији, неопходно је планирати телекомуникационе инсталације за пословне и велике стамбене објекте (приступ путем ТТ канализације) према најновијим препорукама за ову област.
- Целокупну ТТ мрежу градити на основу главних пројеката у складу са важећим законским прописима.

Мобилна телефонија

Општи услови и принципи уређења за електронских комуникација мобилне телефоније су:

- Постојећи објекти BS се задржавају уколико су усклађени са свим важећим законским прописима, уредбама и правилницима;
- Нове базне станице се могу постављати на слободним површинама или на одговарајућим објектима како на јавној површини, у радним зонама у оквиру објекта или комплекса или на слободном простору;
- Дозвољено је постављање базних станица на основу Закона о заштити о нејонизирајућег зрачења („Сл. гласник РС“, бр. 36/09) са пратећим подзаконским актима, Законом о процени утицаја на животму средину („Сл. гласник РС“, бр. 135/04 и 36/09) и одредбама Закона о заштити животне средине („Сл. гласник РС“, бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009-др. Закон, 72/2009-др. Закон, 43/2011 – одлука УС и 14/2016, 76/18, 95/18).

Кабловско дистрибутивни систем

Услови уређења за изградњу примарне Кабловско дистрибутивне (КДС) мреже

- Водове КДС мреже треба полагати истим трасама као водове фиксне телефоније. За ове водове важе исти услови као за мрежу фиксне телефоније.
- Приликом пројектовања, реконструкције, изградње и одржавања КДС-а или његових делова применити одредбе Закона о телекомуникацијама, Статута Републичке агенције за телекомуникације („Сл. гласник РС“ бр. 78/05) и Техничких услова за кабловске дистрибутивне мреже (Рател, 22.09.2009) као и остале важеће законске одредбе.
- Антенских стубови се могу постављати на пословним објектима који се не налазе у "зонама повећане осетљивости".

Услови за изградњу дистрибутивне мреже (КДС)

- Водове КДС мреже треба полагати истим трасама као водове фиксне телефоније. За ове водове важе исти услови као за мрежу фиксне телефоније.
- Ваздушна КДС мрежа се може постављати на постојеће стубове електроенергетске и ТТ мреже као и на стубове јавног осветљења уз сагласност власника исте односно на властите стубове на основу прибављене дозволе.
- Самоносиви кабел КДС-а поставити на носаче преко изолатора, у случају стубова јавног осветљења без бушења истих.
- Одстојање најнижег кабла КДС-а од површине тла треба да износи најмање 5 m;
- На прелазима преко улица иста висина треба да износи најмање 5 m при најнеповољнијим температурним условима.
- Најмање растојање од најнижих проводника електроенергетске мреже мора бити 1 m.
- Оптичке чворове поставити у ормариће, односно слободностојеће ормане од изолационог материјала степена заштите минимално IP 54 са бравом за закључавање.
- Слободностојећи ормани се постављају на основу прибављене дозволе тако да не ометају саобраћају и прилазу објектима.
- Слободностојећи ормани се не могу постављати изнад постојеће подземне инфраструктуре.

Услови за развод КДС мреже у објектима

Важе исти услови као за мрежу фиксне телефоније.

Радио дифузни системи

- За све радио – релејне коридоре израдити елаборат заштите слободних радио – релејних коридора.
- Инвеститор изградње ЗАС дужан је да за сваки објекат прибави услове за израду техничке документације од Радио дифузне агенције.
- За потребе техничког прегледа објеката и издавања употребне дозволе за ЗАС и КДС, мора се извршити преглед исправности изведених инсталација, а инвеститор је дужан да обезбеди сертификат о исправности тих система.

Радио релејне везе

- Објекти за смештај телекомуникационих уређаја фиксне, мобилне телекомуникационе мреже и опреме за РТВ и КДС, мобилних централа, базних радио станица, радиорелејних станица, као и антене могу се поставити у оквиру објекта, на кровима објеката уз сагласност власника објекта и етажних власника. Уколико је објекат на који се поставља опрема грађен у низу морају се за постављање обезбедити сагласности суседа.
- Објекат за смештај телекомуникационе и РТВ опреме може бити зидани или монтажни.
- Напајање електричном енергијом вршиће се из нисконапонске мреже 0,4 kV, односно према условима надлежне Електродистрибуције.

5.3.3.7 Термоенергетска инфраструктура

Задовољење термоенергетских потреба корисници простора могу остварити изградњом сопствених термоенергетских објеката. Сопствени термоенергетски објекти примарну енергију могу обезбедити прикључењем на гасовод за дистрибуцију природног гаса или коришћењем потенцијала обновљивих извора енергије (ОИЕ), нарочито расположиве енергије сунца и био масе која настаје у пољопривредној производњи.

За изградњу дистрибутивног гасовода и мерно-регулационих гасних станица (МРС) у насељеном месту Тараш урађен је План детаљне регулације за изградњу дистрибутивног гасовода мор 16 bar ГМРС Елемир-МРС Тараш и ГМРС Елемир-МРС Јанков Мост ("Службени лист Града Зрењанина", бр. 2/22).
Планирани дистрибутивни гасовод МОР 16 bar ће се водити из постојеће Главне мерно-регулационе станице (ГМРС) „Елемир“ у два правца- ка планираној мерно-регулационој станици (МРС) „Јанков Мост“ у дужини од око 11 km и ка планираној МРС “Тараш“ у дужини од око 10 km.

Гасовод ће се градити од челичних хидропредизолованих цеви према SRPS EN ISO 3183 од материјала L245 или према API 5L од материјала Grade B или од челика истих механичких особина и гарантованог хемијског састава као и одговарајући челични фитинзи.

Основни технички подаци о гасоводу:

- радни притисак: 6 - 16 bar;
- максимални дозвољени потисак: 16 bar;
- испитни притисак: је 24 bar;
- природни гас у гасоводу је одорисан;
- гасовод се полаже у ров дубине 0,8 - 1,2 m.

Дистрибутивне гасоводе градити у складу са Правилником о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 bar ("Сл. гласник РС" бр. 86/2015).

Минимална дозвољена растојања спољне ивице подземних челичних и ПЕ гасовода МОП $\leq$ 4 bar, челичних гасовода 10 bar $<$ МОР $\leq$ 16 bar и челичне и ПЕ (полиетиленске) гасоводе 4 bar $<$ МОР $\leq$ 10 bar од других гасовода, инфраструктуре и других објеката износе:

	Минимално дозвољено растојање (m)	
	Укрштање	Паралелно вођење
Гасоводи међусобно	0,20	0,40 (0,6**)
Од гасовода до водовода и канализације	0,20	0,40
Од гасовода до вреловода и топловода	0,30	0,50
Од гасовода до проходних канала вреловода и топловода	0,50	1,00

Од гасовода до нисконапонских и високонапонских ел.каблова	0,20	0,40 (0,6**)
Од гасовода до телекомуникационих каблова	0,20	0,40 (0,5**)
Од гасовода до водова хемијске индустрије и технолошких флуида	0,20	0,60
Од гасовода до резервоара* и других извора опасности станице за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила, мањих	-	5,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета највише 3 m^3	-	3,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета више од 3 m^3 а највише 100 m^3	-	6,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета преко 100 m^3	-	15,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објекат складиштење запаљивих гасова укупног капацитета нај 10 m^3	МОР-	5,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објекат складиштење запаљивих гасова укупног капацитета веће 10 m^3 а највише 60 m^3	-	10,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објекат складиштење запаљивих гасова укупног капацитета п 60 m^3	-	15,00
Од гасовода до шахтова и канала.	0,20	0,30
Од гасовода до високог зеленила	-	1,50
* растојање се мери до габарита резервоара		
** важи за челичне гасоводе 10 bar < МОР ≤ 16 bar и челичне и ПЕ (полиетилен гасоводе 4 bar < МОР ≤ 10 bar		

Ова растојања могу се изузетно смањити на кратким деоницама гасовода дужине до 2,0 (m) уз примену физичког обезбеђења од оштећења приликом интервенција на гасоводу и предметном воду, али не мање од 0,2 (m) при паралелном вођењу, осим растојања од гасовода до постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова.

Забрањено је изнад транспортних и дистрибутивних гасовода градити, као и постављати, привремене, трајне, покретне и непокретне објекте, осим других линијских инфраструктурних објеката.

У појасу ширине по 3 m са сваке стране, рачунајући од осе гасовода на местима укрштања и паралелног вођења, предвидети извођење свих земљаних радова ручним ископом. На растојању 1 m до 3 m ближе ивице рова од спољне ивице гасовода, могуће је предвидети машински ископ у случају кад се пробним ископима

("шлицовањем") недвосмислено утврди тачан положај гасовода и кад машински ископ одобри представник ЈП "Србијагас" на терену.
Део гасовода на којем се приликом извођења радова планира прелазак тешких и других машина преко њега, мора бити заштићен. Заштиту треба извести постављањем монтажних армирано-бетонских плоча димензија 2,5 m у правцу управном на цев, тј. 1.25 m лево и десно од осе гасовода. Армирано-бетонска плоча треба да има минималну дељину 20 cm, и да буде обострано армирана арматуром квалитета B500B.
Плоче треба да буду постављене на растојању већем од 1m од горње ивице цеви гасовода. Уколико је немогуће испунити овај услов, неоходно је гасовод заштити посебном армирано-бетонском конструкцијом која ће "опкорачити" цев без контакта са њом и пренети оптерећење на тло лево и десно од цеви, и то у равни испод доње ивице цеви, а никако на врх цеви. Конструкција може бити типа монтажних бетонских "јахача" са унутрашњим профилом који је већи од пречника цеви, или типа монтажних армирано-бетонских плоча ослоњених на линијске армирано-бетонске ослонце (темељне зидове) лево и десно од цеви, у целој дужини дела гасовода који се штити.
Уколико није могуће заштитити гасовод на наведени начин, гасовод је потребно изместити тако што ће се склопити уговор са ЈП „Србијагас“ којим би се регулисале међусобне обавезе.
Део гасовода који остаје испод саобраћајнице, мора бити заштићен. Заштиту треба извести постављањем монтажних армирано-бетонских плоча димензија 2,5 m у правцу управном на цев, тј. 1.25 m лево и десно од осе гасовода. Армирано-бетонска плоча треба да има минималну дебљину 20 cm, и да буде обострано армирана арматуром квалитета B500B.
Плоче треба да буду постављене на растојању већем од 1м од горње ивице цеви гасовода. Уколико је немогуће испунити овај услов, неоходно је гасовод заштити посебном армирано- бетонском конструкцијом која ће "опкорачити" цев без контакта са њом и пренети оптерећење на тло лево и десно од цеви, и то у равни испод доње ивице цеви, а никако на врх цеви. Конструкција може бити типа монтажних бетонских "јахача" са унутрашњим профилом који је већи од пречника цеви, или типа монтажних армирано-бетонских плоча ослоњених на линијске армирано-бетонске ослонце (темељне зидове) лево и десно од цеви, у целој дужини дела гасовода који се штити.
Уколико на местима укрштања и/или паралелног вођења дође до откопавања гасоводне цеви и оштећења гасовода о овоме се хитно мора обавестити ЈП "Србијагас" ради предузимања потребних мера које ће се одредити након увида у стање на терену.
У случају оштећења гасовода, које настане услед извођења радова у зони гасовода, услед непридржавања утврђених услова, као и услед непредвиђених радова који се могу јавити приликом извођења објеката, инвеститор је обавезан да сноси све трошкове санације на гасоводним инсталацијама и надокнади штету насталу услед евентуалног прекида дистрибуције гаса.
Евентуална измештања и додатна заштита гасовода вршиће се о трошку инвеститора.
На основу добијених услова за израду Плана не могу се изводити радови на измештању гасовода, већ је потребно са ЈП "Србијагас" склопити одговарајући уговор, којим би се прецизирале међусобне обавезе. Измештање се врши по

посебној грађевинској дозволи, по којој ЈП "Србијагас" мора бити инвеститор измештања, а предузеће по чијем се захтеву ради измештање финансијер.
Приликом извођења било каквих радова потребно је да се радни појас формира тако да тешка возила не прелазе преко гасовода на местима где није заштићен.
Употреба вибрационих алата у близини гасовода је дозвољена уколико не утиче на механичка својства и стабилност гасовода.
Приликом извођења радова у зонама опасности и код ослобођене гасоводне цеви потребно је применити све мере за спречавање изазивања експлозије или пожара: забрањено је радити са отвореним пламеном, радити са алатом или уређајима који могу при употреби изазвати варницу, коришћење возила који при раду могу изазвати варницу, коришћење електричних уређаја који нису у складу са нормативима прописаним у одговарајућим стандардима SRPS за противексплозивну заштиту, одлагање запаљивих материја и држање материја које су подложне самозапаљењу.
Евентуална раскопавања гасовода ради утврђивања чињеничног стања, не могу се вршити без одобрења и присуства представника ЈП "Србијагас". Најмање 3 дана пре почетка радова на делу трасе који се води паралелно или укршта са гасоводом у обавезно обавестити ЈП "Србијагас".

Минимална хоризонтална растојања подземних гасовода од надземне електро мреже и стубова далековода:

	Минимално растојање*	
Називни напон	при укрштању (m)	при паралелном вођењу (m)
1 kV ≥ У	1	1
1 kV < У ≤ 20 kV	2	2
20 kV < У ≤ 35 kV	5	10
35 kV < У	10	15

**минимално хоризонтално растојање се рачуна од темеља стуба далековода, при чему не сме се угрозити стабилност стуба.*

У заштитном појасу гасовода не смеју се изводити радови и друге активности изузев пољопривредних радова дубине до 0,5 m без писменог одобрења оператора дистрибутивног система;
У заштитном појасу гасовода забрањено је садити дрвеће и друго растиње чији корени досежу дубину већу од 1 m, односно, за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5 m;
Приликом укрштања гасовод се по правилу поставља изнад канализације. Уколико се мора поставити испод, неопходно је применити додатне мере ради спречаваиња евентуалног продора гаса у канализацију.

За гасоводе пречника већег од 100 mm пречник заштитне цеви мора бити најмање 100 mm већи од спољашњег пречника гасовода;

Крајеви заштитне цеви која се поставља на прелазу испод насељских саобраћајница морају бити удаљени минимално 1 m од ивице крајње коловозне траке;

Ради контролисања евентуалног пропуштања гаса у међупростор заштитне цеви и гасовода на једном крају заштитне цеви мора да се угради одушна цев пречника најмање 50 mm;

Минимално растојање одушне цеви мерено од ивице крајње коловозне траке градских саобраћајница, на спољну страну мора бити најмање 3 m. У случају ако је удаљеност регулационе линије од ивице крајње коловозне траке насељских саобраћајница мања од 3 m одушна цев се поставља на регулациону линију али не ближе од 1 m;

Отвор одушне цеви мора бити постављен на висину од 2 m изнад површине тла и заштићен од атмосферских утицаја;

Приликом укрштања гасовода са путевима, водотоковима, каналима, далеководима, нафтоводима, продуктоводима и другим гасоводима, гасовод се по правилу води под правим углом. Уколико то није могуће, угао између осе препреке и осе гасовода може бити од 60° до 90°;

Минимална дубина укопавања гасовода је 80 cm мерено од горње ивице гасовода

Минимална дубина укопавања челичних и ПЕ гасовода, мерена од горње ивице цеви, код укрштања са другим објектима

Објекат	Минимална дубина укопавања (cm)	
	А	Б*
до дна одводних канала путева и пруга	100	60
до дна регулисаних корита водених токова	100	50
до горње коте коловозне конструкције пута	135	135
до горње ивице прага железничке пруге	150	150
до горње ивице прага индустријске и трамвајске пруге	100	100
до дна нерегулисаних корита водених токова	150	100
*примењује се само за терене на којима је за израду рова потребан експлозив		

Укрштање гасовода са улицама

Укрштање дистрибутивног гасовода од челика и осталих улица које нису државни путеви I и II реда ће се вршити у монтажној полиетиленској цеви или заштитној челичној цеви у зависности какво је саобраћајно оптерећење на улицама са којима гасовод укршта.

Цевне водове је обавезно пројектовати на удаљености мин. 1,5 m од ивице коловоза, односно на мин. 1,0 m од спољне ивице бициклистичке стазе и тротоара, односно сервисне саобраћајнице, на дубини мин. 1,0 m од најниже тачке терена. Ровне јаме је потребно копати на мин. 1,5 m како се не би угрозила стагбилност пута, односно коловоза. Сходно томе, пролаз гасовода у улицама насељеног места Тараш се планира на минималном растојању од 1,50 m од ивице коловоза, а тамо где то није

могуће извести обавезно је применити додатне мере заштите. Ове мере подразумевају већу дубину укопавања гасовод, заштиту гасовода челичним цевима (бетонским плочама) или повећање фактора сигурности. Укрштања са коловозом се изводе хидрауличким потискивањем и увлачењем полиетиленске монтажне цеви, односно заштитне челичне цеви. На местима укрштања гасовода и улица где није могуће извршити хидрауличко потискивање, укрштање се врши раскопавањем пута (улице) уз обавезно враћање коловозне конструкције у првобитно стање.

Остали услови за укрштање и паралелно вођење:

-Ако се у истим рововима постављају друге инсталације морају се поштовати минимална прописана растојања заштите у складу са законским и подзаконским актима;

-При укрштању каблова са гасоводом вертикално растојање мора бити веће од 0,3 m , а при приближавању и паралелном вођењу хоризонтално растојање мора бити мин. 0,5 m;

-У истом рову никада не полагати трасе гасовода са трасама нафтовода, каблова, топловодима или пароводима;

-на местима где постоје укрштања са изграђеним прикључцима прилазних путева, а који су изграђени од бетона неопходно је темљне јаме ископати на мин. удаљености од 1,5 m од спољне ивице изведеног прикључка како се н еби угрозила бочна стабилност;

-све надземне објекте је потребно дефинисати ван зоне раскрсница чак и на некатегорисаним путевима и на довољној удаљености мин1,5 m од ивице тротоара, коловоза и сл.;

-сва укрштања преко инфраструктуре вршити искључиво под правим углом и у заштитној цеви одређеног пречника.

Мерно-регулационе гасне станице (МРС)

Мерно-регулациона гасна станица служи да обори притисак природног гаса са улазног притиска од 16 bar на ниво притиска у дистрибутивној гасоводној мрежи до 4 bar.

Локација МРС Тараш је у северном делу насеља, Улица Бориса Кидрича, на делу катастарске парцеле број 536, КО Тараш.

Положај МРС у односу на околне објекте дефинисан је прописаним растојањима, како у односу на објекте на суседним парцелама тако и у кругу МРС.

У МРС ће се поставити одговарајућа гасна и друга опрема потребна за функционисање МРС (пп шахтови, опрема за флитрирање гаса, опрема за мерење испоручене количине гаса, опрема за контролу и редукцију притиска и одоризацију и др.).

Основне техничке карактеристике МРС:

- капацитет Q= 100 Sm^3/h
- улазни притисак Pul=6-12(16) bar
- излазни притисак Pizl =2,5 bar
- испитни притисак: 24 bar.

Минимална хоризонтална растојања МРС, МС и РС од стамбених објеката и објеката у којима стално или повремено борави већи број људи

	МОР на улазу	
Капацитет m^3/h	МОР ≤ 4 bar	10 bar < МОР ≤ 16 bar
до 160	уз објекат (отвори на објекту морају бити ван зона опасности)	5 m или уз објекат (на зид или према зиду без отвора)
од 161 од 1500	3 m или уз објекат (на зид или према зиду без отвора)	8 m
од 1501 до 6000	5 m	10 m
од 6001 до 25000	8 m	12 m
преко 25000	10 m	15 m
Подземне станице	1 m	3 m

Минимална хоризонтална растојања МРС, МС и РС од стамбених објеката и објеката у којима стално или повремено борави већи број људи

	МОР на улазу	
Капацитет m^3/h	МОР ≤ 4 bar	10 bar < МОР ≤ 16 bar
До 160	Уз објекат (отвори на	5 m уз објекат (на зид или
Од 161 до 1500	3 m или уз објекат (на зид или према зиду без отвора)	8 m
Од 1501 до 6000	5 m	10 m
Од 6001 до 25000	8 m	12 m
Преко 25000	10 m	15 m
Подземне станице	1 m	3 m

Минимална хоризонтална растојања МРС, МС и РС од осталих објеката

	МОР на улазу	
Објекат	МОР ≤ 4 bar	10 bar < МОР ≤ 16 bar
Коловоз градских саобраћајница	3 m	8 m
Локални пут	3 m	8 m
Интерне саобраћајнице	3 m	3 m
Јавна шеталишта	3 m	8 m

Извор опасности станице за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила, мањих привредних и спортских ваздухоплова	10 m	15 m
Извор опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова	10 m	15 m
Трансформаторска станица	10 m	15 m
Надземни електро водови	1 kV ≥ U	Висина стуба + 3 m*
	1 kV < U ≤ 110 kV	Висина стуба + 3 m**
	110 kV < U ≤ 220 kV	Висина стуба + 3,75 m**
	400 kV < U	Висина стуба + 5 m**
	400 kV < U	Висина стуба + 5 m**
* али не мање од 10 m ** али не мање од 15 m		

Минимално хоризонтално растојање МРС, МС и РС од јавних путева мери се од ивице коловоза.
За зидане или монтажне објекте МРС, МС и РС минимално хоризонтално растојање се мери од зида објекта.
За објекте МРС, МС и РС постављене на отвореном простору, са или без надстрешнице, растојање се мери од најближег потенцијалног места истицања гаса.
Око МРС се планира постављање транспарентне жичане или панелне ограде одговарајуће висине.

Прикључење на гасовод за дистрибуцију природног гаса $p_{max} \leq 4$ (bar)

Прикључење објеката потрошача природног гаса на дистрибутивни систем природног гаса врши се према условима и на начин прописан законом, уредбом о условима за испоруку природног гаса, правилима о раду дистрибутивног система и у складу са техничким прописима који се односе на услове прикључења и коришћења уређаја или постројења која користе природни гас.
За прикључење објеката на дистрибутивни систем природног гаса прибавити Одобрење за прикључење које издаје енергетски субјекат на чији систем се прикључује објекат и које садржи сагласности оператера система за дистрибуцију природног гаса.
Одобрење за прикључење издаје решењем енергетски субјекат на чији се систем прикључује објекат купца природног гаса.
Одобрење за прикључење садржи: место прикључења на систем, начин и техничке услове прикључења, одобрени капацитет, место и начин мерења и друге захтеве који

су дефинисани Правилима рада дистрибутивног система. Правила о раду дистрибутивног система доносе се уз сагласност Агенције за енергетику Републике Србије.

Инсталације за коришћење природног гаса морају испуњавати услове из:

- Правилника о техничким нормативима за пројектовање, грађење, погон и одржавање гасних котларница („Сл.лист СРЈ”, број 10/90 и 52/90).
- Правилника о техничким нормативима за унутрашње гасне инсталације („Сл.лист СРЈ”, број 20/1992 и 33/92).

За објекте који су већ прикључени на дистрибутивни систем природног гаса и код којих се врши спајање/раздвајање инсталација/мерних места или се повећава/смањује одобрена снага/капацитет, треба прибавити ново Одобрење енергетског субјекта на чији систем је прикључен објекат.

Акт надлежног органа се не прибавља за постављање и прикључење на дистрибутивну гасну мрежу типских мерно-регулационих сетова (МРС), капацитета до $10m^3/h$ за стамбене зграде категорије А.

Правила грађења за коришћење ОИЕ

Коришћење енергије из обновљивих извора уређује се Законом о коришћењу обновљивих извора енергије („Сл. гласник РС“, 40/2021, 35/2023 и 94/2024).

Подручје насеља Тараш располаже потенцијалом обновљивих извора енергије сунца и биомасе.

Приликом изградње објеката оптимално користити потенцијале обновљивих извора енергије уз уважавање ограничења за функционисање пољопривреде, водопривреде и заштите животне средине и уз примену мера енергетске ефикасности изградње.

Објекти за коришћење ОИЕ се могу градити на грађевинском подручју у складу са правилима грађења за зону којој припадају и правилима за изградњу објеката за коришћење ОИЕ.

Коришћење енергије сунца је могуће на свим изграђеним и неизграђеним осунчаним површинама у обухвату плана.

Количина дозрачене енергије сунца може се повећати постављањем пријемника сунчеве енергије под нагибом у односу на хоризонталну површину. Оптимални нагиб за коришћење енергије током целе године се креће у дијапазону од $35 – 45^0$. Ако постоји приоритет да се енергија користи у току летњег периода, оптималан нагиб пријемника је у опсегу од $20 - 30^0$. У зимским месецима се највећи учинак пријемника енергије постиже при нагибу од 60^0.

Пријемнике енергије оријентисати према југу, али су дозвољена и одступања према истоку или западу за макс. 45^0.

За монтажу пријемника енергије на фасадне елементе зграда потребно је водити рачуна о оријентацији фасадних зидова зграде према странама света. Уколико се ради о косим фасадним елементима потребно је извршити корекцију капацитета пријемника енергије у зависности од угла под којим је дефинисан фасадни елемент.

Пријемнике енергије поставити на посебну конструкцију која мора да задовољи критеријуме стабилности и отпорности на климатске услове.

Насеље Тараш располаже значајним потенцијалом биомасе која би могла да се директно користи за грејање, како у стамбеним објектима, тако и у јавним и пословним обејктима.

Коришћење енергије биомасе и изградња соларних електрана могуће је на делу подручја обухваћеног планом који је намењен зонама утилитарног зеленила.

За енергетске производне објекте који за производњу електричне и/или топлотне енергије користе биомасу и соларне електране, а граде се у зонама утилитарног зеленила важе услови за изградњу у зонама утилитарног зеленила, с тим да може доћи до одступања од услова грађења, највећег дозвољеног индекса заузетости, односно изграђености парцеле, дефинисаних за ове намене.. Величина парцеле намењене изградњи производних енергетских објеката и соларних електрана за производњу енергије из обновљивих и других извора енергије мора бити довољна да прими све садржаје који су условљени конкретним технолошким процесом, као и пратеће садржаје.
Производни енергетски објекти из обновљивих и других извора енергије (биомаса, соларне електране и др.) прикључиће се на јавну електроенергетску мрежу дистрибутивног система електричне енергије према условима надлежног оператера, за обезбеђење сопственог напајања електричном енергијом надземним или подземним водовима. Произведена електрична енергија може се користити за сопствене и комерцијалне потребе.
За изградњу производних енергетских објеката и соларних електрана неопходна је израда урбанистичког пројекта.
За изградњу производних енергетских објеката и соларних електрана на простору са режимом затите III степена Специјалног резервата природе „Окањ бара“ прибавити услове Министарства заштите животне средине.

5.3.4 Степен комуналне опремљености грађевинског земљишта по зонама који је потребан за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе

Степен комуналне опремљености грађевинског земљишта, који је неопходан за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе, зависи од зоне, односно намене објеката који се граде.
Свака грађевинска парцела (изграђена или неизграђена) мора имати приступ јавној саобраћајној површини, постојећи или планирани.
Грађевинске парцеле на којима постоје изграђени, или се планира изградња нових објеката, осим у зонама утилитарног зеленила, морају бити уређене постојећом или планираном електроенергетском, водоводном инфраструктуром и решено одвођење фекалних и атмосферских отпадних вода.

5.3.5 Услови и мере заштите природних и културних добара, животне средине и живота и здравља људи, заштита од елементарних непогода, хаварија, пожара и потреса

5.3.5.1 Мере заштите природних добара

У складу са Закона о заштити природе ("Службени гласник РС" бр. 36/09, 88/10, 91/10 - исправка, 14/16, 95/18 и 71/21), обавеза извођача радова/налазача да пронађена геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати заштићену природиу вредност пријави надлежном Министарству у року од осам дана од дана проналаска, и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе.

Северни део насеља Тараш је са режимом затите III степена Специјалног резервата природе „Окањ бара“ и спроводе се мере заштите утврђене чланом 35. Закона о заштити природе:

1. Забрањује се изградња рафинерија нафте и објеката хенијске индустрије, металуршких и термоенергетских објеката, хидроелектрана и других хидротехничких објеката за захватање и транспорт воде за потребе изградње и рада хидроелектрана, складишта нафте, нафтних деривата и природног гаса, уношење инвазивних алохтоних врста и образовање депонија:
2. Ограничава изградњу других индустријских и енергетских објеката (електрана на био гас, соларних електрана и ветрогенератора), објеката за регулацију и преграђивање водотока у функцији заштите од поплава, асфалтних база, објеката туристичког сметаја и јавних складишта, инфраструктурних објеката, складишта индустријске робе и грађевинског материјала, викендица, експлоатацију и примарну прераду минералних сировина, образовање објеката за управљање отпадом, изградњу насеља и ширење грађевинског подручја, лов, риболов, формирање шунских и пољопривредних монокултура, примену хемијских средстава и друге радове и активности који могу омати значајан неповољан утицај на природне и друге вредности заштићеног подручја.

Уредбом о проглашењу Специјалног резервата природе „Окањ бара“ („Службени гласник РС“, број 39/13) северни део насељеног места Тараш налази се у режиму заштите III степена.

Режим заштите III степена

На површинама на којима је утврђен режим заштите III степена спроводи се проактивна заштита и могу се вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације,
уређења објеката културно-историјског наслеђа, одржања и унапређења природних екосистема и предела, очувања еколошке целовитости и одрживог коришћења природних ресурса и простора уз потребну инфраструктурну и другу изградњу.

Осим забране радова и активности које су као такве утврђене чланом 35. Закона о заштити природе, забрањује се и:

1) орање њива до руба депресија;
2) употреба пестицида из групе хлорованих угљоводоника и метил бромида на удаљености мањој од 50 m, а осталих пестицида (зооциди, фунгициди, хербициди) на удаљености мањој од 20 m од канала и рубова њива;
3) изградња рибњака;
4) пошумљавање и преоравање травних станишта, ливада и пашњака;
5) одржавање канала паљењем вегетације у, поред и на косинама канала;
6) подизање ветрозаштитног зеленила које није у циљу заштите природног добра;
7) вршење мелиорација ливада и пашњака;
8) узнемиравање птица, посебно у периоду гнежђења (1. април - 31. јул);
9) лов на удаљености мањој од 200 m од Окањ баре и пуцање у правцу подручја са режимом заштите I степена;
10) упуштање вода испод II класе квалитета у реципијен

Радови и активности ограничавају се на:

1) промену намене површина за потребе ревитализације и унапређења природних станишта;
2) изградњу објеката и инфраструктуре за потребе одрживог коришћења и управљања заштићеним подручјем, одржавање постојећих објеката, и постављање подземних водова уз постојећу инфраструктуру;
3) мозаично паљење травне вегетације за потребе ревитализације станишта, по посебном пројекту и условима заштите природе;
4) кошење - просторно и временски ограничене активности, уз примену заштитних мера за флору и фауну;
5) лов - просторно и временски ограничене активности на одржавању здравственог стања и бројности популација ловних врста;
6) изградњу путне мреже - одржавање и реконструкцију постојећих путева.

Просторни план подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе („Службени лист АПВ“, број 14/2015) дефинисао је да је у заштитној зони еколошког коридора Тисе део грађевинског подручја насељеног места Тараш.

У оквиру целине еколошког коридора са заштитним зонама дефинишу се следеће подцелине:

- Еколошки коридор Тисе
- Заштитне зоне еколошког коридора до 50 m, 200 m и 500 m.

У складу са условима Покрајинског завода за заштиту природе утврђују се мере за заштитну зону еколошког коридора реке Тисе:

У појасу од 200 m од еколошког коридора на грађевинском земљишту (грађевинско подручје насеља и грађевинско земљиште ван грађевинског подручја насеља):

- у случају изградње укопаних складишта опасних материја обавезна је примена грађевинско-техничких решења којим се обезбеђује спречавање емисије евентуално присутних загађујућих материја у околни простор.

У појасу од 50 m од еколошког коридора реке Тисе:

- није дозвољена - примена техничких решења којима се формирају рефлектујући површине (нпр. стакло, метал) веће од стандарних брата/прозора, усмерене према коридору;
- примењује се - објекте који захтевају формирање вештачких површина (нпр. поплочавање) и/или осветљење, укључујући и саобраћајнице лоцирати на min. 20 m удаљености од границе коридора (у случају неповољних димензија и/или површине парцеле лоцирати на минимум 10m) од границе коридора.

Услов за изградњу вештачких површина (паркинг, спортски терени и сл) је да се на парцели формира уређена зелена површина са функцијом одржавања континуитета зеленог појаса коридора.

У источном делу насеља налази се станиште заштићених и строго заштићених врста од међународног значаја: **IBA** (Important bird area) подручја – подручја од међународног и националног значаја за птице под називом „Окањ и Русанда“ са кодом RS010BA (Уредба о еколошкој мрежи „Сл. гласник РС“, бр. 102/2010).
Мере заштите еколошке мреже:

- забрањено је уништавање и нарушавање станишта као и уништавање и узнемиравање дивљих врста;
- забрањена је промена намене површина под природном и полуприродном вегетацијом (ливаде, пашњаци, тршћаци итд.);
- забрањена је промена морфолошких и хидролошких особина подручја од којих зависи функционалност коридора;
- планирањем намене површина, као и активним мерама заштите очувати и унапредити природне и полуприродне елементе коридора у складу са предеоним и вегетацијским карактеристикама подручја;
- стимулисати традиционалне видове коришћења простора који доприносе очувању и унапређивању биодиверзитета;
- предузети мере којима се обезбеђују спречавање, односно смањење, контрола и санација свих облика загађивања;
- унапредити еколошке коридоре унутар грађевинског подручја успостављањем континуитета зелених површина чија структура и намена подржава функцију коридора;
- на местима укрштања еколошких коридора са елементима инфраструктурних система који формирају баријере за миграцију врста, обезбедити техничко-технолошка решења за неометано кретање дивљих врста;
- изван зоне становања насеља забрањена је изградња објеката чија намена није директно везана за воду на растојању мањем од 50m од обале стајаћих вода, односно линије средњег водостаја водотока.

5.3.5.2 Мере заштите културних добара

Споменици културе

1. **Српска православна црква „Св. Георгија“** - Одлука Владе Републике Србије РС 05 бр. 633-4733/99, Београд 2000 (Сл. гласник РС, бр. 5/2000). Објекат се налази на кат. парцели бр 1 КО Тараш, заштићена околина – кат. парцела бр. 2 КО Тараш.
2. **Родна кућа народног хероја Светозара Марковића Тозе, решење бр.** 2134/49, Београд 1949. Објекат се налази на кат. парцели бр. 592 КО Тараш.

За ове објекте се уврђују следеће мере заштите:

1. Очување оргиналног хоризонталног и вертикалног габарита, примењених материјала, констуктивног склопа.
2. Очување основних вредности функционалног склопа и ентеријера (декоративног материјала и сл.).
3. Очување или рестаурација изворног изгледа, стилских карактеристика, декоративних елемената и аутентичног колорита објеката.
4. На овим објектима се не дозвољава надоградња, али је дозвољено осавремењивање објекта (нпр. увођење савремених инсталација) у циљу

бољег коришћења споменика културе.

5. Остали објекти на парцели не подлежу режиму главног објекта, решавају се у складу са валоризацијом, али тако да не угрозе главни објекат. Накнадно дограђени неестетски делови грађевине и неадекватни помоћни објекти са парцеле и из окружена се уклањају. Дворишни простор у свему ускладити са главном објектом.
6. Све иаведене интервенције се могу изводити искључиво према Условима надлежне установе заштите.

Утврђују се следеће мере заштите заштићене околине споменика културе:

1. Забрана градње и постављања трајних или привремених објеката који својом наменом, волуменом габарита по висини и облику могу угрозити или деградирати споменик културе и његову заштићену околину;
2. Забрана постављања покретних тезги, киоска и других привремених објеката унутар заштићене околине;
3. Забрана радова који могу угрозити статичку безбедност спомемика културе;
4. Забрана извођења радова којима се врши промена облика или намене терена;
5. Забрана постављања далековода, ваздушних електро и ТТ водова преко заштићених парцела; њихово вођење извршити подземним каналима, уз враћање терена у првобитно стање;
6. Урбанистичко и комунално уређење, хортикултурно опремање, неговање декоративне флоре и редовно одржавање простора заштићене околине у функцији споменика културе.

Добра која уживају претходну заштиту

Добра која уживају претходну заштиту су ствари и творевине за које се претпоставља да поседују културне вредности из члана 26. закона о Културном наслеђу. Добра из става 1. овог члана представљају културно наслеђе и уживају исту заштиту као и културна добра (Члан 29. Закона о Културном наслеђу „Службени гласник РС“ 129/21).

Установа заштите дужна је да од евидентирања у року од три године за непокретна добра, утврди да ли има својства из члана 29. наведеног закона, и да у том року утврди односно предложи угврђивање за културно добро. Ако за то постоје оправдали разлози, рок за проглашење се може продужити још за три године (Члан 34. став 6. Закона о Културном наслеђу „Службени гласник РС“ 129/21).

Претходна заштита евидентираних добара из става 2. члана 34. Закона о културном наслеђу, за који је министарству надлежном за послове културе (у дшьем тексту: Министарство) упућен образложени предлог за његово угврђивање за културно добро ради даљег поступка из чл. 43. и 44. овог закона, продужава се до окончања тог поступка.

У обухвату Плана нема добара која уживају предходну заштиту.

Јавни споменици

На простору обухвата плана налазе се следећи јавни споменици:

1. Спомен биста народном хероју Светозару Марковићу – Тоза испред месне канцеларије на кат. парцели бр. 465 КО Тараш.
2. Спомен гробница палим борцима у НОР-у, ограђена заједничка гробница на сеоском гробљу, на кат. парцели бр. 704, 707/39 КО Тараш.

Споменици и спомен - обележја могу се обнављати само под условом и мерама техничке заштите Завода за заштиту споменика културе, Зрењанин.

Археолошка налазишта

Унутар обухвата Плана нису забележена археолошка налазишта.
уколико би се у току извођења грађевинских и других радова наишло на археолошко налазиште, археолошке предмете извођач радова је дужан да одмах, без одлагања прекине радове и о томе обавести Завод за заштиту споменика културе Зрењанин, као и да предузме мере да се налази не униште или оштете и да се сачувају на месту и у положају у коме су откривени.
Обавезују се потенцијални инвеститори радова да у складу са одредбама Закона о културним добрима и Закона о планирању и изградњи пре почетка радова обавесте Завод за заштиту споменика културе Зрењанин ради благовременог упућивања стручног сарадника Завода за вршење конзерваторско-археолошког надзора при извођењу земљних радова.

5.3.5.3 Мере заштите животне средине и живота и здравља људи

Мере које ће се предузети за смањење или спречавање утицаја на животну средину обухватиће све мере које су предвиђене законом и другим прописима, нормативима и стандардима и рокове за њихово спровођење.
Приликом реализације пројектованих решења подразумева се спречавање свих видова загађења и мора се водити рачуна о очувању и унапређењу квалитета животне средине у складу са Законом о заштити животне средине (Службени гласник РС, бр. 135/04, 36/09, 72/09, 43/11, 14/16, 76/18, 95/18 и 94/24). Неопходно је поштовати Уредбу о утврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и листе пројеката за које се може захтевати Процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС" бр. 144/08) и одлуку надлежног органа.
Заштита здравља обезбеђује се и системом адекватне здравствене заштите, обезбеђењем доступности објектима и услугама здравствене заштите, исправношћу воде за пиће, редовном контролом здравствене исправности намирница и сл.
Заштита животне средине подразумева планирање развоја и изградње у складу са еколошким принципима, санирање еколошких проблема и развој локалних прописа, спровођење едукативних, економских и техничко - технолошких мера

Мере за заштиту квалитета ваздуха

- Прописивање граничних вредности емисија загађујућих материја из стационираних извора загађивања;
- Прописивање граничних вредности емисија загађујућих материја из покретних извора загађивача;
- Усклађивање са максималним националним емисијама након њиховог утврђивања за поједине загађујуће материје;
- Прописивање дозвољених количина појединих загађујућих материја у одређеним производима;
- Смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште;
- Постепено смањење употребе супстаци које оштећују озонски омотач;
- Остале мере за спречавцање и смањење загађења.

Мере заштите од комуналне буке

- Садња високог зеленила између стамбених и радних зона и комплекса;
- Израдити карту буке за насеље и свести ниво буке на вредности дефинисане Правилником о садржини и методама израде стратешких карата буке и начину њиховог приказивања јавности ("Службени гласник РС" бр. 80/10), Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Службени гласник РС" бр. 75/10);
- Поштовање Одлуке о буци као и спровођење мера за умањење буке, број мерних места за вршење мониторинга сукцесивно повећавати, реконструисати јавно и заштитно зеленило као значајне амортизере комуналне буке, реконструисати саобраћајнице и санирати ударне рупе, санирати буку насталу радом производних објеката, ефикасно и континуирано спроводити инспекцијски надзор.

Мере заштите вода

Забрањено је уношење у површинске воде отпадних вода које садрже хазардне и загађујуће супстанце изнад прописаних граничних вредности емисије које могу довести до погоршања тренутмог стања.
Забрањено је испуштање отпадних вода у стајаће воде, ако је та вода у контакту са подземном водом, која може проузроковати угрожавање доброг еколошког или хемијског статуса стајаће воде.
Забрањено је испуштање термички загађене воде.
По изградњи јавне канализације у њу се не смеју испуштати отпадне воде које садрже хазардне супстанце.
Забрањено је коришћење бунара као септичких јама, као и прање возила, машина, опреме и уређаја у површинским водама.
Правно лице, предузетник, односно физичко лице које испушта или одлаже материје које могу загатити воду, осим физичког лица које користи воду за пиће, сопствене и санитарне потребе, дужно је да те материје, пре испуштања у систем јавне канализације или реципијент, делимично или потпуно одстрани као и да пречисти отпадне воде, у складу са Законом о водама и посебним законима који уређују област животне средине и прописима донетих на основу тих закона.

Мере заштите земљишта

- праћење квалитета земљишта;
- праћење индикатора стања и ризика од деградације земљишта;
- праћење утицаја површинских и подземних вода на земљиште;
- заштита и спречавање ерозије земљишта;
- рекултивација земљишта;
- смањење отпада и повећање степена рециклирања;
- извршити уклањање и санацију дивљих депонија;
- конторла, ограничавање и спречавање уношења загађујућих, опасних и штетних материја у или на земљишту.

5.3.5.4 Мере заштита од елементарних непогода, хаварија, пожара и потреса

Заштита од елементарних непогода

Подручје простора обухваћеног планом може бити угрожено од олујних ветрова, снежних наноса, изненадних провала облака и земљотреса.

Код мера заштите од елементарних непогода објекти морају бити пројектовани и реализовани у складу са са Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС" бр. 87/18) и другим прописима и стандардима:

- морају имати добру оријентацију;
- пројектовати и реализовати објекте од материјала отпорних на утицаје снега, кише и ветра;
- ради заштите од поплава и подизања подземних и процедних вода све техничке уређаје предвидети на безбедној коти;
- зимска служба у граду решаваће питање снежних наноса и леда.

Заштита од пожара

Заштита од пожара подразумева низ мера са циљем спречавања настанка пожара и ублажавања последица уколико до њега дође.

Урбанистичке мере заштите од пожара односе се на изграђеност парцеле, на међусобну удаљеност објеката, тако да и после урушавања саобраћајнице буду проходне. Угроженост од пожара зависи и од материјала од којих су објекти грађени, начина складиштења запаљивих материја.

Опрема, средства и уређаји за гашење пожара пројектоваће се на основу процене угроженог пожарног оптерећења и на основу важећих законских прописа. Пројектовање свих инсталација и опреме биће изведено тако да омогући несметано функционисање система ППЗ као и кретање ватрогасне службе, уколико се укаже потреба. Систем заштите од пожара чине и превентивне мере (периодично испитивање опреме, контрола исправности противпожарне опреме, обука запослених) и оперативне мере (гашење пожара, учествовање у санацији у случају опасности).

Заштиту од пожара спровести у складу са Законом о заштити од пожара ("Службени гласник РС" бр. 111/09, 20/15, 87/18), Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС" бр. 87/18) и другим прописима везаним за потребне мере заштите од пожара.

Заштита од хаварија

На територији насеља присутна је опасност од могуће хаварије као што су експлозија, ерупција нафте и гаса, неконтролисано ослобађање, изливање и растурање штетних гасовитих, течних или чврстих хемијских и радиоактивних материјала.

Мере заштите односе се на поштовање важећих закона из области заштите животне средине и других прописа, правилном избору технологије, постројења и опреме, посебан опрез у руковању са опасним материјама. Инвеститори су у обавези даураде План заштите који обухвата: снаге и средства плана, шему одговора на удес, програм обуке и тренинга, програм контроле и остала упутства и обавештавања.

Заштита од потреса

Према сеизмолошко - геолошким карактеристикама простор обухваћен планом припада зони 8 MCS ^{0}скале. Ради заштите од потреса објекти морају бити реализовани и категорисани према Правилнику о техничким нормативима за изградњу објеката високоградње у сеизмичким подручјима ("Службени лист СФРЈ" бр. 31/1981, 49/1982, 29/1983, 21/1988 и 52/1990) и другим законима и прописима.

5.3.6 Посебни услови којима се површине и објекти јавне намене чине приступачним особама са инвалидитетом у складу са стандардима приступачности

Објекти намењени за коришћење већег броја људи морају се пројектовати и градити тако да особама са посебним потребама, деци и старим особама омогући приступ, кретање, боравак и коришћење у складу са Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама ("Службени гласник РС" бр. 22/15). Приступачност се односи на зграде јавне и пословне намене, објекте за јавну употребу (улице, тргови, паркови и сл), као и на стамбене и стамбено - пословне зграде са десет и више станова.

Обавезни елементи приступачности су:

- елементи приступачности за савладавање висинских разлика;
- елементи приступачности кретања и боравка у простору - стамбене зграде и објекти за јавно коришћење;
- елементи приступачности јавног саобраћаја.

Стандарди приступачности подразумевају урбанистичко - техничке услове за планирање простора јавних, саобраћајних и пешачких површина, прилаза до објеката и пројектовање објеката, како новопројектованих, тако и објеката који се реконструишу, као и посебних уређаја у њима.

5.3.7 Правила уређења зелених површина

У складу са Конвенцијом о биолошкој разноврсности ("Службени лист СРЈ - Међународни уговори" бр. 11/2001) неопходно је спречити уношење и контролисати или искоренити примену инвазивних врста током уређења зелених површина и подизања заштитног зеленила. На нашим подручјима сматрају се инвазивним следеће врсте: циганско перје (*Asclepias syriaca*), јасенолисни јавор (*Acer negundo*), кисело дрво (*Ailanthus glandulosa*), багремац (*Amorpha fruticosa*), копривић (*Celtis spp.)*, дафина (*Eleagnus angustifolia*), пенсилвански јасен (*Fraxinus pennsylvanica*), трновац (*Gledichia triachantos*), жива ограда (*Lycium halimifolium*), петолисни бршљан (*Parthenocissus inserta*), касна сремза (*Prunus serotina*), златни штап (*Solidago gigantean* aggr.) звездан (*Symphyotrichum* spp.) фалопа (*Fallopia* sp), багрем (*Robinia psudoacacia*), сибирски брест (*Ulmus pumila*). Такође, неопходно је подизање високог заштитног зеленила око насеља према обрадивим површинама као и подизање пољозаштитног зеленила са улогом вишефункционалног пуфер појаса, ради спречавања загађења насеља од еолске ерозије и ношених честица пестицида.

За озелењавање користити претежно лишћаре, а примену четинарских врста (max. 20 %) ограничити само на интензивно одржаваним зеленим површинама са наглашеном естетском наменом.

Задржати, реконструисати и одржавати постојеће зеленило. Предвидети дрвореде или зеленило са ограниченом крошњом која неће реметити фасаде и које нема широк површински корен.
Предвидети комбиновање дрвећа и жбуња различитих висина (високо, средњевисоко и ниско) у циљу санирања негативних утицаја на животну средину.
Озелењавање ускладити са подземном и надземном инфраструктуром и техничким нормативима за пројектовање зелених површина.

Дрвеће се може садити на следећим удаљеностима:
- водовод 1,5 m
- канализација 1,5 m
- електрокабл 2,0 m
- ЕК и кабловске мреже 1,5 m
- гасовод 1,5 m
- коловоз 2,5 m
- објекат 5,0 m

Планиране категорије зелених површина подељене су у две основне групе:
- Јавне зелене површине и
- Зелене површине за остале намене.

5.3.7.1 Јавне зелене површине

Парковске површине - парковским површинама је обухваћено 0,54ha. Парковске површине се налазе у центру насеља и у дворишту куће у којој се родио Тоза Марковић.

У наредном планском периоду потребно је постићи виши естетски квалитет парка. Естетски квалитет парка постиће се планском допуном, избором квалитетног и високо декоративног дендроматеријала и интезивним одржавањем. Постојеће остареле и оболеле примерке дендроматеријала потребно је заменити. Планирати систем за наводњавање због промене климатских услова и лакшег одржавања.
На парковској површини можу се постављати урбани мобилијар (клупе, канделабри, канте за отпатке), фонтане, споменици и спомен обележја у складу са важећом градском одлуком.
Вршити стручно и планско одржавање паркова.
Уа озелењавање користити претежно лошћаре, а примену четинарских врста (максимум 20%) ограничити само на интезивно одржаваним зеленим површинама са наглашеном естетском наменом

Јавно зеленило и зеленило слободних јавних површина
На слободним јавним површинама и на неизграђеним површинама, до привођења земљишта намени, могуће је формирање зелених површина са групацијама листопадног дрвећа, четинара и жбуња.
У оквиру јавног зеленила и зеленила слободних јавних површина могућа је изградња стаза, игралишта и постављање урбаног мобилијара (клупе, канте, скулптуре и сл).

Линеарно зеленило - дрвореди
Дуж фреквентних саобраћајница формирати и одржавати густ зелени појас од врста отпорних на аерозагађење, са израженом санитарном функцијом, средњег и високог ефекта редукције буке, у комбинацији са жбуњем.
Формирати једностране и двостране дрвореде или засаде од шибља у свим улицама у којима дрвореди нису формирани и у којима постоји довољна ширина уличнне регулације. Избор врста прилагодити висини и намени објеката у улици.
Крошњама високих лишћара засенчити што већи проценат вештачких површина (нпр. паркинга, стаза и сл.).

Зеленило васпитно - образовних установа
Предшколска установа и школа треба да пружи услове за безбедан боравак деце и да задовољи две основне функције: санитарно - хигијенску и фискултурно - рекреативну услове.

Зелене површине најчешће се постављају ободно, где имају функцију изолације од околних саобраћајница и суседа. Овај зелени тампон треба да буде довољно густ и широк, састављен од листопадног дрвећа и шибља, да би обезбедио повољне микроклиматске услове, смањио буку и задржао издувне гасове и прашину са околних саобраћајница. При избору биљних врста водити рачуна да нису отровне, да немају бодље и да одговарају условима станишта. У оквиру ових површина предвидети терене за игру, мобилијар и сл.

5.3.7.2 Зелене површине за остале намене

Зеленило у оквиру становања
Проценат зелених површина треба да буде min. 20%. Приватне баште у блоковима породичног становања треба очувати. Дворишта и баште имају значајну функцију у мрежи урбаних слободних површина и побољшања животних услова у насељу.
Основу сваког врта чини травњак. Композицију врта чине различите категорије биљних врста, грађевински и вртно - архитектонски елементи и мобилијар. Избор биљних врста и начин њиховог комбиновања треба да су у складу са околним пејсажом и општим условима средине. На парцелама према обрадивим површинама неопходно је подизање високог заштитног зеленила ради спречавања загађења од еолске ерозије и ношених честица пестицида.

Зелене површине у оквиру зоне рада и пословања
Зелене површине зоне рада и пословања треба да чине min. 30 % парцеле.
Формирати заштитини појас зеленила између зоне рада и пословања и осталих садржаја од више спратова зеленила, како би се обезбедила заштита околног простора од ширења последица загађивања.

Зеленило у оквиру утилитарних површина
Уколико се утилитарне површине користе у функцији земљорадње, потребно је уз границе парцеле подизање заштитног зеленила са улогом вишефункционалног пуфер појаса, ради спречавања загађења насеља од еолске ерозије и ношених честица пестицида.

5.3.8 Мере енергетске ефикасности изградње

Побољшање енергетске ефикасности јесте смањење потрошње енергије за исти обим и квалитет обављених производних активности и пружених услуга или повећање обима и квалитета обављених производних активности и пружених услуга уз исту потрошњу енергије, а које се остварује применом мера ефикасног коришћења енергије (технолошких промена, понашања обвезника система енергетског менаџмента и/или економских промена).
Енергетску ефикасност потребно је посматрати кроз анализу објеката, али и анализу целокупног урбаног простора.
Највећи део објеката је изграђен и не може се мењати позиција у односу на стране света или у односу на јавне просторе.
Међутим, потребно је сваки урбани простор односно објекат посматрати на ниову одрживости који може да се постигне у складу са важећим параметрима и на тај начин допринесе целокупној одрживости средине. Сваки објекат или простор посматрати као произвођач енергије и на тај начин утицати на смањење потребне додатне енергије.
Сви објекти и простори који се граде морају бити грађени као саставни део укупне еколошке и одрживе средине, а све у складу са Правилником о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда, односно вежећим Правилницима из ове области.
Јединица локалне самоуправе, као обавезник система енергетског менаџмента, доноси програм енергетске ефикасности, у складу са Стратегијом и Акционим планом РС. Мере прописане Програмом који садржи планирани циљ уштеда енергије, преглед и процену годишњих енергетских потреба, укључујући процену енергетских својстава објеката. Предлог мера и активности које ће обезбедити ефикасно коришћење енергије, и који садржи план енергетске санације и одржавања јавних објеката које користе органи јединице локалне самоуправе, јавне службе и јавна предузећа чији је оснивач јединица локалне самоуправе, планове унапређења система комуналних услуга (систем даљинског грејања, систем даљинског хлађења, водовод, јавна расвета, управљање отпадом, јавни транспорт и друге мере које се планирају у смислу ефикасног коришћења енергије је саставни део овог Плана.
Нова и ревитализована постројења за производњу електричне и топлотне енергије, као и постројења за комбиновану производњу топлотне и електричне енергије, односно системи за пренос електричне енергије, односно системи за дистрибуцију електричне и топлотне енергије, као и системи за транспорт и дистрибуцију природног гаса морају да испуњавају минималне захтеве у погледу њихове енергетске ефикасности, а у зависности од врсте и снаге тих постројења, односно величине система (минимални степен корисности постројења за производњу, минимални степен корисности система за пренос и дистрибуцију и друго), у складу са овим законом и законом којим се уређује интегрисано спречавање и контрола загађивања животне средине.
Прописују се минимални захтеви енергетске ефикасности (минимални степен корисности) које морају да испуњавају нова и ревитализована постројења за производњу електричне и топлотне енергије, као и постројења за комбиновану производњу топлотне и електричне енергије, односно системи за дистрибуцију топлотне енергије.

Повећање енергетске ефикасности постиже се информисањем заинтересоване јавности о енергетској ефикасности у зградама и мерама којима се постижу значајне уштеде свих типова енергије.

Полазећи од чињенице да су највећи потрошачи енергије зграде, наводимо следеће мере за побољшање енергетске ефикасности у зградарству:

- побољшање термичких карактеристика омотача зграде (крова, пода, зида);
- замена столарије код постојећих објеката, односно уграђивање енергетски ефикасне столарије у нове објекте;
- употреба штедних сијалица за осветљавање простора;
- коришћење апарата у домаћинству енергетског разреда "А";
- коришћење обновљивих извора у циљу грејања објеката и припрему потрошне топле воде (соларни колектори, котлови на пелете, топлотне пумпе и др);
- модернизација или замена котлова и котловске опреме и топлотних подстаница;
- регулација, мерење и управљање коришћењем топлотне енергије за загревање објеката;
- вентилацију објекта где год је то могуће, вршити принудним путем са рекуперацијом;
- код изградње нових објеката тежити изградњи пасивних објеката од еколошких материјала.

За производне објекте неопходне су следеће мере:

- за производњу топлотне енергије или енергије за коришћење у технолошке или производне сврхе користити обновљиве енергенте;
- реконструкција, модернизација и замена постројења у котларницама и енерганама;
- коришћење отпадне топлоте из технолошких процеса и помоћних система;
- рационализација или замена технолошких процеса у смислу увођења енергетски ефикасне опреме и технологије;
- рационализација коришћења електричне енергије (електромотори са промењивим бројем обртаја, осветљење, компензација реактивне снаге и др);
- управљање грејањем хала, магацина и пословних објеката.

Увођењем мера енергетске ефикасности могу се постићи значајне уштеде свих типова енергије, а посебно мере које не захтевају веће инвестиционе трошкове (регулисање термостата на радијаторима, регулисање термостата на бојлерима, коришћење природног осветљења, искључивање расвете и уређаја када се не борави у просторији, правилно коришћење кућних уређаја и сл).

У складу са Правилником о енергетској ефикасности ("Службени гласник РС" бр. 61/11) бруто развијена грађевинска површина јесте збир површина свих надземних етажа зграде, мерених у нивоу подова свих делова објекта - спољне мере ободних зидова (са облогама, парапетима и оградама). У бруто грађевинску површину не рачунају се површине у оквиру система двоструких фасада, стакленика, површине које чине термички омотач зграде код хетерогених зидова дебљине термоизолације преко 5 cm, а код хомогених зидова дебљина зида веће од 30 cm, уз постизање правилником прописаних услова енергетске ефикасности зграда.

Приликом пројектовања примењивати услове дефинисане Правилником о енергетској ефикасности зграда ("Службени гласник РС" бр. 61/11) и Правилником о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда ("Службени гласник РС" бр. 69/12, 44/18 и 111/22).

5.3.9 Правила парцелације, препарцелације и исправке граница суседних парцела

Пројектом препарцелације на већем броју катастарских парцела може се формирати једна или више грађевинских парцела, на начин и под условима утврђеним овим планом и уколико се парцеле налазе у оквиру исте намене.
Пројектом парцелације на једној катастарској парцели може се образовати већи број грађевинских парцела, на начин и под условима утврђеним овим планом.
Приликом израде пројеката парцелације и препарцелације придржавати се правила грађења дефинисаних планом, као и:

- Свака новоформирана грађевинска парцела мора имати приступ јавној саобраћајној површини;
- По правилу, парцела треба да буде правилног облика, како би простор био што функционалније и рационалније искоришћен;
- Приликом формирања нових грађевинских парцела у поступку парцелације, бочна и задња граница новоформиране парцеле може бити на удаљености мањој од планом прописане у односу на постојеће објекте уз поштовање свих осталих правила грађења;
- Грађевинска парцела мање површине од утврђене овим планом може се формирати за грађење, односно постављање инфраструктурних, електроенергетских и електронских објеката или уређаја, под условом да постоји приступ објекту, односно уређајима, ради одржавања и отклањања кварова или хаварије;
- У поступку озакоњења, уколико се објекат налази на више делова катастарских парцела, могуће је пројектом препарцелације формирати грађевинску парцелу мање површине од површине планиране за одређену зону;
- У случају када постојећи објекат и елементи објекта (рампе, степеништа и сл) прелазе преко границе парцеле, а не угрожавају функционисање јавне површине и инфраструктуре, што стручне службе и јавна предузећа утврђују у сваком појединачном случају, утврђује се да је регулациона линија по граници објекта у ширини парцеле.

Исправка граница суседних парцела
Исправка граница суседних катастарских парцела, спајање суседних катастарских парцела истог власника, као и спајање суседних парцела на којима је исто лице власник или дугорочни закупац на основу ранијих прописа, врши се на основу елабората геодетских радова, у складу са Законом о планирању и изградњи.

Одређивање земљишта за редовну употребу објекта
Земљиште за редовну употребу објекта одређује се у складу са Законом о планирању и изградњи:

- Катастарске парцеле које су мање површине од површине за минималну грађевинску парцелу утврђену планом може се одредити за редовну употребу објекта;
- За редовну употребу објекта могуће је формирати парцелу испод објекта уколико има више власника објеката или етажних власника на парцели;
- Приликом формирања грађевинских парцела за редовну употребу објеката, бочна и задња граница граница новоформиране парцеле може бити на удаљености мањој од планом прописане у односу на постојеће објекте.

5.3.10 Ограничена изградња унутар инфраструктурних коридора

На простору предвиђеном за заштитне изградња објеката се врши и радови се изводе у складу са условима прибављеним од имаоца јавних овлашћења.

Зоне заштитног објекта – насипа

У циљу очувања и одржавања стабилности и функционалности насипа као одбрамбеног објекта од високих вода, обезбеђења пролаза великих вода и спровођења одбране од поплава, није дозвољења изградња објеката нити извођење радова којима би се задирало у тело насипа, постављање ограда, садња дрвећа, копање бунара, ровова и канала поред насипа у појасу ширине најмање 10,0 m од небрањене ножице насипа према водотоку и 50,0 m према брањеном подручју, као ни извођење било каквих других радњи које би штетно утицале на насип и умањиле његову сигурност као заштитног објекта.
Уз небрањену и брањену ножицу насипа, неопходно је обезбедити појас ширине најмање 10,0 m за пролаз и рад механизације којом се одржава насип и спроводи одбара од поплава. У овом појасу није дозвољена градња ни подземних ни надземних објеката, постављање ограда, садња растиња –жбуња и дрвећа.
У брањеном подручју, у зони од 10,0 m до 30,0 m, дозвољено је партерно уређење терена. У зони од 30,0 m до 50,0 m дозвољена је изградња објеката инфраструктуре и објеката фундираних на максималну дубину до 1,0 m.
Забрањен је јавни саобраћај по круни насипа.
По круни насипа је дозвољен пешачки и бициклистички саобраћај и кретање возила и механизације за спровођење одбране од поплава и одржавае насипа.
Забрањен је саобраћај косином или ножицом насипа. Приступ простору у небрањеном делу насипа планирати искључиво преко насипских рампи.
Приликом одбране од поплава и радова на редовном одржавању насипа, надлежне службе водопривреде задржавају право кретања у целој зони насипа.

Зоне санитарне заштите изворишта подземне воде

– *Зона I изворишта подземне воде (зона непосредне санитарне заштите)*

Зона I одређена је над простором који је одређен координатама преломних тачака полигона око водозахватног објекта КЛБ-1. У зони I не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту и то:
1) изградња или употреба објеката и постројења, коришћење земљишта или вршење друге делатности као и у зони 2;
2) постављање уређаја, складиштење опреме и обављање делатности који нису у функцији водоснабдевања;
3) кретање возила која су у функцији водоснабдевања ван за то припремљених саобраћајница, прилаз возилима на моторни погон која нису у функцији водоснабдевања, коришћење пловила на моторни погон, одржавање спортова на води и купање људи и животиња;
4) напајање стоке;
5) узгајање рибе ради комерцијалног изловљавања."

– *Зона II изворишта подземне воде (ужа зона санитарне заштите)*

Зона II одређена је око водозахватног објекта КЛБ-2 (50 m од водозахватног објекта). У зони *II* не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту и то:

1) изградња или употреба објеката и постројења, коришћење земљишта или вршење друге делатности као и у зони 3;
2) стамбена изградња;
3) употреба хемијског ђубрива, течног и чврстог стајњака;
4) употреба пестицида, хербицида и инсектицида;
5) узгајање, кретање и испаша стоке;
6) камповање, вашари и друга окупљања људи;
7) изградња и коришћење спортских објеката;
8) изградња и коришћење угоститељских и других објеката за смештај гостију;
9) продубљивање корита и вађење шљунка и песка;
10) формирање нових гробаља и проширење капацитета постојећих.

– *Зона III изворишта подземне воде (шира зона санитарне заштите)*

Зона III одређена је над простором који је одређен координатама преломних тачака полигона око водозахватног објекта КЛБ-3. У зони III не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту и то:

1) трајно подземно и надземно складиштење опасних материја и материја које се не смеју директно или индиректно уносити у воде;
2) производња, превоз и манипулисање опасним материјама и материјама које се не смеју директно или индиректно уносити у воде;
3) комерцијално складиштење нафте и нафтних деривата;
4) испуштање отпадне воде и воде која је служила за расхлађивање индустријских постројења;
5) изградња саобраћајница без канала за одвод атмосферских вода;
6) експлоатација нафте, гаса, радиоактивних материја, угља и минералних сировина;
7) неконтролисано депоновање комуналног отпада, хаварисаних возила, старих гума и других материја и материјала из којих се могу ослободити загађујуће материје испирањем или цурењем;
8) неконтролисано крчење шума;
9) изградња и коришћење ваздушне луке;
10) површински и подповршински радови, минирање тла, продор у слој који застире подземну воду и одстрањивање слоја који застире водоносни слој, осим ако ти радови нису у функцији водоснабдевања;
11) одржавање ауто и мото трка.

На простору шире зоне санитарне заштите забрањена је употреба пестицида, инсектицида и осталих средстава за заштиту пољопривредних култура . Изградњу индустријских објеката треба строго контролисати. Пре изградње ових објеката мора се урадити студија којом се доказује да се изградњом објекта, производним процесом, отпадним водама, депонијама или на други начин не угрожава квалитет површинских и подземних вода.

6 МЕРЕ СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА

6.1 Израда плана детаљне регулације и урбанистичких пројеката

План детаљне регулације

План детаљне регулације може се донети и када урбанистичким планом његова израда није одређена, на основу одлуке надлежног органа.

Урбанистички пројекат

За потребе спровођења плана, односно за потребе урбанистичко - архитектонске разраде, израда урбанистичког пројекта предвиђена је изградњу: верских објеката, станица за снабдевање горивом, производни енергетски објекти, соларне електране и на парцелама површине више од 1.000 m^2, минималне ширине парцеле 15 m, када се гради већи број стамбених јединица и за изградњу фарми капацитета преко 100 условних грла.
Изградња нових објеката јавне намене у другим компатибилним наменама могућа је на основу услова за уређење и изградњу објеката јавне намене уз израду урбанистичког пројекта.
Урбанистички пројекат се може израдити и за изградњу објеката јавне намене за потребе утврђивања јавног интереса, без измене планског документа, изузев за утврђивање јавног интереса за пројекте у заштићеним подручјима.
Правила уређења и грађења утврђена планом су основ и смерница за израду урбанистичких пројеката.

6.2 Планска документа која престају да важе

Доношењем измена и допуна Просторног плана града Зрењанина – уређајна основа насељеног места Тараш, престаје да важи део у Просторном плану града Зрењанина који се односи на шематски приказ уређења насељеног места Тараш („Сл. лист града Зрењанина“ бр. 11/11 и 32/15).

7 ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

7.1 Правила грађења у зони цетралних функција и зони становања

Намена објеката који се могу градити
Намена објеката односно компатибилне намене објеката који се могу градити у зони породичног становања су:
- стамбени објекти;
- пословни објекти;
- стамбено - пословни објекти (више од 50% објекта стамбена намена);
- пословно - стамбени објекти (више од 50% објекта пословна намена);
- објекти социјалног становања;
- објекти јавне намене.

Стамбени објекти су објекти породичног становања са максимално 3 стамбене јединице. Минимална квадратура једне стамбене јединице је 26,0 m^2.
У зони породичног становања могу се градити два стамбена објекта у оквиру парцеле.
У оквиру парцеле може бити више главних објеката. различите намене.
На парцелама површине више од 1.000 m^2, минималне ширине парцеле 15 m, могуће је градити већи број стамбених јединица уз израду Урбанистичког пројекта и уз примену правила грађења за површине породичног становања.

Пословни објекти су они објекти у којима се одвија пословна делатност у складу са компатибилним садржајима:
- пословање;
- трговина;
- угоститељство;
- занатство и услуге.

Објекти јавне намене су објекти намењени за јавно коришћење:
- објекти образовања;
- објекти здравства;
- верски објекти;
- објекти осталих делатности.

Изузетно се на парцели као главни објекти могу градити складишни, односно економски обејекти (на. пример подна складишта и силоси –капацитета мање од 500t колске ваге, објекти за пољопривредну механизацију и сл.). На парцелама намењених становању пољопривредног типа (пољопривредно газдинаство) дозвољен је узгој до 100 комада живине, 20 условних грла копитара и папкара. Изузетно на парцелама у рубним деловима насеља дозвољено је држање и узгој већег броја домаћих животиња (у виду фарми или мини фарми). За фарме капацитета преко 100 условних грла обавезна је израда урбанистичког пројекта., а у зависности од капацитета и студија о процени утицаја на животну средину.
Све ове делатности могу се предвидети искључиво ако постоје услови за прикључење објеката на комуналну инфраструктуру.

Намена објеката чија је изградња забрањена
У оквиру зоне породичног становања није дозвољена изградња производних објеката и објеката који могу угрозити основну намену становања по питању аерозагађења, буке, комуникација и сл.

Врста објеката који се могу градити
По врсти, објекти могу бити:
- *Слободностојећи објекти* су објекти који слободно стоје у простору тј. удаљени су од бочних граница парцеле у складу са правилима грађења;
- *Објекти у низу* подразумевају непрекидан низ објеката - дуж целе улице или блока и објекат на парцели додирује обе бочне линије грађевинске парцеле;
- *Прекинут низ* подразумева низ објеката који чине два (двојни објекат), три или неколико објеката који нису у низу дуж целе улице или блока и објекат додирује само једну бочну линију грађевинске парцеле.

Услови за формирање грађевинске парцеле

Минималне површине и ширине парцеле:

- минимална површина парцеле за слободностојеће објекте и објекте у прекинутом низу је 225 m^2, минимална ширина парцеле је 9 m;
- минимална површина парцеле за слободностојеће објекте пољопривредног домаћинства је 900 m^2, минимална ширина парцеле је 12 m.
- минимална површина парцеле за објекте у низу је 180 m^2, минимална ширина парцеле је 7 m;
- минимална површине парцеле за изградњу услужних сервиса (аутомеханичарске, вулканизерске радње и сл) је 600 m^2, минимална ширина парцеле је 12 m.
- Уколико је постојећа парцела мања од минимално дозвољене, може се задржати постојећа парцелације, уз услов да су задовољени остали услови за изградњу дати Планом.
- Максимална величина парцела није одређена.

Положај објекта у односу на регулацију

Главни објекат се предњом фасадом поставља на грађевинску линију, а удаљеност грађевинске линије објекта је 0 - 5 m од регулационе линије. За објекте у којима је планирана гаража у оквиру објекта (у подрумској, сутеренској или приземној етажи), растојање између грађевинске и регулационе линије је до 8 m.

Ако се на парцели граде искључиво складишни и економски објекти као главни објекат на парцели грађевинска линија може бити и на већој удаљености од регулационе линије.

Положај објекта у односу на границе грађевинске парцеле

Положај објекта у односу на границе грађевинске парцеле одређује се на основу прописаних удаљења и положаја постојећих објеката:

- слободностојећи објекти морају бити удаљени min. 0,6 m бочне границе парцеле, односно min. 2,4 m од наспрамне бочне границе парцеле;
- објекти у прекинутом низу морају бити удаљени од наспрамне бочне границе парцеле min. 3 m;
- главни објекат, објекат производног занатства и магацини за пословне услуге који се граде у дну парцеле мора бити удаљен min. 0,6 m бочне границе парцеле, односно min. 2,4 m од наспрамне бочне и задње границе парцеле.
- помоћни објекти који се граде у дну парцеле морају бити удаљени min. 0,6 m од задње границе парцеле и бочних граница парцеле;
- на парцелама пољопривредног домаћинства мини погони за повртларство, воћарство, мини погони за прераду пољопривредних производа, удаљеност слободностојећих објеката мора бити мин. 1m од бочне границе парцеле и 4,50m од наспрамне бочне границе парцеле, а мин. 1m од задње границе парцеле.

Објекти се могу постављати на мањој удаљености од граница суседних парцеле уз сагласност власника суседних парцела.

Уколико се постојећи објекат који се уклања налази на међи или на удаљености мањој од прописане, могућа је изградња новог објекта на међи или на удаљености мањој од планом прописане, исте спратности, у дужини постојећег зида.

Уколико у зони (улица, блок) не постоје изграђени објекти, нови објекти постављају уз десну бочну границу парцеле.

За угаоне парцеле: објекти у дну парцеле су они објекти посматрани у односу на улицу на коју се води предметна парцела.

Највећи дозвољени индекс заузетости
Највећи дозвољени индекс заузетости грађевинске парцеле је 60 %.

Највећа дозвољена спратност
Максимална спратност објеката у зони породичног становања је П+1+Пк. Дозвољена је изградња подрума или сутерена и повучене спратне етаже.

Најмања међусобна удаљеност објеката
Најмања међусобна удаљеност објеката на парцели је min. 3 m. У оквиру парцеле објекти се могу градити и у низу.

Услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели
У оквиру парцеле могућа је изградња већег броја других објеката. Ови објекти, осим гаража и надстрешница, граде се у делу парцеле иза главног објекта.
Други објекти на грађевинској парцели су:

- Објекти производног занатства
  Објекти у којима се одвија занатска делатност у складу са компатибилним садржајима - све оне занатске делатности које својим радом не угрожавају основну функцију становања. Спратност је max. П+Пк, висина венца max. 4 m.
  Мини погони за повртларство, воћарство, мини погони за прераду пољопривредних производа, хладњаче, стакленици, пластеници и сл.
  Објекти у функцији земљорадње, који се могу градити на парцелама пољопривредног домаћинства и налазе се у дну парцеле, у економском делу дворишта. Спратност је max. П+Пк, висина венца max. 4 m.
- Економски објекти
  Објекти за гајење животиња (стаје, штале и др), пратећи објекти за гајење домаћих животиња (испусти за стоку, бетонске писте за одлагање чврстог стајњака, објекти за складиштење осоке), објекти за складиштење сточне хране (сеници, магацини и сл), објекти за складиштење пољопривредних производа (амбари, кошеви и сл), објекти за пољопривредну механизацију и остале пољопривредне помоћне зграде (пушнице, сушионице и др).
  Економски објекти могу се градити у оквиру пољопривредног домаћинства и налазе се у дну парцеле, у економском делу дворишта.
  Економски објекти - пратећи објекти за гајење животиња морају бити удаљени од сопственог и суседног стамбеног објекта и бунара min. 20 m и min. 50 m од границе парцеле на којој се налазе или планирају објекти јавне намене. Спратност је max. П+Пк, висина венца max. 7 m.
- Помоћни објекти
  Објекти у функцији главног објекта који се граде на истој парцели на којој је саграђен или може бити саграђен главни стамбени, пословни или објекат јавне намене: гараже, оставе, септичке јаме, бунари и сл. Спратност је max. П+Пк, висина венца max. 4 m. Површина помоћног објекта не може бити већа од површине главног објекта на парцели.
  Гараже се могу се градити на регулацији, у зони главног објекта и у делу парцеле иза главног објекта. Гараже могу бити и у оквиру главног објекта (у подрумској, сутеренској и приземној етажи).

Септичке јаме могу се градити уколико не постоје услови за прикључење на мрежу фекалне канализације. Септичке јаме морају бити удаљене од стамбених и пословних објеката min. 10 m, од бунара, односно живог извора воде min. 20 m, а од осталих објеката min 3 m. Уколико на парцели не постоји могућност лоцирања септичке јаме на min. 10 m од стамбених и пословних објеката, изградња септичке јаме могућа је и на мањој удаљености, али не мање од 3 m.

- Надстрешнице
  Надстрешнице тераса улазних простора и летњих тераса, надстрешнице за путничка возила и сл. Могу се градити на регулацији, у зони главног објекта и у делу парцеле иза главног објекта. Од граница грађевинске парцеле граде се на удаљењу од min. 0,6 m. Висина венца је max. 5 m. Површина надстрешнице урачунава се у заузетост парцеле.
- Магацини пословних објеката
  Граде се на парцелама на којима је главни објекат пословни, пословно - стамбени и стамбено - пословни. Спратност је П, висина венца max. 4 m.
  Спортски терени, игралишта, базени и сл.
  Могу бити затворени и отворени. Отворени објекти не урачунавају се у индекс заузетости парцеле. Граде се на удаљењу од min. 3 m од граница грађевинске парцеле. Спратност је П, висина венца max. 4 m. Могућа је посебна врста ограђивања - заштитне мреже и ограде за спортске терене.
- Соларни системи -Соларни системи се могу користити за сопствене потребе и комерцијалне сврхе, а могу се постављати на парцелама породичног становања, главним објектима и другим објектима који се граде уз породични стамбени објекат, објектима јавне намене и на објектима под заштитом уз услове Завода за заштиту споменика културе.

Као други објекти на парцели могу се градити и: портирнице, котларнице, бунари, трафо-станице, вртна сенила и сл.

Ограђивање парцеле:
Грађевинске парцеле ограђују се према следећим условима:

- ограде могу бити зидане, транспарентне или комбинација зидане и транспарентне ограде, висине до 1,8 m;
- ограда и стубови ограде морају бити на грађевинској парцели која се ограђује, а капија је са отварањем у оквиру сопствене парцеле;
- сваки власник парцеле је дужан да изгради уличну ограду и ограду на својој бочној међи и ½ ограде према дворишном суседу; ограђивање парцеле може бити и на други начин уз сагласност власника суседних парцела;
- дозвољено је преграђивање функционалних целина у оквиру грађевинске парцеле.

Грађевински елементи објекта

Грађевински елементи на нивоу приземља (уколико постоје просторне могућности и уз поштовање заштитне зоне коловоза) могу прећи грађевинску, односно регулациону линију (рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада) и то:

- транспарентне браварске конзолне надстрешнице у зони приземне етаже - 1,5 m на целој ширини објекта са висином изнад 3 m;
- платнене надстрешнице са масивном браварском конструкцијом - 0,5 m од спољне ивице тротоара на целој ширини објекта са висином изнад 3 m;

- конзолне рекламе 1 m на висини изнад 3 m.

Испади на објекту (еркери, доксати, балкони, улазне надстрешнице са и без стубова, надстрешнице и сл) не могу прелазити регулациону линију више од 1 m и то на делу објекта вишем од 3 m, али укупна површина ових грађевинских елемената не може прећи 50 % уличне фасаде објекта.

Отворене спољне степенице могу се постављати на предњи део објекта ако је грађевинска линија увучена у односу на регулациону и ако савлађују висину до 0,9 m. Степенице које савлађују висину преко 0,9 m изнад површине терена улазе у габарит објекта.

Грађевински елементи испод коте тротоара - подрумске етаже, могу прећи грађевинску линију и могу бити постављени на регулациону линију. Грађевински елементи испод коте тротоара - подрумске етаже, када се грађевинска и регулациона линија поклапају, могу прећи грађевинску, односно регулациону линију (рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада), ако тиме нису угрожене трасе и водови инфраструктуре и то:

1) стопе темеља и подрумски зидови 0,15 m до дубине од 2,6 m испод површине тротоара, а испод те дубине 0,5 m;

2) шахтови подрумских просторија до нивоа коте тротоара 1 m.

Положај нових објеката у односу на постојеће мора бити такав да нова изградња не угрожава постојеће објекте у смислу габарита и могућности осунчања постојећих објеката:

- на фасади објекта који је удаљен од суседне границе парцеле од 0,6 до 2,4 m, могу се предвидети отвори санитарних просторија, оставе, кухиње, фиксни светларници за осветљење степенишног простора и отвори просторија помоћних објеката, са парапетом од min. 1,8 m од готовог пода новог објекта;
- уз сагласност суседа отвори из претходног става могу се постављати на удаљењу мањем од 0,6 m од границе суседне парцеле, као и отвори на другим просторијама на удаљењу од 0,6 m до 2,4 m од границе суседне парцеле са парапетом од min. 1,8 m од готовог пода новог објекта;
- у случају изградње објеката у низу, не смеју се на бочним фасадама остављати отвори, светларници или вентилациони отвори;
- стопе темеља и хоризонтална пројекција стрехе са олучном хоризонталом не смеју прећи границу суседне парцеле;
- спољна јединица клима уређаја не сме се постављати на удаљености мањој од 2,4 m од границе суседне парцеле;
- уколико се нови објекат гради на међи уз постојећи суседни објекат, потребно је извршити проверу стабилности темеља и обезбеђење суседног објекта.

Саобраћајне површине у оквиру парцеле

У оквиру саобраћајних површина планирано је:

- тротоари;
- манипулативне саобраћајне површине;
- паркинзи за путничка возила, које треба изградити у складу са стандардом SRPS U.S4.234.

Приликом планирања терена за саобраћајне површине, коте терена ускладити са котама терена суседних парцела, тако да одвођење атмосферских вода буде у сопствену парцелу, тј. не смеју се подизањем висинских кота сопствене парцеле угрозити суседне парцеле. Одвођење воде предвидети слободним падом према

зеленим површинама и у складу са постојећом и планираном атмосферском канализацијом.

Услови и начин обезбеђења приступа парцели и простора за паркирање

Грађевинске парцеле на којима се планира изградња стамбених објеката непољопривредних домаћинстава, морају имати минимално један колски приступ - прикључак прилазног пута на јавни пут, ширине од 3 до 6 m (изузетно ширина колског приступа - прикључка прилазног пута на јавни пут може бити мања од 3 m, али не мања од 2,4 m уз услове и сагласност управљача). Остале елементе колског приступа -прикључка прилазног пута на јавни пут (положај, радијус прикључка прилазног пута, коловозну конструкцију, услове одводњавања и сл) одређује управљач условима за сваки појединачни случај изградње.

Грађевинске парцеле на којима се планира изградња стамбених објеката пољопривредних домаћинстава, пословних објеката, пословно - стамбених објеката и стамбено - пословних објеката, морају имати минимално један колски приступ - прикључак прилазног пута на јавни пут, ширине од 3 до 6 m. Остале елементе колског приступа - прикључка прилазног пута на јавни пут (радијус прикључка прилазног пута, коловозну конструкцију, услове одводњавања и сл) одређује управљач условима за сваки појединачни случај изградње.

Све грађевинске парцеле у овој намени могу имати више колских приступа - прикључака прилазних путева на јавни пут, уз услове управљача за сваки појединачни случај изградње.

Колске приступе - прикључке прилазних путева на јавни пут реализовати тако да немају штетне последице за несметано и безбедно одвијање саобраћаја. Тротоар испред парцеле на јавној површини, по завршетку изградње, вратити у првобитан положај тако да се кота нивелете и материјали ускладе са постојећим тротоарима.

За објекте становања паркирање се обезбеђује у оквиру сопствене парцеле, по принципу - једна стамбена јединица једно паркинг место или гаражно место.

Паркинге за транспортна возила и пољопривредне машине предвидети у оквиру парцеле, тј не могу се предвиђати на јавној површини. Приликом изградње објеката који имају потребу за паркирањем ових возила потребно је обезбедити потребан број паркинг места за ову врсту возила, у складу са важећим правилицима и стандардима из ове области.

Приликом планирања простора за паркирање возила за пословне, стамбено - пословне и пословно - стамбене објекте, потребно је поштовати и следеће нормативе:

- пословна установа - једно ПМ на 70 m² корисног простора;
- трговина на мало - једно ПМ на 100 m² корисног простора и
- угоститељски објекат - једно ПМ на користан простор за осам столица;

стандарде приступачности - у складу са Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама ("Службени гласник Републике Србије" бр. 22/15).

Поред колског приступа - прикључка прилазног пута на јавни пут парцели, испред пословног, стамбено - пословног и пословно - стамбеног објекта, на јавној површини у зони између тротоара и коловоза могу се формирати паркинзи у складу са условима из плана и условима управљача. За изградњу ових паркинга потребно је прибавити услове управљача за сваки појединачни случај изградње и склопити

уговор са надлежним органом града Зрењанина, а исте градити према следећим правилима:

- паркинг се формира испред парцеле уколико постоје просторне могућности;
- паркинг се израђује од растер плоча;
- растер плоче не постављају се око стабала дрвећа у пречнику мањем од 1 m.

Услови за прикључења на комуналну инфраструктуру

Техничке услове и начин прикључивања објеката на постојећу или планирану комуналну инфраструктуру одређује надлежно предузеће у складу са важећим законима и прописима из те области.

Озелењавање парцела

Проценат учешћа зеленила у оквиру грађевинске парцеле је min. 20 %.

Избегавати коришћење инвазивних врста током уређења зелених површина. Уз границе парцела које се налазе уз границу обухвата плана, формирати појас високог заштитног зеленила ради спречавања загађења насеља од еолске ерозије и ношених честица пестицида.

Архитектонско и естетско обликовање објеката

За изградњу објеката предвидети савремене и еколошки чисте материјале и све потребне термичке слојеве. Приликом изградње водити рачуна о рационалном коришћењу ресурса, енергије и земљишта, тако да нова градња буде квалитетно побољшање простора.

Приликом пројектовања, ослонити се на принципе савремене архитектуре, али и традиције поднебља, тако да новопланирани објекти са објектима у окружењу чине складну целину.

Услови за доградњу и реконструкцију објеката

Објекти се могу реконструисати и дограђивати у циљу постизања сигурности и стабилности објеката, реконструкције постојећих инсталација и побољшања услова становања и пословања до максималних параметара прописаних овим Планом.

Реконструкција и доградња врши се у циљу:

- промене намене дела или целог објекта у другу компатибилну намену;
- претварања таванског простора у стамбени или пословни простор уз израду статичког прорачуна носивости конструкције;
- претварања подрумског простора у стамбени или пословни простор;
- доградња до највеће дозвољене спратности уз израду статичког прорачуна носивости конструкције;
- реконструкција у смислу интервенција на фасади, односно затварање постојећих тераса, лођа и балкона је могућа;
- изградње елемената приступачности у складу са Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама ("Службени гласник РС" бр. 22/15).

7.2 Правила грађења за зоне рада и пословања

У зонама рада и пословања могу се градити објекти намењени за производне погоне, малу привреду, занатство, пословне и услужне садржаје, складишта и сервиси, хладњаче и силоси, магацински простор као иостали садржаји који својим радом не угрожавају животну средину. Уз поштовање свих техничко-технолошких и еколошких фактора, постоји могућност лоцирања и других компатибилних делатности (трговине, угоститељски садржаји и сл.). У циљу одрживог коришћења и заштите простора, препоруке је да се на подручју посебне намене стимулишу делатности везане за интегрисану и/или органску пољопривредну производњу (производи од сирка, трске, вуне, глине, прућа, млека, меса, грожђа ...).
Радни комплекси морају имати довољно простора за потребе одвијања производног процеса, одговарајућу комуналну опремљеност и мора задовољити услове заштите животне средине. Изградњом објеката, делатношћу или другим активностима се ни на који начин не сме нарушити еколошки и визуелни интегритет заштићених подручја.
Задржава се постојећа парцелација, а у случају нове парцелације, минимална величина парцеле је 1000m^2, а минимална ширина фронта парцеле је 20 m.
У оквиру парцеле радног комплекса могу се градити пословни објекти, производни, услужни, складишни и економски објекти. Објекте на парцели треба груписати према њиховим функцијама. Одвојити чисти и нечисти део производње, а код лоцирања објеката придржавати се противпожарних и техничких прописа за одређену врсту објеката.
Удаљеност грађевинске линије од регулационе линије је 5 m, с тим што грађевинска линија може имати и већу удаљеност од регулационе ако то захтева технолошки процес или закони и прописи који се морају поштовати при изради техничке документације.
Индекс заузетости парцеле износи максимално 50% (односно максимално 70% са платоима, саобраћајницама и паркинзима на парцели). Зелене површине заузимају најмање 30% парцеле.
Спратност објеката је максимално П+1 за пословне и производне, а П за све остале објекте. Висина производних и складишних објеката (хале, сушаре, силоси) ће зависити од технолошких потреба. Дозвољена је изградња подрума и сутерена, уколико за то не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.
Објекти морају бити удаљени од граница парцеле минимум 5,0m, односно удаљеност не сме бити мања од половине висине објекта.
Ограђивање грађевинских парцела на којим се налазе радни и пословни објекти може се извести у виду живе или металне транспарентне ограде (не сме бити жичана), висине до 2,20 m, сем у случају када је потребна другачија врста ограде ради заштите објеката или начина коришћења.
Ограда и стубови ограде морају бити на грађевинској парцели која се ограђује. Врата и капије на уличној огради не могу се отварати ван регулационе линије.
Дозвољено је преграђивање функционалних целина у оквиру грађевинске парцеле уз услов да висина те ограде не може бити већа од висине спољне ограде и да је обезбеђена проточност саобраћаја.
Радни комплекс мора бити прикључен на мрежу јавних путева приступним путем са тврдом подлогом, минимум 5,0 m ширине. Изградња паркинг простора се мора решити унутар комплекса.

Радни комплекс мора да има одговарајућу инфраструктуру (струја, вода, енергија) обезбеђену из јавне мреже или сопствених извора и мора задовољити услове заштите животне средине. Загађене отпадне воде се не смеју упуштати у мелиоративне канале и природне водотоке. Такве воде се морају предходно пречишћавати и неутрализирати. Чврсти отпад се мора одвозити на комуналну депонију или на даљу прераду.
За изградњу објеката на простору са режимом затите III степена Специјалног резервата природе „Окањ бара“ прибавити услове Министарства заштите животне средине.

7.3 Правила грађења за површине верских објеката

Постојећи верски објекти се могу дограђивати, реконструисати и адаптирати у складу са просторним могућностима и условима Завода за заштиту споменика културе Зрењанин, а нови верски објекти се могу градити у оквиру површина компатибилних намена уз израду урбанистичког пројекта. Индекс заузетости парцеле је до 40%. У складу са врстом верске грађевине одредиће се висина нових објеката израдом Урбанистичког пројекта.

7.4 Правила грађења за површине утилитарног зеленила

На утилитарним површинама могућа је изградња пољопривредних објеката у функцији земљорадње:
- Зграде за узгој, производњу и смештај пољопривредних производа: складишта за пољопривредне производе, хладњаче, амбари, кошеви, трапови, стаклености, пластеници, винарије, вински подруми и др;
- Остале пољопривредне зграде: надстрешнице, гараже, хангари и друге зграде за смештај пољопривредних машина и алата, као и остале пољопривредне помоћне зграде.
- Енергетски производне објекте и соларне електране.

За изградњу објеката на простору са режимом затите III степена Специјалног резервата природе „Окањ бара“ прибавити услове Министарства заштите животне средине.
Минимална површина парцеле за изградњу објеката у зонама утилитарног зеленила је 800 m^2. Минимална ширина парцеле је 12m. Максимални индекс заузетости је 30 %.
Спратност објеката је max. П+Пк. Дозвољена је изградња подрума или сутерена.
Минимална удаљеност објеката од граница суседних парцела мора бити пола висине објекта, али не мање од 2 m.

Ограде се постављају под следећим условима:
- ограде могу бити транспарентне, висине до 1,8 m;
- ограда и стубови ограде морају бити на парцели која се ограђује, а капија је са отварањем у оквиру сопствене парцеле;
- дозвољено је преграђивање функционалних целина у оквиру парцеле.

Парцеле морају имати приступ јавној саобраћајној површини (могућност прикључења и на некатегорисани пут). Минимална ширина колског прилаза парцели је 4 m. Простор за паркирање возила обезбеђује се у оквиру парцеле.

Могуће је прикључење на санитарну воду из сопственог бунара, сопствени агрегат за електричну енергију и изградња септичке јаме, који се могу градити уколико не постоје услови за прикључење на комуналну инфраструктуру.
Уколико је неопходна комунална инфраструктура, техничке услове и начин прикључивања на постојећу или планирану инфраструктуру одређује надлежно предузеће, у складу са важећим законима и прописима из те области.
Септичке јаме морају бити удаљене од живог извора воде min. 20 m, а од осталих објеката min 3 m.
Уколико се утилитарне површине користе као обрадиве, неопходно је уз границе парцеле подизање високог заштитног зеленила ради спречавања загађења насеља од еолске ерозије и ношених честица пестицида.

7.5 Правила грађења за површине спорта и рекреације

Објекте спорта и рекреације могуће је градити на основу следећих урбанистичких норматива:

- индекс заузетости парцеле макс. 30%, осим код затворених спортско-рекреационих објеката, комерцијалних, трговинских и угоститељских објеката, када заузетост може бити до 50%;
- минимална површина парцеле је 1.000 m^2, минимална ширина парцеле је 20 m;
- спратност објекта макс. П+1+Пк;
- минимално 30% површине грађевинске парцеле треба да заузме зеленило;
- за комерцијалне, трговинске и угоститељске објекте 1 паркинг место/ 70 m^2 корисног простора;
- 10% места за паркирење обезбедити за лица са инвалидитетом.

Спортски терени могу бити покривени или непокривени. Ако су непокривеног или наткривеног типа, њихова површина се не рачуна у максимални индекс заузетости парцеле.
Неопходно је обезбедити приступне саобраћајне површине, колске и пешачке, као и неопходан број места за паркирање визила (за спортске хале 1 паркинг место на користан простор за 40 гледалаца). Потребе за паркирањем решити на сопственој парцели или на паркиралишту у непосредној близини.
На стадионима и спортским објектима планирати посебна места за смештај инвалидских колица, димензија 90 x 140 cm. Приликом пројектовања објеката, саобраћајних и пешачких површина у зонама спорта и рекреације применити Правилник о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама ("Службени гласник Републике Србије" бр. 22/15).
Дозвољена је изградња угоститељских објеката, смештајних капацитета, трговина, пословне и услужне делатности.
Колски и пешачки прилаз на грађевинску парцелу извести у складу са условима из овог Плана и условима управљача пута, а минималне ширина колског прилаза мора бити 4 m, са минималним радијусом унутрашње кривине од 7m. Минимална ширина пешачког прилаза је 1,50m.
Уколико се грађевинска парцела налази на углу две улице, могуће је остварити два приступа парцели уз услове надлежног предузећа, тако да такав начин прикључења не утиче на безбедност саобраћаја и не угрожава прикључење суседних парцела.

За сва прикључења на комуналну инфраструктуру неопходно је прибавити услове и сагласности надлежних предузећа.
Уколико се изводи ограда висина може бити до 2 m, осим ако није неопходна посебна врста ограђивања, када ограда може бити веће или мање висине.
Планиране за споти рекреацију озеленити у складу са просторним могућностима. Сва правила за озељењавање парцеле дате су у правилима уређења за зелене површине у оквиру овог Плана.

7.6 Инжењерско-геолошки услови за изградњу објеката

Геолошка истраживања су вршена приликом израде Елабората о зонама санитарне заштите. Истражно подручје је у потпуности прекривено квартарним седиментима различите дебљине. Испод њих се налазе неогени седименти. Неогени комплекс лежи, у зависности од локалитета, на различитим стенским масама, како по старости тако и по саставу и структури.
Неогену подлогу чине седиментне, магматске и метаморфне стене. Највеће пространство заузимају метаморфне стене високог кристалинитета и то кристаласти шкриљци, вероватно прекамбријске или архајске старости. Кристаласти шкриљци високог и нижег кристалинитета констатовани су на дубинама од 2050-4120 m као подлога неогеним седиментима, а према југоистоку се нагло издижу и избијају на површину терена (Вршачке планине).
У широј зони истражног простора квартарни седименти су развијени до дубине од око 140 m. подину квартарних седимената чине седименти плиоцена (палудински седименти – $P_{2,3}$). Палудински седименти нису били предмет истраживања јер се каптирани слојеви развијени у оквиру квартара.

Тектонске карактеристике истражног подручја
Изучавано подручје припада централном делу Банатске депресије у склопу Панонског басена. Банатска депресија је сложена депресија по геотектонском склопу, која се према југу сужава, бива све плића и постепено прелази у Подунавску депресију.
Правац пружања јој је С – Ј (у склопу је Карпатског планинског система).
Најдубљи део Банатске депресије налази се у западном делу Баната, где износи и до 3500 m (ово се односи на неогене творевине), док је на истражном подручју максимална дебљина констатована на локалитету Меленаца и износи око 3.257 m.
Неогена подлога, шкриљци и гранити, пружају се у правцу С – Ј, а нагнути су ка истоку. Структурни односи неогене подлоге нису јасно дефинисани.
Неогени седименти таложени су у потонулим деловима депресије. Генерални правац пружања тектонских структура је С – Ј, са мањим одступањима ка ССИ и јужним деловима Банатске депресије. Урбане структуре нису констатоване. Једино постоји низ
раседа у миоценским и плиоценским седиментима у оквиру лежишта нафте и гаса.
Радијална тектоника заступљенија је у северозападним деловима.
Настанак структурних облика неогених седимената уско је повезан са диференцијалним спуштањем и формама неогене подлоге.

7.7 Посебни услови

Посебни услови утврђени планом важе за све планиране намене.

- За изградњу објеката у зонама заштите и зонама ограничења неопходно је прибавити услове ималаца јавних овлашћења који су законом овлашћени да их прописују.
- Приликом изградње могућа је фазна изградња и локацијским условима се може предвидети таква изградња.
- Просторна целина која се састоји од више међусобно повезаних самосталних функционалних целина, односно катастарских парцела које могу имати различиту намену, представља грађевински комплекс и за њега се могу издати локацијски услови.
- Привремена грађевинска дозвола ће се издавати за објекте у складу са Законом о планирању изградњи.
- За сваку појединачну градњу на простору обухвата плана, неопходно је прибавити услове ималаца јавних овлашћења који су законом овлашћени да их прописују.
- На кровним конструкцијама објеката могу се постављати антенски уређаји, сунчани колектори и соларне ћелије и сл. водећи рачуна о укупном обликовању објекта.
- У зонама породичног становања када постојећа парцела нема директан приступ јавној саобраћајној површини, а постоји изграђен стамбени објекат, могуће је остварити индиректан приступ (приватан пролаз), ширине min. 2,5 m.
- Приликом издавања информације о локацији и локацијских услова, изградња, доградња и реконструкција могућа је и на грађевинским парцелама површине и ширине до 10 % мање од утврђене планом.
- За постојеће стамбене објекте који су грађени до усвајања плана, а новим планом се налазе на површини предвиђеној за другу намену, може се дозволити реконструкција и доградња објекта за побољшање услова живота и рада, односно коришћења објекта, што подразумева повећање стамбене јединице - стамбеног простора за једну собу и помоћног простора за купатило. За остале објекте који су грађени до усвајања плана, а новим планом се налазе на површини предвиђеној за другу намену, може се дозволити доградња, реконструкција адаптација и санација објекта.
- На постојећим парцелама које немају директан приступ јавној саобраћајној површини, већ индиректно преко друге грађевинске парцеле, могућа је реконструкција, доградња, претварање таванског простора у поткровну етажу и подрумског простора у подрумску етажу, као и замена постојећих објеката.
- На постојећим парцелама које су изграђене више од прописаног индекса заузетости, могућа је реконструкција, претварање таванског простора у поткровну етажу и подрумског простора у подрумску етажу, као и замена постојећих објеката.
- На постојећим парцелама које су мање од утврђених правилима грађења и постоји изграђен објекат, могућа је реконструкција, претварање таванског простора у поткровну етажу и подрумског простора у подрумску етажу, замена постојећих објеката изградњом једног породичног објекта са једном стамбеном јединицом или једног стамбено - пословног објекта са једном стамбеном јединицом у складу са прописаним правилима грађења.
- Замена објекта подразумева изградњу новог објекта чија површина основног габарита не може бити већа од површине основног габарита постојећег објекта.

- Сви постојећи прилазни путеви и саобраћајни прикључни изграђени у складу са условима и правилима из овог плана се задржавају.
- Постојећи некатегорисани путеви користе се као прилази објектима и задржавају се као површине јавне намене.
- За објекте типске трансформаторске станице 10/0,4 kV, 20/04 kV и водови напонског нивоа 10(20) kV могуће је изградња у складу са законом о планирању и изградњи, правилницима и уредбама, иако нису дати у графичком прилогу.
- За постављање дистрибутивних делова електронске комуникационе мреже и трасу гасовода ниског притиска (до 4 бара) могуће је издавање решења у складу са чланом 145. закона о планирању и изградњи иако нису дати у графичком прилогу.
- У зони породичног становања могуће је озаконити већи број стамбених објеката на једној грађевинској парцели, као и стамбене објекте са већим бројем стамбених јединица од планом прописаних услова.

Промене које настану доношењем нових Закона и прописа после усвајања Плана генералне регулације, обухватиће се приликом издавања локацијских услова.

8 ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Овај план је основ за спровођење и издавање локацијских услова и грађевинске дозволе.

План је израђен у четири примерка у аналогном и четири примерка у дигиталном облику.

Графички део плана у аналогном облику својим потписом оверава овлашћено лице органа који је донео план.

Два примерка у аналогном облику чувају се у Градској управи - Одељење за урбанизам, један у "ЈП за урбанизам" Зрењанина, а један примерак плана у Скупштини града Зрењанина.

План се објављује у "Службеном листу града Зрењанина"

План генералне регулације насељеног места Тараш ступа на снагу осмог (8) дана од дана објављивања у "Службеном листу града Зрењанина".

9 ОБЈАШЊЕЊЕ ПОЈМОВА

- Подрумска етажа (По) је подземна етажа која је укопана min. 0,5 m испод коте терена и има прописану висину за одређену намену (min. 2,2 m, за становање min. 2,4 m). За стамбену и пословну намену етажа мора имати отворе за дневно осветљење и услове за прикључење на мрежу фекалне канализације.
- Сутеренска етажа (Су) је подземна етажа која је делимично укопана, max. 50 cm испод коте терена, прописане висине за одређену намену, min. висине 2, 4 m, у којој је дозвољено становање уколико има услова за прикључење етаже на фекалну канализацију.
- Приземна етажа (П**)** је надземна етажа, која је целом површином изнад земље и налази се на коти 0,15 - 1 ,2 m од коте терена, прописане висине за одређену намену, min. висине 2,4 m за становање.
- Високо приземље (ВП**)** је надземна етажа, која се налази изнад сутерена или подрума и налази се на коти 1,2 m - 2,0 m прописане висине за одређену намену.
- Спратна етажа - спрат, је свака етажа изнад приземне етаже, прописане висине за одређену намену, min. 2,4 m, за становање.
- Поткровље (Пк) је етажа која се налази испод крова и има висину назитка највише 1,6 m рачунајући од коте готовог пода до тачке прелома кровне косине и прописану висину за одређену намену (min. 2,4 m за становање). У поткровљу је дозвољено постављање кровних прозора и формирање кровних баџа. Максимална спољна висина кровне баџе мора бити нижа од висинске коте слемена крова.

  Под поткровљем се подразумева и етажа која може имати два нивоа и формирати дуплекс станове. Горња етажа поткровља има везу само преко доње етаже поткровља (степениште у оквиру станова), формирају је кровне равни, нема назидак и осветљава се преко кровних прозора и не могу се предвидети кровне баџе.
- Повучена спратна етажа (Пс) може се градити уместо поткровља. То је последња етажа, повучена од предње и задње фасадне равни објекта min. 1,8 m. Уколико се објекат налази на углу две улице, етажа се повлачи од предње и задње фасадне равни објекта у односу на грађевинску линију обе улице.

  Овај простор користи се као тераса, без могућности затварања и наткривања. Спратна висина може бити max. 3 m. Streha повучене спратне етаже може прећи линију повучене фасаде max. 0,5 m.
- Таван је део објекта који се налази изнад завршне етаже, а не користи се као корисни простор зграде, тј. као етажа. Назидак може бити максимално 1 m.
- Мезанин (М), односно галерија (Г) је полуспрат који се налази у оквиру простора етаже са којом чини функционалну целину. Етажа је отворена, тј. не пружа се изнад целе површине етаже испод. Мезанин може бити и међуетажа, тј. сваки нижи спрат који се налази између два виша.
- Висина објекта је растојање од нулте коте објекта до коте венца (највише тачке фасадног платна) и одређује се у односу на фасаду објекта постављеној према улици, односно приступној јавној саобраћајној површини. Нулта кота је тачка пресека линије терена и вертикалне осе објекта.

ГРАФИЧКИ ДЕО

ДОКУМЕНТАЦИЈА

		број услова	датум
1.	Електродистрибуција Зрењанин, Зрењанин	2541200-D.07.13-211305-24 2541200-д.07.13-407727/2-24	10.06.2024. 16.09.2024.
2	ЕМС „ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ“ БЕОГРАД	130-00-UTD-003-547/2024-001 130-00-UTD-003-547/2024-002	29.05.2024. 17.09.2024.
3.	ЈП за урбанизам, Зрењанин	696/2 1490/2	04.07.2024. 18.09.2024.
4.	ЈКП "Водовод и канализација", Зрењанин	11/156 11/293	13.05.2024 04.09.2024
5.	Министарство одбране, Београд	8368-2 8368-4	20.05.2024 24.09.2024.
6.	МУП, Сектор за ванредне ситуације, Зрењанин	07.12.1број 217-3-570/2024 07.12.1број 217-3-1171/2024	10.05.2024. 10.09.2024.
7.	Покрајински секретаријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај, Нови Сад	001588624 2024 09416 002 001 000 001 001588624 2024 09416 002 001 000 001	29.05.2024. 12.09.2024.
8.	Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство, Нови Сад	002433307 2024 09419 005 000 000 001	11.09.2024.
9.	Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Нови Сад	001626662 2024 09415 005 001 000 001 001626662 2024 09415 005 001 000 001	22.05.2024. 12.09.2024.
10.	Покрајински секретријат за здравство, Сектор за санитарни надзор, Одељење у Зрењанину	001617363 2024 80253002 005 042 002	08.05.2024.
11	SBB, Београд	LU-126/2024	03.06.2024.
12.	ЈП "СРБИЈАГАС", Зрењанин	06-01/1526 06-01/2699	10.05.2024. 04.09.2024.
13	Телеком Србија, Београд	Д210 – 199101/2-2024 Д210 – 199101/4-2024	14.05.2024. 04.09.2024.
14.	Телеком Србија, Зрењанин	Д210 – 251435/1-2024	06.06.2024.
15.	ТРАНСПОРТГАС Србија, Зрењанин	02-04-8/78-1 02-04-8/176	15.05.2024. 10.09.2024.
16.	ЈВП "Воде Војводине", Нови Сад	II-1005/4-24	10.09.2024.
17.	Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад	03 бр. 020 -1500/4 03 бр. 020 -1500/6 03019-1560/6	12.06.2024. 11.09.2024. 16.12.2024.
18.	РЕПУБЛИЧКИ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКИ ЗАВОД Београд	922-3-71/2024	14.05.2024.
19.	МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ Београд	001617260 2024 003212729 2024 14850 004 000 501 106	14.05.2024. 18.02.2025.
20.	Градска управа – одељење за привреду, одсек за заштиту и унапређивање животне средине	000476942 2024 09178 004 037 000 001 01 033	08.05.2024.
21.	Завод за заштиту споменика културе, Зрењанин	I-79 -3/24 I-79 -3/24	15.05.2024. 04.09.2024.